

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2018. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

Prilikom terenskog pregleda u sklopu projekta *Arheološki terenski pregled u naseljima Dragotina, Dabrina, Mali Gradac, Momčilovića kosa i Veliki Gradac* na području općina grada Gline, prikupljene su četiri vrećice s ulomcima keramike, litike i lijepa.

Ulomci keramičke građe (oko 300 kom) prikupljeni su tijekom istraživanja na lokalitetu Ščitarjevo.

Sondažnim istraživanjem na Velikoj glavičici (2. – 21. srpnja), u naselju Bratelji, prikupljena je keramička i staklena arheološka građa te paljevinski ostaci pokojnika iz grobne cjeline (grob 8), koja je pohranjena u fundus Arheološkog muzeja u Zagrebu.

1.3. Darovanje

I. Mirnik darovao je jedan bagatin Andrije III. i četiri denara Jana Vitovca Numizmatičkom odjelu AMZ-a. Predmeti su inventirani pod inventarnim oznakama E64117-E64121.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Tijekom godine redovito su kontrolirani mikroklimatski uvjeti u izložbenim prostorima, srednjevjekovnom, antičkom, egipatskom i pretpovijesnom depou, sjevernom depou kao i u trezoru gdje je pohranjena ostava srebrnog posuđa iz Vinkovaca te prostoriji za privremenu pohranu predmeta koji su preuzeti na konzervatorsko-restauratorsku obradu iz drugih institucija, uz svakodnevnu kontrolu i pražnjenje isušivača zraka što se prvenstveno odnosi na period povišene relativne vlažnosti zraka u podrumskim prostorima od početka svibnja do

kraja rujna (S. Latinović, Z. Znidarčić, M. Gregl, V. Mesarić, D. Doračić). U izložbenom prostoru također se redovito provjerava stanje izloženih predmeta te se ovisno o potrebi provode manji zahvati estetske ili kurativne prirode, a u rjeđim slučajevima i kompleksniji konzervatorsko-restauratorski zahvati. Kako bi se spriječila moguća oštećenja tijekom izlaganja, pohrane ili transporta arheološke građe, pojedini predmeti zaštićeni su prikladnim inertnim materijalima poput pleksiglasa, zračne folije i sl. U lapidariju muzeja provedeno je čišćenje kamenih spomenika od ptičjeg izmeta kako bi se spriječilo njegovo štetno djelovanje na spomenike (V. Mesarić).

Obavljeno je redovito čišćenje vitrina u stalnom postavu.

Varaždinske Toplice, kompleks rimske arhitekture u gradskom parku

- Tijekom travnja provedeni su radovi na skidanju zimske zaštite i uređenju lokaliteta, a radovi na postavljanju zimske zaštite provedeni su u studenom. Na prostoru rimskog svetišta pokriveni su svi osjetljivi dijelovi arhitekture: zidovi zap. trijema i izvorišnog bazena, kanali, i južno stepenište (stiroporom, geotekstilom i PVC folijom) te su izrađene privremene nadstrešnice. Privremenim krovčićima pokriveni su i zidovi na kojima je posljednjih godina provedena konzervacija, te svi kameni blokovi izvađeni iz izvorišnog bazena i iz opločenja foruma (organizacija i nadzor radova: D. Kušan Špalj, N. Perok)

Ščitarjevo

- Krajem travnja i početkom svibnja obavljani su pripremni radovi za otvaranje Arheološkog parka Andautonija: skidanje zimske zaštite i uređenje parka, a tijekom studenog postavljena je zimska zaštita na cijelom lokalitetu. Redovito održavanju lokaliteta (košenje, čišćenje, manji popravci i sl.) provodilo se tijekom cijele sezone – od svibnja do studenog. (organizacija i nadzor radova: D. Kušan Špalj, N. Perok)

2.2. Konzervacija

Željezni predmeti:

- U 2018. godini provedena je desalinizacija 54 inv. brojeva/PN-a od kojih neki sadrže veći broj predmeta. Predmeti pripadaju fundusu Arheološkog muzeja u Zagrebu, Institutu za arheologiju, Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu te Konzervatorskom odjelu u Karlovcu. Postupak je proveden standardnom metodom

alkalne natrij-sulfitne redukcije u hermetički zatvorenoj kadi uz konstantnu cirkulaciju te povišenu temperaturu od 40°C (D. Doračić, vježbenica I. Mlinarić). Također su izvedeni pripremi postupci za desalinizaciju 21 željeznog predmeta.

Predmeti od bakrenih slitina:

- Predmeti od bakrenih slitina s ustanovljenom prisutnošću kloridne korozije stabilizirani su inhibitorom korozije benzotriazolom, ukupno njih 18 (D. Doračić, S. Latinović, vježbenica I. Mlinarić).

Stručni djelatnici Arheološkog muzeja u Zagrebu, D. Doračić, viši restaurator i O. Domiter, kustos, u svojstvu matičnosti prve razine, 28. 11. izvršili su uvid u arheološku građu Zbirke Benko Horvat koju čuva Muzej suvremene umjetnosti. Pregled građe i uvjeta čuvanja poduzet je na inicijativu Muzeja suvremene umjetnosti s ciljem utvrđivanja stanja očuvanosti i uvjeta pohrane predmeta te iskazivanje smjernica za njihovu cjelovitu primarnu i preventivnu zaštitu. Svi entiteti Zbirke inventirani su i registrirani pri mjerodavnim tijelima, označeni jedinstvenim inventarnim oznakama, upisani u inventarnu knjigu muzejskih predmeta i program za evidenciju muzejske građe (M++) uz prateću fotografsku dokumentaciju te uredno pohranjeni u muzejskoj čuvaonici Muzeja suvremene umjetnosti. Arheološki segment Zbirke Benko Horvat, optimalno je tretiran na informacijskoj i fizičkoj razini čuvanja.

2.2.1. Konzervacija na terenu

Varaždinske Toplice, kompleks rimske arhitekture u gradskom parku

- U 2018. nastavilo se sa sanacijskim radovima na zidovima svetišta. Izvršeni su konzervatorsko-restauratorski radovi na istočnom i južnom zidu zapadnog hrama te su dovršeni radovi na zidovima između središnjeg i istočnog hrama. (izvođači radova: Gradnja Havojić).
- Konzervatorsko-restauratorski radovi provedeni su na pločama opločenja oko izvorišnog bazena (izvođači radova: Restars, Multiart), te su nastavljeni radovi na samom opločenju- uspostavljena je drenaža, priprema za postav grijanja (postavljanje cijevi) te su kamene ploče vraćene u originalne položaje (sjeveroistočno od izv. bazena). Radovi su provedeni i na istočnom zidu izvorišnog bazena, na kojem su montirane kopije nađenih kamenih blokova (izvođači radova: Gradnja Havojić, Zottmann GmbH).

- Konzervatorsko-restauratorski radovi su nastavljeni i na zidnim slikarijama u prostorijama kupališta (redovito održavanje -površinskog čišćenje, obrubi) te su započeti sustavni radovi na ožbukanim podovima (u prostoriji 1 i prolazu zapadno od apside bazilike) (izvođač radova: Dagmar Dammann).
(nadzor i organizacija radova: D. Kušan Špalj, N. Perok)

Ščitarjevo, lokacija terme

- Tijekom svibnja i lipnja izvedeni su konzervatorsko-restauratorski radovi na zidovima objekta zapadno od rimske ulice na lokaciji u dvorištu župnog ureda (nastavak radova započetih 2016. i 2017. god.) te na originalnom dijelu hipokausta –(izvođač radova: Gradnja Havojić, nadzor i organizacija radova: D. Kušan Špalj, N. Perok)

2.3. Restauracija

Ukupno je u 2018. godini kompletno restaurirano 304 inv. broja/PN-a od čega 138 pripadaju fundusu Muzeja, a 166 ostalim institucijama. Pored navedenog, provedeni su i manji konzervatorsko-restauratorski zahvati kurativne ili estetske prirode na 120 inv. brojeva/PN-a od čega 112 pripadaju fundusu Muzeja, a 8 ostalim institucijama. Radi se o predmetima različite veličine i namjene poput oružja (mačeva, strelica, kopalja i sl.), aplika, alata (sjekira, dlijeta), nakita, dijelova odjeće, novca, posuda i sl. Potrebno je naglasiti da se navedeni broj odnosi na signature (inventarne brojeve, PN-ove, N-ove i sl.) od kojih neki sadrže veći broj zasebnih predmeta ili ulomaka.

Sveukupno je u 2018. godini obrađeno 424 inv. brojeva/PN-a različitih predmeta izrađenih od željeza, bakrenih slitina, srebra, zlata, olova, keramike i kosti koji sadrže više od 300 raznih ulomaka ili predmeta.

Kompletno restaurirani predmeti iz fundusa Muzeja

- Pretpovijesni odjel – 103 inv. brojeva/PN-a koji sadrže 110 ulomaka ili predmeta (S. Latinović, M. Gregl, Z. Znidarčić, vježbenica I. Mlinarić)
- Antički odjel – 34 predmeta (D. Doračić, S. Latinović, vježbenica I. Mlinarić)
- Srednjovjekovni odjel – 1 predmet (D. Doračić)

Kompletno restaurirani predmeti preuzeti iz drugih institucija

- Filozofski fakultet u Zagrebu, Arheološki odsjek – 16 inv. brojeva/PN-a koji sadrže više od 70 ulomaka ili predmeta (S. Latinović, D. Doračić te vježbenica I. Mlinarić).

Od spomenutih predmeta posebno treba istaknuti izuzetno zahtjevnu obradu brončane posude (situle) iz starijeg željeznog doba za koju je zbog izuzetne krhkosti i fragmentiranosti bilo neophodno napraviti posebno modeliran nosač i kutiju za pohranu i izlaganje.

- Institut za arheologiju – 38 predmeta (D. Doračić, vježbenica I. Mlinarić)
- Ministarstvo kulture – Bojna-Brekinjova Kosa – 26 inv. brojeva/PN-ova koji sadrže 45 predmeta/ulomaka (D. Doračić, vježbenica I. Mlinarić). Od navedenih predmeta potrebno je izdvojiti vrlo zahtjevnu i kompleksnu obradu pozlaćenih srebrnih ostruga i pojasne garniture.
- Muzej grada Zagreba – 10 PN-ova s 11 ulomaka ili predmeta (M. Gregl, vježbenica I. Mlinarić pod stručnim nadzorom D. Doračića)
- Muzej Like – 6 PN-ova s ukupno 7 predmeta (D. Doračić)
- Općina Omišalj – 5 predmeta (D. Doračić)
- Zavičajni muzej Našice – 19 predmeta (M. Gregl)
- Arheološki muzej Osijek – 10 predmeta (M. Gregl)
- Gradski muzej Virovitica – 24 predmeta (V. Mesarić pod stručnim nadzorom D. Doračića)
- Za potrebe izložbe *Povratak u prošlost – bakreno doba u Hrvatskoj* (razne institucije) – 12 predmeta (Z. Znidarčić)

Manji zahvati estetske ili kurativne prirode

- Pored navedenih cjelovitih konzervatorsko-restauratorskih zahvata provedeni su i manji estetski ili kurativni zahvati na ukupno 120 inv. brojeva/PN-a od čega se većina (112) odnosi na fundus Arheološkog muzeja u Zagrebu, dok se ostatak (8) odnosi na predmete iz raznih institucija za potrebe izložbe *Povratak u prošlost-bakreno doba u Hrvatskoj* (S. Latinović, Z. Znidarčić, D. Doračić).
- Pretpovijesni odjel:
 - restauracija metalne građe i građe od jantara s lokaliteta Ličko Lešće, Kompolje, Prozor i Bezdanjača za potrebe izložbi *Iapodes – tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi te Japodi – zaboravljeni gorštaci* (radionica AMZ-a: S. Latinović, D. Doračić, Z. Znidarčić, M. Gregl)
 - na restauraciju su predani metalni nalazi pronađeni u istraživanjima na području općine Lovas koja su provedena 2011., 2017. i 2018. godine (radionica AMZ-a: S. Latinović, D. Doračić)

- na restauraciju su predani metalni i keramički nalazi pronađeni u istraživanju na poziciji Sisak – Pogorelac u 2016. i 2017. godini (radionica AMZ-a: S. Latinović, Z. Znidarčić)

- Za potrebe izložbe *Graditeljstvo Branimirovog vremena i materijalna kultura u ranosrednjovjekovnoj Kneževini Hrvatskoj* na 35 predmeta (starohrvatske naušnice) obavljen je konzervatorsko-restauratorski zahvat (S- 815, S-833, S-834, S-1214, S-1215, S-1216, S-1217, S-1222, S-1223, S-1286/1, S-1286/2, S-1321, S-1322, S-1333, S-1334, S-1335, S-1336, S-1337, S-1338, S-1339, S-1340, S-1341, S-1342, S-1343, S-1344, S-1345, S-1347, S-1348, S-1787, S-1810, S-1811, S-2258, S-2259, S-3285, S-3286). (Konzervatorsko-restauratorski odjel AMZ-a).

2.4. Ostalo

Istraživački rad

- S obzirom da od početka godine u okviru konzervatorsko-restauratorskog odjela djeluje i analitički laboratorij, tijekom konzervatorsko-restauratorske obrade napravljene su 182 kvalitativne elementne SEM-EDS analize i snimljene 122 SEM mikrofotografije pomoću elektronskog mikroskopa. Analize su provedene prvenstveno s ciljem utvrđivanja izvornih materijala i tehnologija ili ispravne datacije pojedinih predmeta, no dio istraživanja odnosio se na identifikaciju korozijskih produkata te utvrđivanje autentičnosti predmeta. Analize je proveo D. Doračić.
- Pored navedenih elementnih analiza SEM-EDS metodom, napravljene su 2 metalografske mikrostrukturne analize srednjovjekovnog mača i pretpovijesnog dlijeta s ciljem prikupljanja određenih tehnoloških podataka. Analize su provedene u Institutu za arheologiju Češke akademije znanosti u Pragu, ljubaznošću dr. sc. Jiří Hoška.
- U laboratoriju Deutsches Bergbaumuseum u Bochumu napravljena je FT-IR i GC-MS analiza tragova smole s pretpovijesne posude (dr. sc. E. Gómez-Sánchez). Spomenuta analitička istraživanja rezultirala su važnim inoformacijama bitnim za preciznu interpretaciju i očuvanje analiziranih predmeta.
- Nadalje, provedena je priprema uzoraka za metalografsku analizu na Fakultetu strojarstva i brodogradnje (dr. sc. Vere Rede) kao i za mikroskopsku analizu vrste drva na Šumarskom fakultetu u Zagrebu (dr. sc. J. Trajković). Zbog trenutačne prezauzetosti laboratorija spomenute analize će biti dovršene u 2019. godini.

- Sveukupno je u 2018. godini provedeno 185 raznih analiza te snimljeno 122 SEM mikrofotografija.
- Mineraloško-petrografska analiza ulomaka keramičkih posuda prikupljenih tijekom istraživanja Vorganjske peći kraj Baške na otoku Krku u laboratoriju Magyar Nemzeti Múzeum u Budimpešti (F. Sirovica, suradnik: A. Kudelić)

Eksperimentalna arheologija

- U okviru projekta konzervatorsko-restauratorske i arheometrijske obrade srebrnog posuđa iz Vinkovaca u Römisch-Germanisches Zentralmuseumu u Mainzu provedeni su testovi eksperimentalnog kovanja s ciljem rekonstrukcije pojedinih faza izvornog proizvodnog procesa pladnja (N29) temeljene na usporednoj analizi tragova alata (D. Doračić).
 - tijekom godine radilo se na obradi materijala s 18 položaja u općini Lovas koji su otkriveni tijekom terenskih pregleda koje je Muzej provodio 2011. i 2017. godine (A. Đukić, F. Franković). Neki od položaja probno su istraživani (Kalvarija i Staro groblje 2011. godine te Orlinac i Kovači 2017. godine), a dio tog materijala predan je Odjelu za dokumentaciju na crtanje (M. Galić). Napravljena je antropološka analiza ljudskih skeletnih ostataka pronađenih 2017. godine na položaju Orlinac (T. Pivac)
 - tijekom godine radilo se na obradi građe s lokaliteta Lasinja, Viškovci i Mikleuška. Obrada je uključivala slijedeće: flotiranje uzoraka zemlje, signiranje i analiza životinjskih kostiju, analiza arheobotanike, signiranje i analiza keramičke i metalne građe, AMS datiranje kostiju i uzoraka ugljena (J. Balen i vanjski suradnici)
 - tijekom godine radilo se na obradi građe s lokaliteta Sisak – Pogorelac, Mahično – Donje Pokupje te iz terenskog pregleda na području Grada Novske (I. Drnić i vanjski suradnici)

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

Inventiranje muzejske građe:

- Prenosjenje podataka iz postojećih inventarskih knjiga u računalni program Excel, odnosno računalno inventiranje 6000 primjeraka srednjovjekovnog i novovjekovnog novca (T. Bilić, M. Nađ).

- U računalnom programu M++ upisano je u Knjigu izlaska 1057 upisa. (A. Solter)
- U računalnom programu M++ upisano je u Knjigu ulaska 88 skupnih upisa. (A. Solter)
- U računalnom programu M++ rad na inventarizaciji i dopuna podataka za Zbirku Ščitarjevo, Zbirku rimskih kola i Zbirku rimskih opeka (D. Kušan Špalj, N. Perok)
- U računalnom programu M++ dopuna podataka za Zbirku kamenih spomenika (I. Radman-Livaja)

3.2. Katalog muzejskih predmeta

Kataloška obrada 102 predmeta (rimski carski novac) s lokaliteta Željeznički kolodvor Sisak za potrebe prezentacije i stručno-znanstvene objave (T. Bilić).

3.3. Fototeka

Na Odjelu za dokumentaciju snimljeno, obrađeno i pripremljeno za objavu (tisak), ili konvertirano za arhiv ukupno 18979 fotografija (I. Krajcar)

Za potrebe fotodokumentacije (fotografije prije, u tijeku i nakon konzervatorsko-restauratorskih zahvata) snimljeno je i obrađeno ukupno 230 fotografija (D. Doračić).

- skenirano je 62 diapozitiva u srednjoj rezoluciji (9600dpi) (I. Krajcar)

Sudjelovanje u likovnom i multimedijalnom opremanju postava, priprema fotografija za panoje i izrada multimedije za potrebe povremenih izložbi u 2018. (I. Krajcar)

Montaža i prilagodba multimedijских prezentacija i kratkih filmova za postave povremenih izložbi – ukupno 9 filmova. (I. Krajcar)

Suradnja na projektima *Branimirova godina*, *Artefakt-dizajn*

Koordinacija, projekt i supervizija tehničke izvedbe izložbe *Magister Giotto*.

Snimljen je ili dosnimljen materijal za kataloge: *Japodi – zaboravljeni gorštaci* (3 kataloga), *Recikliraj-ideje iz prošlosti* i *Povratak u prošlost*

Prikupljeno je 2480 fotografija vezanih za izložbenu djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu i 1334 fotografija vezanih za posebna događanja. Sve fotografije su u digitalnom obliku te pridružene dokumentacijskim fondovima (A. Solter, N. Gostinski)

Tijekom radova u gradskom parku u Varaždinskim Toplicama 2018. godine snimljeno je oko 600 digitalnih fotografija, a tijekom manifestacije *Proljeće u Andautoniji* i konzervatorsko-restauratorskih radova u Ščitarjevu 2018. god. snimljeno je oko 500 digitalnih fotografija (D. Kušan Špalj)

3.5. Videoteka

Tijekom 2018. godine prikupljeno je 116 videozapisa vezanih uz djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu. Sva građa koja pristiže digitalna je i povezana s metapodacima u programu S++, a zapisi su inventarizirani sa zaključnim brojem v-488 (F. Sirovica, M. Korić).

3.6. Hemeroteka

U 2018. godini prikupljena su 223 novinska isječka koja se odnose na djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu. Upisani su inventarnu knjigu hemeroteke sa zaključnim brojem h-6948. Svi članci dostupni su u digitalnom (.pdf) obliku te je svaki članak povezan s metapodacima u programu S++ (F. Sirovica, M. Korić).

Odjel za dokumentaciju Arheološkog muzeja u Zagrebu sustavno radi na digitalizaciji i inventarizaciji stare hemerotečne građe te su tijekom 2018. godine inventarizirana 1363 novinska članka prikupljena između 1997 i 1999. godine (F. Sirovica, M. Korić).

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

U svrhu publiciranja, izrađena su 32 crteža keramičkih i kamenih predmeta iz Vorganjske peći na Krku (M. Galić, M. Korić)

Za potrebe stručnih i znanstvenih objava, te muzejskih izložbi, za Pretpovijesni odjel nacrtano je 149 arheoloških predmeta i 2 rekonstrukcije, od toga 104 predmeta s lokaliteta Šumarina – Benga, 3 predmeta s lokaliteta Mikleuška, 37 predmeta iz Siska i 5 predmeta iz Kiringrada (M. Galić).

U svrhu publiciranja, za Antički odjel nacrtan je 1 predmet iz Siska (M. Galić).

Za potrebe publiciranja u Vjesniku, izrađeno je 128 crteža predmeta s raznih lokaliteta (M. Galić).

Inventirano i u računalnu bazu sekundarne dokumentacije upisano je 333 crteža, zaključno sa završnim brojem DC-3379 (M. Galić).

3.8. Stručni arhiv

Numizmatički arhiv (434 arhivskih dosjea) integriran je u Arhiv Arheološkog muzeja u Zagrebu. (A. Solter)

Sva Arhivska građa slaže se u kutije po arhivskim i muzeološkim standardima (A. Solter)

U sklopu programa Digitalizacija arheološke terenske dokumentacije AMZ-a, tijekom 2018. godine digitalizirana su 854 dokumenta nastala tijekom arheoloških istraživanja na pretpovijesnim i srednjovjekovnim arheološkim nalazištima te je stvoreno 30,6 GB digitalnih podataka koji uključuju digitalne preslike i metapodatke o sustavu digitalizacije te pohrani i izvornih dokumenata i njihovih digitalnih preslika (F. Sirovica, T. Pivac, M. Korić).

3.9. Ostalo

Za potrebe pripreme zbirke za registraciju, u relacijsku bazu podataka M++ nastavljeno je unošenje materijala iz japodske zbirke Muzeja (A. Đukić).

Nastavljena je suradnja s Link2 d.o.o. vezano uz optimizaciju (korekciju bugova) i nadogradnju dokumentacijskog programa R++.

U računalnu bazu sekundarne dokumentacije (S++) pedagoške djelatnosti uvrstili su se svi edukativni projekti, kao i ostala događanja u organizaciji Pedagoškog odjela u 2018. godini, ukupno 150 dokumentirane stavake (Babić)

Ostali fondovi sekundarne dokumentacije

3.9.1 Knjiga evidencije o izložbama

Dokumentirano je 39 izložbi koje su održane u izložbenim prostorima AMZ-a tijekom 2018. te su prikupljeni svi materijali vezani za te izložbe (plakat, pozivnica, deplijan, katalog...). Kao i 20 izložbi Arheološkog muzeja u Zagrebu koje su održane izvan muzeja. Fond je nadopunjen starim izložbama i svim popratnim materijalom. Evidentirano je 633 izložbi povezanih s djelatnošću Muzeja. (A. Solter, N. Gostinski)

3.9.2 Fond fonoteke

Tijekom 2018. godine prikupljeno je 196 audio zapisa vezanih uz djelatnost Arheološkog muzeja u Zagrebu. Sva građa koja pristiže digitalna je i povezana s metapodacima u programu S++. Zapisi su inventarizirani sa zaključnim brojem fon-1118 (F. Sirovica, M. Korić).

3.9.3 Knjiga evidencija posebnih događanja

Inventirano i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano je 85 stručnih, znanstvenih i popularnih događanja koja su se održala 2018. godine u prostorijama Muzeja. (A. Solter, N. Gostinski)

3.9.4 Fond izdavačke djelatnosti

Inventirano i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano je 160 publikacija Muzeja sa završnim brojem IZD-160 (M. Galić).

3.9.5 Fond evidencije terenskih izvještaja

Evidentirano je i u računalnu bazu Sekundarne dokumentacije upisano 91 terenski izvještaj Muzeja. (A. Solter)

U računalnu bazu sekundarne dokumentacije (S++) pedagoške djelatnosti uvrstili su se svi edukativni projekti, kao i ostala događanja u organizaciji Pedagoškog odjela u 2018. godini, ukupno 150 dokumentirane stavake (Z. Babić)

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Razmjennom, kupovinom, darovima, vlastitim izdanjima i fotokopijama fond knjižnice povećan je za ukupno 1748 jedinica knjižnične građe.

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Inventirano, katalogizirano i obrađeno je 2777 jedinica knjižnične građe.

4.3. Zaštita knjižnične građe

U svrhu zaštite knjižnične građe restaurirano je 3 jedinice knjižnične građe u Središnjem laboratoriju za konzervaciju i restauraciju Hrvatskog državnog arhiva.

Najugroženiji dio građe Biblioteke *Ksenija i Zdenko Vinski* smješten je u arhivske kutije od beskiselinskog materijala.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Rad sa korisnicima:

Osim stručnog osoblja Muzeja knjižnicu su koristili i vanjski korisnici.

- Čitača u čitaonici 1705
- Izdano jed. knj. građe u čitaonici 4500
- Posuđeno uz zadužnicu 312

4.5. Ostalo

Provedena je redovita revizija fonda knjižnične građe knjižnice Arheološkog muzeja u Zagrebu.

Tijekom godine u razmjenu je poslano 1008 muzejskih publikacija (VAMZ, katalogi, monografije). Izrađeno je i poslano 10 biltena prinova knjiga za 2018. godinu. Skenirani su sadržaji novopristiglih časopisa i poslane su mjesečne obavijesti korisnicima (11 biltena).

Nastavljena je katalogizacija i klasifikacija publikacija iz *Biblioteke dr. Zdenko Vinski i dr. Ksenija Vinski-Gasparini* kao i sustavno evidentiranje posebnih otisaka iz iste biblioteke. Nastavljeno je katalogiziranje i klasificiranje jed. knj. gr. koje su zadužene kod kustosa AMZ (stari fond). Nastavljeno je sustavno prikupljanje i evidentiranje arhiva s muzejskim publikacijama tiskanim tijekom 2018. godine. Nastavljena je suradnja s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom (razmjena publikacija, obvezni primjerak i sl.). Međuknjižničnom posudbom posuđena je 1 jedinica knjižnične građe. Za potrebe korisnika, međuknjižničnom posudbom nabavljeno je 13 jedinica knjižnične građe. Nastavljena je suradnja sa studentima volonterima koji su u više navrata pomagali u knjižnici Muzeja.

5. STALNI POSTAV

5.2. Izmjene stalnog postava

Dopunjena je treća soba stalnog postava Srednjovjekovnog odjela: postavljena je idejna rekonstrukcija ranosrednjovjekovne oltarne pregrade, dodano novi 5 lumino zidnih panoa, 2

forex postera, TV s 3D projekcijom spomenika s Branimirovim imenom iz Gornjeg Muća te 46 predmeta (nakit i novac).

Numizmatički odjel:

Predmeti ustupljeni za stalni postav srednjovjekovnog odjela: tremis, Teodorik u ime Anastazija I. (inv. br. D295), četvrtsilikva „srijemskog tipa“ (inv. br. D1092), dekanum, Teodahad (inv. br. D1274), četvrtsilikva, Atalarik (inv. br. D2129), ostava srebrnog novca i nakita iz Zgruta.

U okviru Egipatske zbirke nabavljen je touchscreen za prezentaciju stalnog postava. Multi-touch monitor 42" livama TH4265Mls g1AG. Ivlini PC Ontel x5-28300 (64-bit), Intel HD Graphics, 4 GB D0R3L, 32 GB eMMC 5.0, 802.11ac Dual-8and Wi-Fi (2.4/5.0GHz), Bluetooth 4.2, Windows 10 64 bit), sa zidnim stalkom/nosačem. Uređaj će biti postavljen u Etrušćansku sobu.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

- stručna obrada rimskog carskog novca iz zbirke AMZ-a za katalog serijske publikacije *Opera varia*;
- stručna obrada rimskog carskog novca 3.-5. stoljeća sa nalazišta Sisak iz zbirke AMZ-a (M. Nađ);
- stručna obrada rimskog carskog novca sa nalazišta Sisak, Pješačka zona – Fontana (2016) GMS (M. Nađ);
- stručna obrada keltsko-barbarskog novca iz fundusa AMZ-a (T. Bilić)
- stručna obrada redovnog optjecajnog kovanog novca RH, prigodnog optjecajnog kovanog novca RH te redovnih optjecajnih novčanica RH za potrebe izložbe Kuna – 25 godina novčane jedinice Republike Hrvatske (T. Bilić).
- rad na obradi građe pripisane panonskoj inkrustiranoj keramici s lokaliteta AN10A Novi Čeminac-Jauhov salaš (A. Đukić)
- rad na obradi građe starčevačke kulture s lokaliteta Tomašanci-Palača (A. Đukić)
- rad na obradi građe s nekolicine lokaliteta s područja Požeške kotline za potrebe godišnjeg skupa Hrvatskog arheološkog društva (A. Đukić)
- rad na obradi građe za potrebe izložbe *Iapodes – tajanstveni gorštaci* u srednjoj Europi (L. Bakarić, A. Đukić)

- rad na obradi građe za potrebe izložbe *Japodi – zaboravljeni gorštaci* (L. Bakarić, A. Đukić)
- rad na obradi građe s lokaliteta Gradac Klasje i Babišnjača za potrebe izlaganja na godišnjem skupu Hrvatskog arheološkog društva (I. Drnić i M. Rakvin)
- rad na obradi građe kostolačke kulture s nalazišta Kagovac za potrebe izložbe *Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj* (M. Rakvin)
- rad na obradi bakrenodobne građe za potrebe izložbe *Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj* (J. Balen)
- rad na obradi građe s nalazišta Viškovci, Lasinja, Potočani i Tomašanci-Palača (J. Balen)
- rad na obradi građe s nalazišta Sisak – Pogorelac, Mahično – Donje Pokupje te iz terenskog pregleda na području Grada Novske (I. Drnić)
- Obrada starohrvatskog nakita i kamenih spomenika za potrebe izložbe *Graditeljstvo Branimirovog vremena i materijalna kultura u ranosrednjovjekovnoj Kneževini Hrvatskoj*. (M. Bunčić, A. Dugonjić)
- Nastavljena je obrada fundusa papirusa iz Egipatske zbirke (I. Uranić)
- Stručna obrada materijala i dokumentacije s istraživanja u Varaždinskim Toplicama i Ščitarjevu (D. Kušan Špalj, N. Perok i vanjski suradnici).

6.2. Identifikacija/Determinacija građe

- Nastavak radova na registraciji knjižnične građe koja je starija od 1800. godine ("Zbirka starih i rijetkih knjiga tiskanih prije 1800. godine"), što uključuje pregled i determiniranje, reinventarizaciju i katalogizaciju (I. Cvitan, R. Heide).
- Napravljena je analiza osteološkog materijala s nalazišta Jakovo-Kormadin za potrebe stručnog rada *Bioarheološka analiza osteološkog materijala s lokaliteta Jakovo – Kormadin prema uzorku iz Arheološkog muzeja u Zagrebu* u svrhu polaganja stručnog ispita za zvanje kustosa. (T. Pivac)
- Popis i determinacija 138 predmeta iz zbirke Radauš koja je dio donacije obitelji Radauš Arheološkom muzeju u Zagrebu (F. Sirovica, M. Korić)

6.3. Revizija građe

- izvršena je revizija i inventarizacija Zbirke ostava novovjekovnog novca (5337 predmeta, 5337 zapisa u bazi podataka) (T. Bilić)
- izvršena je revizija i inventarizacija Zbirke europskih i svjetskih medalja (2947 predmeta, 2947 zapisa u bazi podataka) (M. Nađ)

- i zvršena je revizija i inventarizacija Zbirke ostava rimskog novca 3. st. (4135 predmeta, 4135 zapisa u bazi podataka) (M. Nađ)
- i zvršena je revizija i inventarizacija Zbirke keltsko-barbarskog novca (1466 predmeta, 1466 zapisa u bazi podataka) (T. Bilić).
- rad na reviziji japodske zbirke (A. Đukić)
- rad na reviziji zbirki kamenog i bakrenog doba (A. Đukić, J. Balen)
- započeta je revizija Zbirke nalaza srednjovjekovnog doba (M. Bunčić, A. Dugonjić)
- obavljena je revizija građe Egipatske zbirke (I. Uranić)
- izvršena je revizija Zbirke grčkih vaza (D. Kušan Špalj).

6.4. Ekspertize

- eksperiza e-mailom venecijanskog bagattina za Zavičajni muzej Ozalj (18.1.)
- ekspertiza 2 ugarska novca kolegi G. Jakovljeviću (Gradski muzej Bjelovar) (27. 1)
- ekspertiza 12 primjeraka novca kolegici I.Škiljan, Muzej Seljačke bune (29.1)
- eksperiza e-mailom rimskog provincijalnog novca D. Sutonu (15.3)
- usmena ekspertiza novovjekovnog žetona na porti AMZ-a (22.2)
- usmena ekspertiza dvije novovjekovne medalje na porti AMZ-a (21.3)
- usmena ekspertiza ugarskog novovjekovnog novca na porti AMZ-a (22.3)
- usmena ekspertiza dvije suvremene kovanice na porti AMZ-a (23.3)
- ekspertiza milanskog solda na porti AMZ-a (3.4.)
- ekspertiza austrijskog zlatnika Josipa II. na porti AMZ-a (18.4.)
- usmena ekspertiza dvije suvremene kovanice na porti AMZ-a (26.4)
- eksperiza e-mailom novovjekovne aplike za Muzej Grada Koprivnice (4.5.)
- usmena ekspertiza suvremene kovanice na porti AMZ-a (6.6.)
- eksperiza e-mailom novovjekovne medalje za Muzej Grada Koprivnice (13.6.)
- ekspertiza posude 18 stoljeća na porti AMZ-a (14.6.)
- pružanje e-mailom informacija kolegici S. Estiot za Probov kvinar (C9476) (26.6.)
- ekspertiza e-mailom 10 primjeraka novovjekovnog novca za Muzej Seljačke bune (5.7)
- eksperiza e-mailom novovjekovnog žetona (7.8.)
- eksperiza e-mailom 12 primjeraka antičkog novca za Muzej Međimurja Čakovec (28.8.)
- eksperiza e-mailom novovjekovnog žetona za Muzej Turopolja (30.8.)
- eksperiza e-mailom novovjekovne svetačke medaljice M. Boroš (6.9.)
- usmena ekspertiza 40 rimskih brončanih kovanica na porti AMZ-a (12.9.)
- usmena ekspertiza moderne plakete na porti AMZ-a (12.9.)
- ekspertiza aureusa (Kaligula) za kolegicu I. Baćani (Gradski muzej Sisak) (8.10.)

- pružanje informacija za novac Zenona iz zbirke AMZ-a kolegi M. Leoniju (e-mail) (15.10.)
- eksperiza e-mailom devet antičkih i novovjekovnih kovanica za Muzej za umjetnost i obrt (15.10.)
- usmena ekspertiza dvije rimske kovanice na porti AMZ-a (29.10.)
- usmena ekspertiza novovjekovnih kovanica na porti AMZ-a (7.11.)
- eksperiza e-mailom novovjekovnog žetona za Muzej Međimurja Čakovec (12.11.).
- Napisano je stručno mišljenje u svrhu mogućeg otkupa kasnosrednjovjekovnog viteškog mača nađenog na području Like, trenutno u privatnom posjedu. (M. Bunčić, A. Dugonjić).
- Stručnjaci odjela za dokumentaciju obavili su 9 ekspertiza vezanih za Arhiv Arheološkog muzeja u Zagrebu. (A. Solter)
- ekspertiza feničanskog privjeska i još 5 raznih ekspertiza (I. Uranić)
- obavljeno je 6 ekspertiza za posjetitelje AMZ-a (I. Radman-Livaja).

6.5. Posudba i davanje na uvid

- 22 predmeta posuđeno za izložbu *Radauš-Divković, predvodnici kiparstva i medaljarstva 20. i 21. stoljeća* održanoj u Zavičajnom muzeju Ozalj od veljače do travnja 2018.
- 2 predmeta posuđena za izložbu *Branimir*, kolovoz 2018.
- poslane dvije fotografije aversa i reversa novovjekovne medalje M.P. (Zagreb) (10.4.) (T. Bilić)
- poslano osam fotografija rimskog carskog kontramarkiranog novca R. M. (Milano) (10.4.) (T. Bilić)
- poslano šest fotografija rimskog carskog kontramarkiranog novca R.M. (Milano) (2.5.) (T. Bilić)
- poslane dvije fotografije aversa i reversa novca Nikole Zrinskog Interpretacijskom centru baštine Banovine zbog izrade replika (13.1.) (T. Bilić)
- poslano 16 fotografija aversa i reversa antičkog i novovjekovnog novca, kao i podaci o novcu, MDC-u (10. 4.) (T. Bilić)
- posuđene 3 medalje Zavičajnom muzeju Slatina (inv. E54381, E54382, E54383) za potrebe izlaganja u stalnom postavu (12.7.) (M. Nađ)
- poslano 244 fotografije isejskog novca P.V. (Lexington) za potrebe monografske obrade i objave korpusa isejskog novca (17. 12.) (T. Bilić).
- M.N. – uvid u ljudske skeletne ostatke iz japodske zbirke (lokaliteti Skradnik-Sultanov grob, Mala Metaljka i Smiljan) (J. Balen, A. Đukić)

- A.M. – uvid u građu s nalazišta Surčin (J. Balen, S. Mihelić)
- M.B. – uvid u figuralnu plastiku s nalazišta Jakovo Kormadin (J. Balen)
- M.R. – uvid u građu s nalazišta Ozalj (J. Balen)
- A.J. – Uvid u građu s lokaliteta Hrtkovci za potrebe pisanja doktorske disertacije (I. Drnić)
- Posudba koralja iz japodske zbirke za potrebu izložbe *Koralj izvađen iz mora*, 18.12.2018.-30.06.2019. (A. Đukić)
- Posudba građe za potrebe izložbe *Women, Mothers, Goddesses: Universal Languages and Metaphors in the Prehistoric Art*, Udine Archaeological Museum, 11.11.2017-11.2.2018. (J. Balen)
- Posudba građe za potrebe izložbe *Tajne između Ivanščice i Medvednice – arheološka baština skrivena pod zemljom*, Muzeji Hrvatskog Zagorja, Muzej seljačkih buna, 25. studenoga 2018.-1.7.2019. (J. Balen)
- Posudba neolitičke kamene građe za potrebe izložbe *Hrvatska u vrijeme kneza Branimira – pisana svjedočanstva o knezu Branimiru i arheološka istraživanja Gornjeg Muća*, AMZ (J. Balen)
- Posudba posuda s nalazišta Surčin za potrebe izložbe *Mala povijest AMZ-a Laboratorij čudesna – stoljeće restauracije u Arheološkom muzeju u Zagrebu*, AMZ (J. Balen)
- Posudba brončanodobnih nalaza za potrebe izložbe *Zagreb dok ga još ni bilo – prije 1094*, AMZ (J. Balen)
- Posudba zlatnih nalaza za potrebe izložbe *Baština Nina u Arheološkom muzeju u Zagrebu*, AMZ (J. Balen)
- Posudba kamenih sjekira i keramičke posude za potrebe projekta *Muzeji izvan muzeja*, paviljon na uglu Bakačeve i Cesarčeve ulice, Zagreb, 16.-20.5. (J. Balen)
- Posudba građe iz istraživanja na poziciji Sisak – Pogorelac za potrebe izložbe *Nekropole Siscije* Gradskog muzeja Sisak (I. Drnić)
- Za postav izložbe *Zagreb dok ga još ni bilo – prije 1094*. ustupljeni su sljedeći predmeti: S-2944, S-2946, S-2947, S-2945, S-4079, S-3685-3689.
- Za izložbeni projekt *Muzej izvan Muzeja* u organizaciji Hrvatskog prirodoslovnog muzeja, posuđeno je nekoliko predmeta s područja Zagreba iz fundusa Srednjovjekovnog odjela: S-2973, S-2974, S-4079, S-3641-3652, S-3906-3908, S-3989, S-3990, S-3992-3995, S-3959, S-3983, replika fibule (S-2169).
- V.K., ustupljene su fotografije predmeta S-3371, S-1994, S-1927, S-1517, S-2175, S-4054, S-4114, S-4115, S-2337, za objavu u knjizi o povijesti hrvatskog sokolarstva i povijesti likovnih prikaza sokolarstva i ptica grabljivica na tlu Hrvatske.

- Direktor Centra za koordinaciju medicinskih istraživanja ANUBIH, akademiku H.T., ustupljena je fotografija zlatne naušnice iz Velike Kladuše (S-3368).
- Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika – Split za potrebe izložbe *Istočni Jadran i Bizant* posuđena je lavolika matrica iz Čitluka (S-3271).
- dr. sc. G.B. ustupljene su fotografije mačeva tipa X (S-811, S-4049, S-4141) za potrebe predavanja *Oružje i ratovanje u doba kneza Branimira* u okviru Branimirove godine.
- Akademiku Ž.T. ustupljene su fotografije dva (već objavljena) predmeta (S-3376, S-3404) za potrebe pripreme znanstvenog rada o radnosrednjovjekovlju u međurječju Drave i Save.
- N.P., arheologinji iz Instituta za Arheologiju Prag, ustupljene su fotografije dva predmeta (S-3282, S-718) za potrebe radova koji će biti objavljeni 2019. i 2020. godine.
- Skenirana je fotografija iz arhiva na molbu Gorana Bilogrivića, za potrebe članka u predstojećem zborniku o Zdenku Vinskom.
- Student preddiplomskog studija povijesti Bruno Raguž je za potrebe izrade završnog rada o numizmatičkim nalazima na Krku, dobio na uvid arhiv o ostavi iz Baške.
- Za potrebe časopisa *Hrvatski planinar*, točnije za povijesni članak o Petru Zoraniću i njegovoj knjizi "Planine", Ani Čaplar je dan na uvid dio arhivskog izvještaja tajnika Društva za povjesnicu Mijata Sabljara iz 1852. – 1854.
- Luka Štefan je dobio na uvid dokumentaciju o ostavi Mekiš-Zgruti (Mekiš Podravski), potrebnog za izradu diplomskog rada istog naslova.
- Milovan Buchberger je dobio na uvid Arhiv "Društva za povjesnicu jugoslavensku", za godinu 1851., Kutija 19a, potreban za izradu članka o Baščanskoj ploči.
- Tara Pivac za potrebe izrade stručnog rada dobila je na uvid arhiv lokaliteta Jakovo Kormadin i Surčin.
- Za potrebe izložbe Egipat u Hrvatskoj, 20.9 – 14.10. 2018. Muzej Mimara posuđena je arhivska građa i literatura (I. Uranić).

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

- H. Potrebica, M. Rakvin, Some New Aspects about Settlement Dynamics on Iron Age Site Kaptol in Požega Valley, Godišnji skup Slovenskog arheološkog društva, Ljubljana, 07. 03. 2018.
- M. Rakvin, New Insights about Burial practices during the Early Iron Age in the Southern Carpathian Basin, Četvrti susreti doktoranada Europske škole za protopovijest, Bibracte, 12.-14. 03. 2018.

- I. Drnić, Velika keltska seoba ili nešto drugo? Početak mlađeg željeznog doba u južnoj Panoniji, Prolećna škola arheologiju, Arheološko nasleđe Podunavlja: između Panonije i Balkana, Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu, 19.-24.03.2018.
- I. Drnić, The Scordisci – a story from the verge of the La Tène world, “Unité et diversité du monde celtique”, 42e colloque international de l’Association Française pour l’Étude de l’Âge du Fer, Prag, 10.-13. 5.2018.
- A. Bertol Stipetić, J. Balen, H. Potrebica, Presentation and popularization of archaeological heritage – examples of good practice in Croatia – na konferenciji „Interpretation and promotion of archaeological heritage" održanoj u Ljubljani 13.6.
- S. Mihelić, Make Way for Mama! Exploring Catalytic Forces in Stakeholder Management in Archaeological Tourism, predavanje na konferenciji „Interpretation and promotion of archaeological heritage" održanoj u Ljubljani 13.6.2018.
- S. Mihelić jedan je od organizatora okruglog stola: National perspectives on the significance and effects on the international cultural tourism charter, from theory to practice in archaeological tourism, 24th Annual Meeting of European Association of Archaeologists, 05.-08. 09. 2018.
- J. Balen, A. Bertol Stipetić, Public Interest Role in the Landscape Heritage Management: Kaptol’s Cultural Landscape Case Study, 24th Annual Meeting of European Association of Archaeologists, 05.-08. 09. 2018.
- E. Zavodny, B. Culleton, S. McClure, D. Kennett, J. Balen, Recalibrating grave good chronologies: new AMS 14C dates from Bronze-Iron Age burials in Lika, 24th Annual Meeting of European Association of Archaeologists, 05.-08. 09. 2018.
- I. Drnić, Emergence of the La Tène culture in southern Pannonia, Barcelona, 24th Annual Meeting of European Association of Archaeologists, 05.-08. 09. 2018.
- H. Potrebica, M. Rakvin, From Site to Landscape: Integrated Approach to Iron Age Landscape Studies (case study Požega Valley), 24th Annual Meeting of European Association of Archaeologists, 05.-08. 09. 2018.
- A. Bertol Stipetić, Prezentacija i popularizacija arheološke baštine u sklopu Arheološkog kampa u Požegi i Kaptolu, znanstveni skup Hrvatskog arheološkog društva “Arheologija Požeške kotline i zapadne Slavonije“, Požega, 8. – 12. listopada 2018.
- A. Đukić, Topografija eneolitičkih nalaza i nalazišta u Požeškoj kotlini, Godišnji skup Hrvatskog arheološkog društva “Arheologija Požeške kotline i zapadne Slavonije“, Požega, 8. – 12. listopada 2018.

- J. Balen, H. Potrebica, Arheološke slike Zlatne Doline, Godišnji skup Hrvatskog arheološkog društva "Arheologija Požeške kotline i zapadne Slavonije", Požega, 8. – 12. listopada 2018.
- H. Potrebica, M. Rakvin "Nove spoznaje o pogrebnim običajima na groblju Kaptol-Čemernica: revizijsko istraživanje tumula IV", Godišnji skup Hrvatskog arheološkog društva, "Arheologija Požeške kotline i zapadne Slavonije" Požega, 08.-12. 2018.
- I. Drnić, M. Rakvin, Nalazi latenske kulture s nalazišta Gradac kod Pleternice, Godišnji skup Hrvatskog arheološkog društva, "Arheologija Požeške kotline i zapadne Slavonije", Požega, 08.-12. 2018.
- J. Balen, Religious Aspects of the Copper Age Lasinja Culture in Northern Croatia, Vth international Symposium on Archaeology „Cult, Myth, Religion“ Strumica, Makedonija, 1.-4. studenoga 2018.
- J. Balen je bila jedan od moderatora na skupu: MetArh (Methodology & Archaeometry), Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 6.-7.12.2018.
- I. Drnić, The Late Hallstatt period in the lower Kupa valley, "Lost Centuries or Age of Transformation? Rethinking the Late Hallstatt/Early La Tène Transition", Požega, 7.-9.12.2018.
- Organizacija stručnog skupa *10. Susreti restauratora i preparatora HMD-a* u Arheološkom muzeju u Zagrebu (S. Latinović).
- Sudjelovanje svih djelatnika konzervatorsko-restauratorskog odjela s plakatima ili izlaganjem na *10. Susretima restauratora i preparatora HMD-a* (Zagreb):
 1. D. Doračić, I. Mlinarić: *Konzervatorsko-restauratorska obrada konjskih žvala iz 8. st. pr. Kr. (plakat)*
 2. D. Doračić: *Projekt nabave SEM-EDS instrumenta za Arheološki muzej u Zagrebu (plakat i izlaganje)*
 3. M. Gregl: *Ponovljeni konzervatorsko-restauratorski zahvati na prapovijesnoj posudi s lokaliteta Surčin (plakat)*
 4. S. Latinović: *Konzervatorsko-restauratorska obrada koštanih češljeva (plakat)*
 5. S. Latinović, M. Pavić: *10 godina Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva (izlaganje)*
 6. 3. V. Mesarić: *Izrada kopije antičke figure iz Petrinje (plakat)*
 7. Z. Znidarčić: *Restauracija vinkovačke ranobrončanodobne žare (plakat)*

- Sudjelovanje na 21. seminaru Arhivi, knjižnice, muzeji u Poreču (D. Doračić bio je voditelj i moderator konzervatorsko-restauratorske radionice čija tema je bila „*Izvorna površina predmeta kulturne i tehničke baštine kao izvor informacija*“).
- Sudjelovanje na Simpoziju *Školovanje konzervatora- restauratora: jučer danas sutra* (Split) s izlaganjem pod nazivom „*Razvoj i napredovanje u struci: mogućnosti i ograničenja*“ (S. Latinović, M. Pavić)
- Sudjelovanje s posterom *Artificial cranial modification from the Migration Period found at the site Novi Čeminac – Jauhov Salaš*, na 5. međunarodnom znanstvenom skupu srednjovjekovne arheologije *Život i smrt u srednjem i ranom novom vijeku / Life and death in mediaeval and early modern times*, održanom od 6. do 7. lipnja u organizaciji Instituta za arheologiju i suorganizaciji Arheološkog muzeja u Zagrebu. (A. Dugonjić)
- Paraman, L., Sirovica, F., Tresić Pavičić, D. Sutilija hill above Trogir: Value Loss Assessment of the Site Damaged by Contemporary Stone Exploitation, 6th international scientific conference "Methodology and Archaeometry" (Zagreb, Hrvatska, 6 – 7 December 2018)
- N. Gostinski, A. Bertol Stipetić, Budvansko antičko staklo iz fundusa Arheološkog muzeja u Zagrebu, Međunarodni multidisciplinarni naučni simpozij o antičkoj baštini Budve (Crna Gora, 28. – 30. 11. 2018.)
- H. Ivezić, Slaves and freedman in Roman Siscia, Second International Doctoral Student Conference on Archaeology IDSCA 2018 – Znanstveni skupovi i radionice (Zagreb, 26.4. 2018.)
- Sirovica, F., Kudelić, A., Frame of reference in value assessments, 11th International Conference on Structural Analysis of Historical Constructions: An Interdisciplinary Approach (Cusco, Peru, 11 – 13 September 2018)
- N. Gostinski, Slaves in Teutoburgium, 24. International Limes Congress (Republika Srbija, 03. – 10. 09. 2018.)
- Kulenović, I., Kulenovic Ocelic, N., Sirovica, F., Collateral damage to archaeological heritage after an armed conflict: freefalling through administrative cracks, International conference "Guardians of the contexts: Towards a (more) responsible use of European archaeological resources" (Ljubljana, Slovenia, 6th April 2018)
- Sudjelovanje na 2. Međunarodnoj konferenciji Škola i muzeji održanoj u Ljubljani u Sloveniji, 23. i 24. ožujka s izlaganjem na temu “Arheološka baština u nastavi” (Babić)

- Sudjelovanje na međunarodnoj konferenciji: BALKAN MUSEUM NETWORK , MEETSEEDO, Solun / Thessaloniki/, Grčka, od 17. do 21. travnja 2018., Aktivno sudjelovanje: Poster prezentacija: See what we do! EU projects in AMZ (S. Mijač Božek)
- Gostovanje bez izlaganja na kongresu Egipat i Austrija u Zagrebu 17.-23. rujna (I Uranić)
- D. Kušan Špalj, Aquae Iasae (Varaždinske Toplice) – ranokršćanski horizont, 1. Skup hrvatske ranokršćanske arheologije HRRANA, Zagreb, Filozofski fakultet u Zagrebu, 15-17. ožujak 2018.
- D. Kušan Špalj. Roman Settlement AQUAE IASAE Recent Discoveries in the Sanctuary Area , međunarodnom simpozij „Cult, Myth, Religion” , Strumica, Makedonija, 1-4. studeni 2018.
- D. Kušan Špalj, Značaj termalnog izvora u svetištu rimskog naselja Aquae Iasae, konferencija, „Aquae Iasae – termalna voda jučer, danas, sutra“, Varaždinske Toplice, 1. lipanj 2018.
- O. Domiter: Some new approaches to the understanding of the cult of the Danubian horsemen, 2nd International Doctoral Student Conference on Archaeology (IDSCA), Zagreb, 26 April 2018.
- O. Domiter: The Cult of the Danubian Horsemen: New approaches, 24th International Limes Congress, September 2019, Serbia
- O. Domiter, I. Radman-Livaja: Roman fishing implements from Siscia, 24th International Limes Congress, September 2019, Serbia
- I. Radman-Livaja, O. Domiter, A. Tonc: Arheološka zona Sv. Trojica – istraživanje, valorizacija i prezentacija u službi baštinskog turizma, Znanstveni skup Starigrad Paklenica u Starigradu Paklenici 23. – 25. travnja 2018.
- O. Domiter sudjelovao je na stručnom usavršavanju, Leadership management for enhanced public service, The Administrative Staff Collage of India, Hyderabad, India, 25. 02.-10. 03. 2018.
- O. Domiter, Lj. Perinić: Understanding the Danubian horsemen cult in Croatia, Slovenia and Bosnia and Herzegovina – problems detected, solutions proposed, Cluj –Napoca, October 2018.
- I. Radman-Livaja: Sudjelovanje na Limes kongresu od 03. do 10. rujna 2018. godine. Tamo sam predsjedavao sesijom „A Farewell to Arms“ u srijedu 05. rujna, a održao sam i dva predavanja, „New evidence for the worship of Epona on the Danubian limes“ u petak 07. rujna, te „Roman fishing implements from Siscia“ zajedno s kolegom O. Domiterom u nedjelju 09. rujna.

- I. Radman-Livaja: Sudjelovanje na kongresu IMPERIALISM AND IDENTITIES AT THE EDGES OF THE ROMAN WORLD, od 20.09. do 23. 09. 2018. godine u istraživačkom centru Petnica kod Valjeva (<https://www.archaeology.wiki/blog/2018/01/23/imperialism-identities-edges-roman-world-4/>). Tamo sam kao gostujući predavač održao predavanje naslovljeno „The population of Siscia in the light of epigraphy“ u četvrtak 20. rujna, a nakon toga sudjelovao u radu kongresa kao predsjedavajući četvrte sesije.

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika (u okviru muzejske djelatnosti)

- L. Bakarić, katalog izložbe Яподы – Таинственные горцы, Arheološki muzej u Zagrebu, 2018, 140 stranica.
- L. Bakarić, S. Latinović, deplijan izložbe Яподы – Таинственные горцы, Arheološki muzej u Zagrebu, 2018.
- L. Bakarić, A. Đukić, katalog *izložbe Iapodes – Il misterioso popolo degli altopiani dell'Europa centrale/tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi*, Comunità Croata di Trieste – Hrvatska Zajednica u Trstu, Zelina, 2018, 130 stranica.
- L. Bakarić, A. Đukić, deplijan *izložbe Iapodes – Il misterioso popolo degli altopiani dell'Europa centrale/tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi*, Museo d'Antichità „J.J. Winckelmann“, Trst, 2018.
- L. Bakarić, A. Đukić, deplijan izložbe *Japodi – zaboravljeni gorštaci*, Muzej Moslavine Kutina, Kutina, 2018.
- A. Đukić, Prapovijesne glačane kamene izrađevine sjeverozapadne Hrvatske, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, 35/2018, 251-290, pregledni rad.
- A. Bertol Stipetić, M. Rakvin, autorice dijela tekstova u slikovnici *Iron Age Kids*, u izdanju Archaeolingua for the Iron-Age-Danube partners, Budimpešta, 2018.
- A. Đukić, Kostolačka kultura u kontinentalnoj Hrvatskoj, poglavlje u monografiji *Povratak u prošlost: bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj*, urednice: J. Balen, I. Miloglav, D. Rajković, Zagreb, 2018, 87-111.
- J. Balen, I. Miloglav, D. Rajković, deplijan izložbe *Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj*, Arheološki muzej u Zagrebu, 2018.
- J. Balen, Badenska kultura, poglavlje u monografiji *Povratak u prošlost: bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj*, urednice: J. Balen, I. Miloglav, D. Rajković, Zagreb, 2018, 65-85.
- M. Rakvin, Četvrti susreti doktoranda Europske škole za protopovijest- Bibracte, *Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva*, L, Zagreb, 2018, 57-61.

- I. Janković, S. Mihelić, *Get'em While They're Young: Advances in Participatory Heritage Education in Croatia*, u: *Shared Knowledge, Shared Power*, SpringerBriefs in Archaeology, Apaydin, Veysel (ur.). Cham: Springer, 2018. str. 107-118.
- I. Drnić, kataloške jedinice iz istraživanja na poziciji Sisak – Pogorelac za potrebe izložbe „Nekropole Siscije“ Gradskog muzeja Sisak
- Doračić, Damir. *Konzervatorsko-restauratorska radionica: zaštitne podloge i premazi: nužnost ili smetnja?* //Arhivi, knjižnice, muzeji 21: Zbornik radova, HAD, Zagreb, 2018. str. 357-339
- Doračić, Damir. *Projekt nabave SEM-EDS instrumenta za Arheološki muzej u Zagrebu* // 10. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva, HMD, Zagreb, 2018. str. 76-77 (sažetak izlaganja)
- Doračić, Damir i Mlinarić Ivana. *Konzervatorsko-restauratorska obrada konjskih žvala iz 8. st. pr. Kr.* // 10. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva, HMD, Zagreb, 2018. str. 22-23 (sažetak plakata)
- Gregl, Marina. *Ponovljeni konzervatorsko-restauratorski zahvati na prapovijesnoj posudi s lokaliteta Surčin* // 10. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva, HMD, Zagreb, 2018. str. 16-17 (sažetak plakata)
- Latinović, Slađana. *Konzervatorsko-restauratorska obrada koštanih češljeva* //10. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva, HMD, Zagreb, 2018. str. 56-59 (stručni rad)
- Latinović, Slađana i Pavić Mirta. *10 godina Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva* //10. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva, HMD, Zagreb, 2018. str. 6-9 (sažetak predavanja)
- Mesarić, V. *Izrada kopije antičke figure iz Petrinje* // 10. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva, HMD, Zagreb, 2018. str. 64-65 (sažetak plakata)
- M. Bunčić, A. Dugonjić (ur.), *Hrvatska u vrijeme kneza Branimira – povodom 1130. obljetnice od godine uklesane uz ime kneza Branimira na oltarnu gredu iz Gornjeg Muća*. Katalog izložbi, Zagreb, 2018.
- Pisanje kataloškog teksta Liber linteus i Zagrebačka mumija za katalog izložbe Recikliraj – ideje iz prošlosti (I. Uranić).

6.8. Stručno usavršavanje (tečajevi, seminari, studijska putovanja, specijalizacija, stručni ispiti)

- Pohađanje seminara "Zaštita osobnih podataka u knjižnicama" pri NSK (Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj) (I. Cvitan).
- Prisustvovanje znanstveno-stručnom skupu "Skriveni svijet starih knjiga" (I. Cvitan).
- M. Gregl je položila stručni ispit za zvanje restauratora.
- H. Ivezić položila je stručni ispit za zvanje kustosa (10. prosinca 2018.)
- Studijsko putovanje u Torino Museo Egizio i Museo d'Arte Orientale (I. Uranić)
- Studijski boravak u Parizu od 02. do 10. veljače 2018. godine: radio sam cijeli tjedan u biblioteci Gernet-Glotz (<http://www.anhima.fr/spip.php?article22&lang=fr>) instituta ANHiMA pod ingerencijom slijedećih institucija: Sveučilišta Paris I, IV, VII, Ecole Pratique des Hautes Etudes, Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales i Centre National de la Recherche Scientifique. Tijekom boravka u biblioteci proučavao sam relevantnu literaturu za potrebe projekta „Rimski grobni spomenici jugozapadne Panonije u svom materijalnom, društvenom i religijskom kontekstu“, ponajviše za potrebe znanstvenog rada „The social impact of Roman soldiers in Pannonian cities: three case studies“. (I. Radman-Livaja).

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

- mentorstvo na poslijediplomskom doktorskom studiju arheologije pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Odsjek za arheologiju, A. Bertol i K. Farac (T. Bilić);
- mentorstvo vježbenici K. Lukić na njenom stručnom usavršavanju bez zasnivanja radnog odnosa (T. Bilić).
- mentorstvo na poslijediplomskom doktorskom studiju arheologije pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Odsjek za arheologiju – Hana Ivezić (I. Radman-Livaja)
- J. Balen je u sustavu matičnosti obišla sljedeće muzeje: Muzej triljskog kraja (21.11.), Muzej grada Splita (22.11.), Muzeji i galerije Konavle, Odjel za arheologiju i spomeničku baštinu (13.12.), te je sudjelovala u radionici MDC-a o inventarizaciji u Umjetničkoj galeriji Dubrovnik (12.12.)
- J. Balen je bila član komisije za obrane dvije diplomske radnje: Josip Zorić, Pajtenica – Velike Livade, eneolitičko naselje lasinjske kulture i Stjepan Marinković, Digitalna rekonstrukcija objekata na lokalitetu Tomašanci-Palača
- Rad (praksa u muzeju) sa studenticom Lucijom Biličić apsolvent (muzeologija/ antropologija) (J. Balen)
- Djelatnici knjižnice su u okviru matične djelatnosti tijekom 2018. godine davali stručne savjete oko rješavanja problema vezanih uz redovan rad knjižnica (K++, revizija, procjene fonda...) sljedećih ustanova: Arheološkog muzeja Zadar, Hrvatskog povijesnog muzeja,

Instituta za povijest umjetnosti, Hrvatskog prirodoslovnog muzeja, Međunarodnog centra za podvodnu arheologiju, Etnografskom muzeju u Zagrebu, te članicama Komisije za muzejske i galerijske knjižnice.

- Mentorstvo dvjema studenticama bibliotekarstva koje su obavile stručnu praksu u knjižnici Arheološkog muzeja u Zagrebu. (R. Heide)

- Kao središnja ustanova na području konzerviranja i restauriranja arheoloških metalnih predmeta, Muzej je u više navrata pružao stručnu pomoć raznim institucijama – Arheološkom muzeju Zadar, Gradskom muzeju Vinkovci, Muzeju suvremene umjetnosti i dr. Stručna pomoć najčešće se odnosila na preventivnu zaštitu te na razne faze konzervatorsko-restauratorske obrade arheološke građe.

- Od 22. siječnja u sklopu programa Stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa na konzervatorsko-restauratorskom odjelu zaposlena je Ivana Mlinarić pod mentorstvom D. Doračića. Primarni cilj edukacije bio je svladavanje procesa konzervatorsko-restauratorske obrade arheološkog metala, no tijekom stručnog osposobljavanja vježbenica je svladala i osnovne procese konzervatorsko-restauratorske obrade stakla i keramike pod vodstvom Z. Znidarčić i M. Gregl.

- Mentorstvo za izradu stručnog rada za zvanje muzejskog tehničara Frani Šuniću, Ivanu Sokoli i Rozalini Bogdan; za zvanje muzejskog preparatora Ivi Margaretiću i Juraju Lukini; za zvanje muzejskog restauratora Steli Pendo te za zvanje konzervatora-restauratora Kristini Ivković (D. Doračić).

- U razdoblju od 12.2. 2018. do 9.3. 2018. studentica Restauracije i konzervacije Sveučilišta u Dubrovniku Mirna Matošić obavila je stručnu praksu s ciljem izrade diplomskog rada pod mentorstvom M. Gregl.

- D. Doračić je mentor za izradu pismenog rada za zvanja restaurator, preparator i muzejski tehničar. Također je ispitivač dijela stručnog ispita za sljedeće predmete:

Suvremene metode konzervatorsko-restauratorske zaštite muzejske građe za muzejsko zvanje restaurator metala, keramike i stakla te restaurator kamena.

Suvremene metode zaštite muzejske građe i dokumentacije za zvanja preparator metala, preparator kamena te muzejskog tehničara.

- D. Doračić je član Stručnog povjerenstva Hrvatskog muzejskog vijeća za ocjenjivanje stručnih i znanstvenih radova u muzejskoj struci onih osoba koje ostvaruju ostale uvjete za obavljanje poslova višega muzejskoga pedagoga, muzejskoga pedagoga savjetnika, višega dokumentarista, dokumentarista savjetnika, višega informatičara, informatičara savjetnika,

višega restauratora, restauratora savjetnika, višega preparatora, višega muzejskoga tehničara i višega fotografa.

- Mentorica za izradu pisanog rada za stjecanje zvanja u muzejskoj struci: za zvanje kustosa čija je tema pismenog rada iz područja dokumentacije i za zvanje dokumentarista (A. Solter)
- Mentor dokumentaristici pripravnici Martini Korić u sklopu Programa stručnog osposobljavanja za rad dokumentarista pripravnika u Arheološkom muzeju u Zagrebu bez zasnivanja radnog odnosa (F. Sirovica)
- Mentor H. Ivezić za izradu pisanog rada za stjecanje zvanja u muzejskoj struci – zvanje kustosa (I. Radman-Livaja)
- Stručna pomoć u istraživanju provedenom u sklopu izrade doktorske disertacije „Razvoj i optimizacija metapodatkovne sheme za otvorene istraživačke podatke u području arheologije“ autora Nevena Pintarića, pod mentorstvom doc. dr. sc. Jadranke Stojanovski i komentorstvom doc. dr. sc. Daria Vujevića na Sveučilištu u Zadru (F. Sirovica)
- Redovite konzultacije i stručna pomoć u izradi seminarskih radova studentima kao i sudjelovanje u znanstveno istraživačkim anketama. (S. Mijač Božek)
- pružena je stručna pomoć studentima i uvid u građu na traženje stručnjaka i studenata različitih zemalja (I. Uranić).

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

- glavni urednik VAMZ-a (T. Bilić)
- članstvo u Uredništvu VAMZ-a (T. Bilić, M. Nađ)
- recenzije članaka za časopis *Documenta Praehistorica*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* te monografije „Nalazi novca sa viminacijumske nekropole Pećine i njihova uloga u pogrebnom ritualu“ (T. Bilić).
- Urednica kataloga izložbe *Iapodes – Il misterioso popolo degli altopiani dell'Europa centrale/tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi* (L. Bakarić)
- Članovi Uredništva Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu (J. Balen, I. Drnić)
- Članica Uredništva Izdanja i Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva (J. Balen)
- Članica Uredničkog vijeća Hrvatskog bibliografskog leksikona Leksikografskog zavoda Miroslavi Krleža (J. Balen)
- Članica međunarodnog uredničkog vijeća Glasnika Zemaljskog muzeja BiH (J. Balen)
- Recenzije za časopis *Archaeologia Adriatica* i Gradski muzej Nova Gradiška (J. Balen)
- J. Balen jedna je od urednica monografije *Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj*

- I. Drnić, urednik zbornika *Segestika i Siscija – od ruba Imperija do provincijskog središta* koji je objavljen u seriji Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu, svezak 16.
- S. Latinović je urednica publikacije 10. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva, Zagreb, 2018., izdavač Hrvatsko muzejsko društvo
- Članica tehničkog uredništva časopisa *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*. (A. Dugonjić)
- Članica uredništva Zbornika *Zdenko Vinski – život i znanstveni rad*. (M. Bunčić)
- član uredništva *Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu* (F. Sirovica)
- član Uredničkog odbora za znanstvene publikacije Arheološkog muzeja u Zagrebu (F. Sirovica)
- Recenzija znanstvene monografije: I. Kulenović, N. Kulenović Ocelić, Slavonski Brod – Bjeliš: naselje iz kasnog brončanog doba (F. Sirovica)
- Tehnički urednik kataloga „Ceste koje Carstvo znače II- Rimskim cestama Srednje Dalmacije“ (N. Gostinski)
- Recenzija udžbenika iz povijesti Školske knjige za srednje škole (I. Uranić).
- Recenzija znanstvenog rada pod naslovom Pouka za Merikarea – staroegipatski traktat o vlasti, Danijele Stefanović (I. Uranić).
- Obavljen je dio uredničkog i autorskog posla najavljene publikacije *Liber i Mumija AMZ-a*, za koju se još prikupljaju tekstovi (I. Uranić).

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

- Svi djelatnici Pretpovijesnog odjela članovi su Hrvatskog arheološkog društva (J. Balen aktualna je predsjednica Društva)
- L. Bakarić, S. Mihelić članovi su Hrvatskog muzejskog društva
- J. Balen, I. Drnić, S. Mihelić, M. Rakvin članovi su Europske asocijacije arheologa (*European Association of Archaeologists*). S. Mihelić član je Radne skupine za integraciju upravljanja arheološkom baštinom i turizma.
- Djelatnici knjižnice aktivni su članovi Komisije za muzejske i galerijske knjižnice koja djeluje unutar Sekcije za visokoškolske i specijalne knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva. U 2018. godini organizirano je pet sastanaka na kojima su prisustvovali djelatnici Knjižnice.
- Svi djelatnici Konzervatorsko-restauratorskog odjela su članovi HMD-a, S. Latinović članica je Nadzornog odbora, a D. Doračić član Povjerenstva za dodjelu nagrada HMD-a.
- D. Doračić je također član Historical Metallurgy Society iz Londona.

- Članica Hrvatskog arheološkog društva. (M. Bunčić)
- Članice Centra za eksperimentalnu arheologiju. (M. Bunčić, A. Dugonjić)
- Član Hrvatskog arheološkog društva. (A. Solter)
- Član Europske asocijacije arheologa (A. Solter)
- Član Hrvatskog muzejskog društva (A. Solter)
- Član Sekcije dokumentarista pri Hrvatskom muzejskom društvu (A. Solter, M. Galić)
- Dopredsjednik Centra za eksperimentalnu arheologiju (F. Sirovica)
- Član udruge IEC Processus Montanus (F. Sirovica)
- član Hrvatskog muzejskog društva (Babić)
- član Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju HMD-a (Babić)
- IAE International association of Egyptologists (I. Uranić).

6.12. Informatički poslovi muzeja

- rad na prebacivanju baze podataka numizmatičkih predmeta u novu računalnu bazu podataka Indigo (T. Bilić)
- rad na prebacivanju baze podataka numizmatičkih predmeta u novu računalnu bazu podataka Modulor++ (T. Bilić).
- Koordinacija unosa podataka u muzejsku bazu M++ (J. Balen)
- Nastavljena je redovita suradnja s Link2 d.o.o. vezano uz poboljšanja i nadogradnju programa za obradu knjižnične građe K++ (I. Cvitan, R. Heide).
- Koordinacija unosa podataka u knjižnični program K++ (I. Cvitan, R. Heide).
- U 2018. godini realiziran je projekt „Testiranje novih tehnologija 3D skeniranjem arheološke baštine AMZa“ financiran sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Projekt izvodi Arheološki muzej u Zagrebu u suradnji s Katedrom za fotogrametriju i daljinska istraživanja (Geodetski fakultet, Sveučilište u Zagrebu) i Lupercal M.T. j.d.o.o. (Istarska 10, 10000 Zagreb).

Vrijeme izvođenja radova je 02/2018, 03/2018, a voditeljica projekta je Ana Solter. U sklopu projekta digitalizirano je (3D):

1. portret mlade žene (Krispina?), mramor, Sisak, sredina 2. st., KS-36
2. Posuda u obliku kokoši, keramika, Bakar, 1.-2. st., A-8017
3. Glava žene (Livija?), mramor, Solin, rano 1. st., KS-8
4. Viktorija (brončani kipić), bronca, Sisak, početak 2. st., A-4644
5. Minerva (brončani kipić), bronca, Grbavac, 1. st., A-4639
6. Merkur (brončani kipić), bronca, Sisak, početak 2. st., A-4645

7. Fortuna (brončani kipić), bronca, Vinkovci, 2. st., A-4650
8. Dijana (brončani kipić), bronca, Sisak, 2.-3. st., A-17412
9. Dodekaedar, bronca, Donja Austrija, A-18002
10. kipić psa, mramor, Sisak, 2.-3. st., KS-937
11. Iločki stup, KSS 807
12. narukvica iz Čađavice, S- 818
13. naušnica iz Velike Kladuše, S-3368
14. prsten, S-3380
15. skarabej srca, E-7
16. Đed stup, E-150-18
17. Uđat oko, E-595
18. ušabti, E-435
19. Amon bronca, E-708
20. Idol, Dalj, srednje brončano doba, inv. P-11468
21. Okrugla ploča (za pojas), Krehin Gradac, kasno brončano doba, inv. P-1935
22. Lančić s medaljonom, Sisak, Inv. P-17195 21
23. Kapa od karičica, Prozor, P-20012
24. Oglavlje, Prozor, P-20013
25. Litika, razni oblici
26. Novac, razan materijal
27. Pogrebna maska, E-812

- Na Web stranice Muzeja postavljena je anteraktivna računalna vizualizacija 3D modela preko platforme Sketcfab čiji preglednik 3D modela se bazira na WebGL tehnologiji kojom se modeli mogu prikazivati na bilo kojoj vrti mobilnog i stolnog web preglednika ili kroz VR (virtualna stvarnost) naočale. (A. Solter)

- Digitalizacija Arhiva Arheološkog muzeja u Zagrebu (AAMZ). AAMZ nastao je dugogodišnjim djelovanjem Arheološkog muzeja u Zagrebu te prati povijest muzeja od prije osnutka Narodnog muzeja 1846. godine do danas. Arhiv se sastoji od vrijedne građu vrlo važne za povijest nastanka zagrebačkih muzeja, Društva za povestnicu jugoslavensku, Hrvatskog arheološkog društva, Zavoda za arheologiju na zagrebačkom sveučilištu kao i djelovanje mnogih istaknutih osoba bitnih za povijest zaštite spomenika i kulturne baštine, nastanak arheologije kao znanstvene discipline kao i nastanak svih većih zagrebačkih muzeja. Digitaliziran je kompletan Arhiv lokaliteta koji obuhvaća podatke o svim arheološkim lokalitetima, posebno sjeverne Hrvatske, a nastao je u razdoblju između 1850. – 1980.

godine. Arhiv lokaliteta najvrjedniji je izvor podataka za arheološke lokalitete na području Republike Hrvatske. Digitalizirano je sveukupno 25 650 stranica (1586 PDF-ova (dokumenata) – 28213 MB podataka). Svi dokumenti skenirani su u TIFF formatu dubinskog 400dpi te se čuvaju lokalno (ukupno 5 TB podataka). Arhiv je dostupan putem repozitorija (ArhivX_RDL je platforma za izgradnju digitalnog repozitorija za pohranu, pretraživanje i pregled građe preko Interneta). Do sada je za radne svrhe digitalizirano preko 7.57 GB (712 pojedinačnih jedinica) dokumenata vezanih za povijest muzeja. U planu je sistematizacija skenirane građe i nastavak procesa digitalizacije. (A. Solter)

- Stvaranje baze podataka stručnog arhiva Arheološkog muzeja u Zagrebu. Do sada je u bazu ubačeno 1586 dosjea / 28.2 GB podataka u pdf formatu odnosno 5 TB u tiff formatu (od slova A do Ž + numizmatički arhiv) ArhivX_RDL je platforma za izgradnju digitalnog repozitorija za pohranu, pretraživanje i pregled građe preko interneta. Cilj uvođenja sustava je izgradnja institucionalnog repozitorija u koji će registrirani korisnici pohranjivati digitalne dokumente koji će nakon toga biti na raspolaganju za pretraživanje unutar lokalne mreže institucije. Sustav ne postavlja ograničenja prema vrsti ili formatu dokumenata koji se pohranjuju u repozitorij, a usklađen je s međunarodnim standardom OAI koji olakšava diseminaciju sadržaja repozitorija) (A. Solter i ArhivPRO)

- U skladu s razumijevanjem značenja i vrijednosti arheološke terenske dokumentacije, Odjel za dokumentaciju Arheološkog muzeja u Zagrebu uspostavio je dugoročni, strateški program njezine digitalizacije i pohrane. Izvedba je organizirana u četiri faze koje obuhvaćaju izradu digitalnih preslika, obradu digitalnih podataka, uspostavu sheme i modela baze za pohranu podataka i na kraju, unos podataka. Cilj takvog pristupa s jedne strane predstavlja oblikovanje prikladne platforme za dugoročnu pohranu i očuvanje temeljne arheološke građe, a s druge stvaranje lako dostupnog digitalnog sadržaja što predstavlja iznimno značajan doprinos stručnom i znanstvenom arheološkom djelovanju. U sklopu programa 'Digitalizacija arheološke terenske dokumentacije Arheološkog muzeja u Zagrebu' od 2015. godine načinjena su 8054 digitalna dokumenta, odnosno 115 GB podataka vezanih uz arheološku terensku dokumentaciju koja se čuva u Arheološkom muzeju u Zagrebu (F. Sirovica).

- Već više od desetljeća terenska dokumentacija arheoloških istraživanja ima primarno digitalni oblik, a digitalni se podaci stvaraju i tijekom istraživanja i u sklopu poslijeterenske obrade. Nedostatak sustavne pohrane podataka i skrbi o neposrednim rezultatima istraživanja zajednički je problem svih znanosti. Radi osiguranja prikladne, sigurne i dugoročne pohrane arheološke dokumentacije s terenskih istraživanja koja provode djelatnici Muzeja, nabavljena je zasebna jedinica NAS ASUSTOR kapaciteta tri diska x 8 TB (dva diska služe za pohranu,

a jedan za backup),koja je smještena u server sobi na četvrtom katu. U okviru sustava pohrane, stručnim voditeljima arheoloških istraživanja osiguran je lozinkom zaštićen prostor na koji je pristup omogućen putem mrežne lokacije imenovane šifrom Arhiva terenske dokumentacije Arheološkog muzeja u Zagrebu te imenom i prezimenom voditelja istraživanja (ATD_ ime_prezime). Novi sustav služi isključivo za pohranu digitalne terenske dokumentacije s arheoloških istraživanja. Administriranje pohrane provodi Odjel za dokumentaciju AMZ. (A. Solter, F. Sirovica)

- Koordinacija unosa podataka u muzejsku bazu S++ (A. Solter)

- Izrađena kategorizacija postojećeg i budućih sadržaja za nove web stranice. Izrađen site map i koncept i izgled home page-a nove web stranice. (D. Maračić)

- nastavljena je dopuna podataka u M++ programu za inventiranje građe. Dodani su novi podaci odnosno promijenjene fotografije kod 145 predmeta (I. Uranić).

6.13. Ostalo

J. Balen uključena je u rad na izradi Stalnog postava pretpovijesti Zemaljskog muzeju BiH za razdoblje kamenog i bakrenog doba.

L. Bakarić bila je predsjednica Stručnog vijeća Arheološkog muzeja u Zagrebu do kraja svibnja 2018. godine

J. Balen je predsjednica Stručnog povjerenstva za ocjenjivanje stručnih i znanstvenih radova u muzejskoj struci onih osoba koje ostvaruju ostale uvjete za obavljanje poslova višeg kustosa i muzejskog savjetnika

M. Bunčić predsjednica je Stručnog vijeća Arheološkog muzeja u Zagrebu (od lipnja 2018.).

Nastavljeno je istraživanje arhivskoga gradiva za potrebe registracije knjižnične građe koja je starija od 1800. godine ("Zbirka starih i rijetkih knjiga tiskanih prije 1800. godine").

Izrađene su klasifikacijske oznake (UDK) bibliografskih jedinica časopisa Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu (serija 3. sv. 50). (I. Cvitan)

Sudjelovanje u radu *Radne skupine za integrirani informacijski sustav AMZ-a* (D. Doračić, S. Latinović)

Članica Radne grupe za muzeje na projektu Izrada nacionalnog pravilnika za katalogizaciju (A. Solter)

Članica Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga izmjena i dopuna Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi (A. Solter)

Članica radne grupe za integrirani informacijski sustav Arheološkog muzeja u Zagrebu (A. Solter)

Izrada koncepcije stalnog postava Interpretacijskog centra Arheološkog parka Andautonija u Ščitarjevu koji je u fazi pripreme za financijsku potporu iz EU fondova, suradnja na izradi izvedbenih projekata građevine i postava (D. Kušan Špalj, N. Perok)

Izrada Konzervatorske studije: „Projekt konzervacije i prezentacije otkrivenih arheoloških struktura na prostoru predviđenom za izgradnju Interpretacijskog centra Arheološkog parka Andautonija u Ščitarjevu“ (D. Kušan Špalj, N. Perok)

Izrada elaborata: *Prijedlog projekta revitalizacije kulturne baštine Varaždinskih Toplica* (D. Kušan Špalj, N. Perok)

Nastavak rada na muzeološkoj prezentaciji rimskog grada Andautonije- postavljanje nove opreme i muzeografskih pomagala (nove naljepnice na inf. pločama) na lokaciji u dvorištu župnog ureda (D. Kušan Špalj, N. Perok)

Kustosi Antičkog odjela sudjelovali su u izradi idejnog i izvedbenog rješenja Muzeja Crne Kraljice (O.Domiter, I.Radman-Livaja).

6.13.1. Terenska arheološka istraživanja:

- Viškovci: 9. – 28. travnja – J. Balen voditeljica istraživanja; istraživanje naselja kasnog bakrenog i ranog brončanog doba

- Lasinja: 6. – 28. lipnja – J. Balen voditeljica istraživanja; istraživanje naselja bakrenodobne lasinjske kulture

- Tijekom studenog tvrtka Flycom (Slovenija) izvršila je lasersko snimanje iz zraka (LIDAR) šireg prostora Mikleuške. Prostor za snimanje odabrali su J. Balen i M. Vuković.

- Strugače, Mihovljan: 13. – 31. listopada – J. Balen voditeljica istraživanja (zamjenica A. Đukić); geofizičko istraživanje i pregled terena pretpovijesnog naselja

- Sisak – Pogorelac: 26. kolovoza – 14. rujna 2018. – I. Drnić voditelj istraživanja; istraživanje željeznodobnog naselja i kasnoantičkog groblja.

- Mahično – Donje Pokupje – rekognosciranje i probno sondiranje željeznodobnog i kasnosrednjovjekovnog/ranonovovjekovnog lokaliteta, voditelj I. Drnić

- Terenski pregled na prostoru Bjelovarsko-bilogorske županije: listopad 2018. – voditelj I. Drnić
- Terenski pregled na prostoru grada Novska: listopad i studeni 2018. – voditelj I. Drnić
- Lovas: 10. – 17. svibnja 2018. – F. Franković, voditelj, S. Mihelić, zamjenik voditelja; sustavni terenski pregled Obuhvaćeno područje: k.o. Opatovac u sastavu općine Lovas (područje zapadno od brane kod Opatovca)
- Hrvatska Kostajnica: 23. travnja – 5. svibnja 2018 – F. Franković, voditelj, S. Mihelić, zamjenik voditelja: sustavni terenski pregled i sondiranje sondom za uzimanje uzoraka tla. Obuhvaćeno područje: Grad Hrvatska Kostajnica te općine Hrvatska Dubica i Majur obuhvaćeni lokaliteti: 1.) Područje oko lokaliteta Unka (brončanodobno i srednjovjekovno glinište) smještenog na granici općine Majur i Hrvatske Kostajnice 2.) Lokalitet Gradina u sastavu općine Hrvatska Dubica
- Baška: 9. – 20. listopada sustavni terenski pregled općine Baška, voditeljica istraživanja F. Sirovica, zamjenik voditelja S. Mihelić, sudjelovanje A. Dugonjić.
- Gradina Končalović: kolovoz – studeni – voditelj Sanjin Mihelić, zamjenik I. Radman-Livaja; nastavak sustavnih istraživanja Gradine iz razdoblja željeznoga doba
- Sudjelovanje u arheološkom istraživanju lokaliteta Podšilo u Loparu na otoku Rabu, u sklopu projekta Instituta za arheologiju *Arheološka topografija otoka Raba* (voditeljica istraživanja: Ana Konestra). (A. Dugonjić)
- U razdoblju od 19. studenog do 28. studenog obavljen je arheološki terenski pregled u naseljima Dragotina, Dabrina, Mali Gradac, Momčilovića kosa i Veliki Gradac na području općina grada Gline (voditeljica istraživanja: A. Dugonjić). (A. Dugonjić)
- Sustavni terenski pregled općine Baška na otoku Krku (voditelj istraživanja: F. Sirovica, zamjenik voditelja: S. Mihelić; sudionici: A. Dugonjić, M. Korić)
- Intenzivni terenski pregled nalazišta Kurilovec-Belinščica u suradnji s Institutom za arheologiju (zamjenik voditelja: F. Sirovica)
- Topografski pregled administrativnog područja grada Gline (voditelj istraživanja: A. Dugonjić, zamjenik voditelja: F. Sirovica, suradnik: M. Korić)
- Terenski pregled položaja Sutilija kraj Trogira i obrada terenske dokumentacije u suradnji s Muzej grada Trogira i tvrtkom Kaducej d. o. o. (F. Sirovica)
- Terenski pregled podvelebitskog područja, istraživanje provedenog u sklopu projekta *ProHeritage* (UIP-2017- 05-2152) Hrvatske zaklade za znanost (F. Sirovica)
- Terensko istraživanje lokaliteta Velika Glavičica, voditelj : Ivan Radman-Livaja (N. Gostinski)

- Ščitarjevo (župni voćnjak), prosinac 2018., sondažno istraživanja u svrhu određivanja uvjeta izgradnje Interpretacijskog centra i izrade konzervatorske studije, (voditelj: D. Kušan Špalj. zamjenik. N. Perok)
- Sondažnim arheološkim istraživanjima rimskodobne nekropole na položaju Bratelji – Velika glavičica (2. – 21. srpnja 2019.) otkrivena je grobna cjelina (grob 8) čiji je inventar pohranjen u fundus Arheološkog muzeja u Zagrebu. Po završetku istraživanja Izvještaj o istima predan je nadležnom Konzervatorskom odjelu Zagrebačke županije. Istraživanjima je rukovodio Ivan Radman-Livaja, dr.sc.

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Tema i nositelj projekta

- projekt *Korpus barbarsko-keltskog novca u Hrvatskoj* (T. Bilić, u suradnji s dr. Peterom Kosom, Narodni muzej u Ljubljani);
- projekt HRZZ-a *Cultural, economic, monetary and social transformations in view of the archaeological heritage of the Middle Danubian region 279 B.C. – A.D. 582*” (PI: T. Bilić; suradnik: M. Nađ);
- rad na kreiranju korpusa novca sa lokaliteta SZ Hrvatske iz fundusa AMZ-a (determinacija, obrada, stručno-znanstvena evaluacija, analiza) za potrebe izrade doktorske disertacije „Optjecaj novca na području Gornje Panonije južno od rijeka Mure i Drave od 193. godine do kraja Zapadnog Rimskog Carstva“ (M. Nađ).
- Arheološki muzej u Zagrebu sudjeluje u projektu *Monumentalni krajolici starijeg željeznog doba Podunavlja / Monumentalized Early Iron Age Landscapes in the Danube river basin*, akronima *Iron-Age-Danube*, šifra projekta DTP1-1-248-2.2, koji se provodi u sklopu programa Europske unije, Interreg Program transnacionalne suradnje Dunav 2014.-2020. i djelomično je financiran iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Vrijeme provedbe projekta je od 1. siječnja 2017. do 30. lipnja 2019. godine. Uz J. Balen, koja vodi projektni tim Arheološkog muzeja u Zagrebu, na projektu sudjeluje i I. Drnić, dok je S. Mihelić član upravnog odbora projekta. Za potrebe projekta zaposleni su M. Rakvin, Filip Franković (do 1. svibnja 2017.), te Anja Bertol Stipetić (od 2. svibnja 2017.) U projektu sudjeluje i šefica računovodstva G. Balenović te Branimir Ivić (do prestanka radnog odnosa u AMZ). Pridruženi

partner na projektu je H. Potrebića (Centar za prapovijesna istraživanja). U fokusu projekta Iron-Age-Danube nalaze se kulturni krajolici starijeg željeznog doba koje obilježavaju visinska utvrđena naselja te groblja pod tumulima nastala između 9. i 4. stoljeća prije Krista, kada su zajednice koje su živjele na prostoru podunavske regije bile dijelom kulturne pojave koju nazivamo istočni halštatski krug. Impozantni, iako fragilni te djelomično skriveni u prostoru pretpovijesni krajolici obuhvaćeni ovim projektom ostaju nedovoljno integrirani u regionalnu kulturno-turističku ponudu. Glavna projektna inovacija leži u metodološkom pomaku koji će se temeljiti na partnerskom istraživanju pretpovijesnih krajolika, za razliku od dosadašnjeg individualnog pristupa. U sklopu projekta planiran je razvoj novih strategija i metodoloških alata za zaštitu, prezentaciju i promociju pretpovijesnih krajolika. Zadani projektni ciljevi bit će testirani te implementirani u devet mikroregija (Großklein (AT), Strettweg (AT), Jalžabet (CRO), Kaptol (CRO), Poštela (SI), Dolenjske Toplice (SI), Százhalombatta (HU), Süttő (HU) i Sopron (HU)) iz pet partnerskih zemalja. U tu svrhu organizirat će se međunarodni kampovi koji će usko povezivati istraživačke dijelove programa sa širokim spektrom javnih događanja te novih programa posebno kreiranih za djecu školskog uzrasta. Sve prikupljene spoznaje bit će objavljene u studijama o krajoliku te će služiti kao temelj pri razvoju aplikacije koja će omogućavati nov način digitalne vizualizacije krajolika. Kroz četiri planirana programa revitalizacije postojećih infrastruktura zajedno s investicijama manjeg opsega, zainteresirana javnost bit će u mogućnosti doživjeti kulturne krajolike na potpuno nove i inovativne načine čime će se nastojati osigurati održivost rezultata projekta. Tijekom provedbe projektnih aktivnosti pozornost Arheološkoga muzeja u Zagrebu i Centra za prapovijesnu arheologiju je usmjerena na prostor Požeške kotline, gdje, zbog njezinih specifičnih geografskih značajki, ostaju sačuvane i vidljive značajke raznih kulturnih krajolika od pretpovijesti do danas. Projektne aktivnosti provode se na nalazištu Kaptol kod Požege.

- J. Balen sudjeluje u projektu PastLives kojeg vodi Mario Novak iz Instituta za antropologiju u Zagrebu. Radi se o projektu Hrvatske zaklade za znanost 'Rekonstrukcija prapovijesnog (od neolitika do brončanog doba) načina života na području Hrvatske – multidisciplinarni pristup' (1450)
- Arheološki muzej u Zagrebu partner je na projektu *Prehistory Adventure – iskustvena šetnja kroz prapovijesnu baštinu / Prehistory Adventure – izkustveni sprehod skozi*

dediščino prazgodovine. Riječ je o projektu u sklopu programa međugranične suradnje Interreg V-A Slovenija Hrvatska. Projekt je sufinanciran od strane Europskog fonda za regionalni razvoj u iznosu od 85% te se provodi u trajanju od 24 mjeseca, počevši s 01. rujnom 2018.

Vodeći partner na projektu je Općina Donja Voća na čijem prostoru se nalazi važno paleolitičko nalazište – špilja Vindija. Sa slovenske strane u projektu sudjeluju Občina Zreče, Občina Radenci te Filozofski fakultet Univerziteta u Ljubljani. S hrvatske strane, uz vodećeg partnera i Arheološki muzej u Zagrebu u projektu sudjeluje Muzej Turopolja iz Velike Gorice.

Projektini tim Arheološkog muzeja u Zagrebu čine S. Mihelić, kao voditelj tima i S. Nagradić Habus (stručna suradnica na projektu). Oboje su članovi upravnog odbora projekta. U projektu sudjeluje šefica računovodstva G. Balenović te D. Maračić. Kao pridruženi član projektinog tima sudjeluje i kolegica N. Gostinski.

Cilj projekta je na poučan i istraživački način povezati tijek pretpovijesti od starijeg kamenog doba do željeznog doba, vrednovati i istaknuti važnost pojedinih znanstvenih otkrića te empirijski demonstrirati kako su čovjekovi preci živjeli kroz spomenuta razdoblja, s naglaskom na njihove svakodnevne navike.

Sama pretpovijesna baština programskog područja do sada nije prezentirana kao dovoljno atraktivan sadržaj niti se s njom upravljalo na održiv način. Projekt *Prehistory Adventure* donijeti će promjenu u vidu primjene novih, zanimljivih sadržaja bez štetnih utjecaja na zaštićenu baštinsku jezgru. Uz pomoć moderne IKT tehnologije na području proširene stvarnosti *Augmented Reality* projekt će povezati i ujedno aktivirati pretpovijesni potencijal u pet različitih regija programskog područja te ciljnim skupinama pružiti nezaboravno iskustvo susreta s udaljenim povijesnim razdobljima. Kompleksnost programskog područja te važnost i raznolikost arheoloških nalazišta preduvjet su za prijeko potrebnu međugraničnu suradnju hrvatskih i slovenskih stručnjaka čija je zadaća definirati nove metodološke pristupe da bi u konačnici stvorili sveobuhvatnu interpretaciju pretpovijesti kroz različite inovativne i interaktivne elemente. U okviru projekta svaki projektini partner u suradnji s ostalima ostvaruje specifični vlastiti cilj stremeći prema onom zajedničkom, ostvarivanju punog potencijala programskog područja u prezentaciji pretpovijesne baštine.

Aktivnosti Arheološkog muzeja u Zagrebu su usmjerene na organiziranje radionica za djecu i odrasle na područjima projektinog partnera i u Zagrebu, organiziranje arheoloških

susreta za učenike osnovnih i srednjih škola na području projektnih partnera, organizacija arheološkog kampa u Donjoj Voći, izložba te tiskanje pratećeg priručnika, itd. Tijekom 2018. g. Arheološki muzej provodio je samo pripremne radove dok projektne aktivnosti slijede u 2019. g.

- Suradnik na projektu Hrvatske zaklade za znanost (UIP-2017- 05-2152) *ProHeritage: Kulturni krajolik: model valorizacije, zaštite, upravljanja i korištenja kulturne baštine* (F. Sirovica).

Matični broj znanstvenika: 261645 (Ivan Radman-Livaja)

Istraživač-suradnik na znanstvenom projektu CEMS (*Cultural, economic, monetary and social transformations in view of the archaeological heritage of the Middle Danubian region 279 B.C. – A.D. 582*) Hrvatske zaklade za znanost pod vodstvom dr. sc. Tomislava Bilića (Ivan Radman-Livaja)

Istraživač-suradnik na hrvatsko-slovenskom znanstvenom projektu *Rimsko osvajanje područja između jugoistočnih Alpi i hrvatskog Podunavlja*, kojeg vode Institut za arheologiju u Zagrebu i Narodni muzej Slovenije (Ivan Radman-Livaja)

Istraživač-suradnik na znanstvenom projektu HAZU-a *Rimski grobni spomenici jugozapadne Panonije u svome materijalnom, društvenom i religijskom kontekstu* (Ivan Radman-Livaja)

7.2. Publicirani radovi

E. Zavodny, S. B. McClure, M. H. Welker, B. J. Culleton, J. Balen, D. J. Kennett, Scaling up: Stable isotope evidence for the intensification of animal husbandry in Bronze-Iron Age Lika, Croatia, *Journal of Archaeological Science: Reports*

I. Janković, M. Novak, J. C.M. Ahern, J. Balen, H. Potrebica, The Potočani massacre: Interdisciplinary approach to death in prehistory, Book of Abstracts of the 20th Annual Conference of the British Association of Biological Anthropology and Osteoarchaeology, Marquez-Grant, N. ; Greenwood, C. ; Wessling, R. ; Zioupos, P. ; Piombino-Mascali, D. ; Ponce, P. ; Bonney, H. (ur.). Cranfield: British Association of Biological Anthropology and Osteoarchaeology, 2018. str. 81-81 (poster, sažetak, znanstveni)

I. Janković, M. Novak, J. C.M. Ahern, J. Balen, H. Potrebica, The Potočani Massacre, Program of the 87th Annual Meeting of the American Association of Physical

Anthropologists, Snodgrass, J. J. (ur.). Austin, Texas, 2018. str. 132-132 (poster, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni)

J. Balen, Eneolitičke kulture na prostoru istočne Hrvatske, Izdanje HAD-a, Arheologija na Dunavu, 31 (2017), 2018, 65-74.

I. Drnić, K. P. Trimmis, Connecting Early Neolithic worlds: excavating Mala (Nova) Pećina in Dalmatian Zagora, Croatia, *Antiquity (Project Gallery)*, 92/362, 2018, 1–6.

I. Drnić et al., Assemblages from Marginal Spaces: The results of the excavations in Mala (Nova) Pećina near Muć and the Neolithic of Dalmatinska Zagora, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu* 35, 2018, 29-70.

M. Dizdar, I. Drnić, O segestanskim ratnicima – nalazi naoružanja i konjske opreme latenske kulture iz Siska, u: *Segestika i Siscija – od ruba Imperija do provincijskog središta*, Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu 16, 2018.

M. Bunčić, Srednjovjekovni nalazi s vučedolskog Gradca, *Izdanja Hrvatskog arheološkog društva* 31, Zagreb 2017 (2018), 135-157.

A. Solter, Istraživanja na Vučedolu 1897. i 1938. godine – crtice iz arhiva Arheološkog muzeja u Zagrebu, *Izdanja Hrvatskog arheološkog društva* 31, Zagreb 2017 (2018), 159-174.

A. Solter & D. Gajski – Project “Towards the Virtual Museum” – Exploring tools and methods for 3d digitalization and visualization, *Opusc.archaeol.* 39/40, 117-124, 2015/2016 (2018)

A. Solter, I palača i muzej – sve adaptacije palače Vranyczany-Dobrinović na Zrinjvcu 19, u: *Recikliraj, ideje iz prošlosti*, Katalog izložbe, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2018., 241 – 254.

Sirovica, Filomena, Kudelić, Andreja, Protecting the value of archaeological heritage: Frame of reference in value assessments, *Structural Analysis of Historical Constructions: An Interdisciplinary Approach*, Rilem Bookseries 18, 2019, 1816–1829.

Sirovica, Filomena, Considerations on the potential criteria for assessing scientific value of the archaeological record, *Opuscula archaeologica* 39/40, 2018, 97–105.

Sirovica, Filomena, Kudelić, Andreja, Tresić Pavičić, Dinko, Relief features of lowland areas as indicators of archaeological potential, *Opuscula archaeologica* 39/40, 2018, 63–73.

Korić, M., Horvat, K., Tipološke i stilske karakteristike keramičkih nalaza ranog neolitika iz Konjevrata, *Diadora* 32, 2019, 7 – 34.

Objava znanstvenog rada I. Uranić, The book of the Amduat on Papyrus Zagreb E-605. za *Vijesnik AMZa*.

D. Kušan Špalj, N. Perok, T. Karavidović: Construction and Building Technology in Sanctuary of Roman Settlement Aquae Iasae with the Review of Conservation Works on the Site, U: R. Aguilar et al. (Eds.): *Structural Analysis of Historical Constructions*, RILEM Bookseries 18, pp. 96–104, 2018.

D. Kušan Špalj, Rimsko naselje Aquae Iasae (Varaždinske Toplice), primjer recikliranja građevinskog materijala, u: *Recikliraj, ideje iz prošlosti*. J. Balen, I. Miloglav i A. Kudelić (ur.), Zagreb: Arheološki muzej u Zagrebu, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu ; Institut za arheologiju, 2018 , 163-179.

O. Domiter, Pregled arheološke baštine suhopoljske općine, u: Salajić, S. (ed.), *Antički Orešac – Bolentio*, Virovitica, 2018.

7.3. Znanstveno usavršavanje

Rad na doktorskoj disertaciji „Optjecaj novca na području Gornje Panonije južno od rijeka Mure i Drave od 193. godine do kraja Zapadnog Rimskog Carstva“ (M. Nađ).

I. Drnić je predao doktorsku disertaciju pod nazivom „Donje Pokuplje u komunikacijskoj mreži željeznoga doba na razmeđu južne Panonije istočnih Alpa i zapadnoga Balkana“ na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (mentor: dr. sc. Marko Dizdar)

Upisana druga godina Poslijediplomskog dokorskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. (A. Dugonjić)

U postupku prijave teme dokorskog rada. (M. Bunčić)

Izrada dokorske disertacije (A. Solter)

Rad na doktorskoj disertaciji „Razvoj Siscije kroz prizmu kamenih spomenika“ na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (H. Ivezić)

O. Domiter uspješno je završio 1. godinu PDS-a Arheologija istočnoga Jadrana na Sveučilištu u Zadru prikupivši 83 ECTS boda.

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA

8.1. Znanstveni skupovi

Lost Centuries or Age of Transformation? Rethinking the Late Hallstatt/Early La Tène Transition, Požega, 7. – 9. prosinca 2018. u suradnji s Odsjekom za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Centrom za prapovijesna istraživanja, Institutom za arheologiju i Sveučilištom u Edinburghu (I. Drnić)

Život i smrt u srednjem i ranom novom vijeku / Life and death in mediaeval and early modern times – međunarodni znanstveni skup u organizaciji Instituta za arheologiju i suorganizaciji Arheološkog muzeja u Zagrebu, održan je 6. i 7. lipnja 2018.g.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Ceste koje Carstvo znače II. – Rimskim cestama Srednje Dalmacije

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu, Turistička zajednica Splitsko-dalmatinske županije

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu, Trg Nikole Šubića Zrinskog 19

Vrijeme trajanja: 6. travnja – 20. svibnja 2018.

Autori izložbe: Lino Ursić, Ivan Šuta, Mara Radan, Miroslav Gogala, Silva Kukoč i Anita Penović

Autor izložbenog postava: Nedjeljko Špoljar (Sensus Design Factory), Nina Gostinski (AMZ)

Koordinator izložbe: Nina Gostinski (AMZ)

Tehnička realizacija postava: tehnička služba Arheološkog muzeja u Zagrebu

Opseg: 4 kamena spomenika, 66 predmeta

Web: www.amz.hr

Vrsta: arheološka, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Izložba *Ceste koje Carstvo znače II. – Rimskim cestama Srednje Dalmacije* tematska je izložba autora Lina Ursića, Ivana Šute, Mare Radan i Miroslava Gogala koja je održana u Arheološkom muzeju u Zagrebu od 6. travnja do 20. svibnja 2018. Izložba je postavljena na prvom katu Muzeja gdje su u tri sobe predstavljene 3 tematske jedinice (*Pretpovijesne komunikacije, Rimske ceste na području Srednje Dalmacije te Rimske ceste – turizam i valorizacija kulturne baštine*).

Potreba za razvojem selektivnih oblika turizma u zaleđu Srednje Dalmacije, potakla je inicijativu osmišljavanja projekata arheološkog turizma na prepoznatljivoj višestoljetnoj graditeljskoj ostavštini duboko ukorijenjenoj u identitet Zagore. Od prapovijesnih gradina, rimskih vojnih logora pa do starohrvatskih crkava, sve su to biljezi prošlosti u kamenu ruralne Dalmacije.

Izložba sažima već poznate činjenice o rimskim cestama te ih prezentira u okviru Splitsko-dalmatinske županije. Ceste predstavljene na izložbi dio su antičkog prometnog sustava rimske provincije Dalmacije, također poznate i pod imenom Dolabelin sustav cesta. Ovaj sustav dobio je ime po carskom namjesniku koji je do 20. g. završio izgradnju prvih pet cesta u rimskoj provinciji Dalmaciji. Potreba za bržim razmještanjem legijskih, pomoćnih i savezničkih postrojbi, tijekom teritorijalnog širenja Carstva, uvjetovalo je izgradnju i širenje mreže prometnica, čime se ocrta njihov primarni vojni karakter. Za samu gradnju i obnovu cesta, kojih je u Rimskom Carstvu bilo izgrađeno više od 120 000 km, korištene su prvenstveno legije, a po potrebi ratni zarobljenici, robovi i ostala pomoćna radna snaga.

Cilj izložbe u Arheološkom muzeju u Zagrebu je objediniti priču o rimskim cestama na području Splitsko-dalmatinske županije. Polazišna točka kreće iz Salone te nastavlja svim inventariziranim arheološkim lokalitetima na njihovom pravcu kretanja, te je prezentirana kao rezultat sinergijskog projekta kulturnog i turističkog sektora na tragu promoviranja arheološko-povijesne baštine.

Dubrovačke medalje i plakete – Otisak vremena

Koordinacija gostujuće izložbe Dubrovačkih muzeja – Kulturno povijesni muzej

Autor izložbe: Dino Lokas

Organizator izložbe: Dubrovački muzeji – Kulturno povijesni muzej i Arheološki muzej u Zagrebu.

Mjesto održavanje izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme trajanja izložbe: 3. – 27. svibnja 2018.

Koordinator izložbenog projekta: Miroslav Nađ

Autorica likovnog postava: Ivona Michl

Izložba je realizirana u okviru međumuzejske razmjene, a prati je katalog na hrvatskom i engleskom jeziku.

Predstavljeno je više od 40 domaćih i stranih autora s preko 200 ostvarenja datiranih od 15. stoljeća do današnjih dana. Jedan dio građe pripada fundusu dubrovačkog Kulturno-povijesnog muzeja, dok je veći dio izložaka pristigao iz brojnih privatnih zbirki i fundusa drugih kulturnih ustanova i društava.

Izložba je koncipirana prema razdobljima (Doba Dubrovačke Republike, Francuska i austrijska uprava 1808.-1918., Razdoblje Kraljevine SHS i Kraljevine Jugoslavije 1918.-1940., Razdoblje SFRJ 1945.-1990., Razdoblje Republike Hrvatske i posebno Svetačke medaljice). Doba Dubrovačke Republike obrađuje medalje izdane od dubrovačke vlade i privatnih lica. Ovo razdoblje je važno po majstoru medalje našega porijekla Pavlu Dubrovčaninu. Vrijedne medalje izrađuju M. de Pasti, F. De Saint-Urbain i A. F. Wideman. Za vrijeme francuske i austrijske uprave 1808.-1918. kovan je relativno mali broj medalja, od kojih možemo izdvojiti medalju za kapetana Iva Morettija, ulazak austrijske vojske u Dubrovnik, dolazak vlaka i otkriće Gundulićeva spomenika. Ovo je razdoblje u kojem se javljaju medalje i na hrvatskom jeziku. Razdoblje Kraljevine SHS i Kraljevine Jugoslavije obilježavaju uglavnom domaći autori poput I. Kerdića, koji je popratio gotovo svaki važniji događaj vezan uz Dubrovnik i velikog kipara I. Meštrovića. Tu su i neki strani autori koji izvide vrlo uspješne i interesantne medalje i plakete, poput O. Španiela (plaketa I. Vojnovića), Đ. Jovanovića (plaketa V. Bukovca, Konavoka), A. Pejkova (plaketa sv. Vlaha). Razdoblje SFRJ karakterizira pojava nekolicine dubrovačkih autora (I. Grbić, M. Kocković, I. Jašić i dr.) uz već dobro poznate K. A. Radovanija, Ž. Janeša, I. Jegera, D. Mataušića i dr. Razdoblje Republike Hrvatske 1990.-2016. predstavlja medalje na kojima je zabilježeno više događaja i pojedinaca, a svakako se izdvaja Društvo prijatelja dubrovačke starine koje narudžbom medalja odaje počast poznatim Dubrovčanima (Miho Pracat, Ruđer Bošković), ali i osobama i događajima koji su manje ili više neopravdano zanemareni (Višegradski ugovor, Frano Gundulić, Nikolica de Bona). Svetačke medaljice nam govore o vjernosti nekom svecu (sv. Vlaha, Sv. Emigdije), ali i ilustriraju važne događaje iz religioznog života grada.

Cilj ove suradnje je upoznati publiku u Zagrebu sa reprezentativnim primjercima male plastike sa temom Dubrovnika. Izložba je doživjela veliki uspjeh u Dubrovniku te je domaćoj

i stranoj publici približila neke od velikih umjetničkih imena medalje i povijesnih osobe iz različitih perioda bogate dubrovačke povijesti. Ovo je bila izvrsna prilika da se u Zagrebu prezentira vrlo uspješan projekt pred puno širom publikom koja bi bila upoznata sa značajnim presjekom medaljerstva i malog kiparstva putem izložbe i pratećeg kataloga. Također treba naglasiti pedagoško-edukativan karakter izložbe, koji se putem ove izložbe učenici i studenti mogu pobliže upoznati sa osobama iz hrvatske povijesti te ih također predstaviti rastućem broju strane publike.

Iz bronce u željezo – gradina Špičak

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu, Muzeji Hrvatskog zagorja – Dvor Veliki Tabor

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme trajanja: 1. – 25. ožujka 2018.

Autori izložbe: dr. sc. I. Škiljan, dr. sc. I. Pavišić

Tehnička realizacija postava: Nives Čurković, Siniša Žnidarec (Muzeji Hrvatskog zagorja – Dvor Veliki Tabor), I. Troha (Arheološki muzej u Zagrebu)

Koordinator: J. Balen

Opseg: 50 izložaka

Web: www.amz.hr

Vrsta: arheološka

Korisnici: stručna i šira javnost

Tema: Izložba donosi rezultate arheoloških istraživanja lokaliteta Špičak smještenog u selu Bojačno u općini Zagorska Sela. Uglavnom kroz restaurirane keramičke i metalne nalaze otkrivaju se detalji iz života ovog prapovijesnog naselja koji svoj život intenzivno započinje upravo na prijelazu iz brončanog u željezno doba. Žitelji Špičaka živjeli su u nadzemnim kućama izrađenim od kućnoga lijepa koje su podizali na kamenom živcu s glinenim podom baveći se poljoprivredom i stočarstvom. Koristili su sve blagodati izabrane lokacije – strateški važnu poziciju koja im je davala sigurnost u nemirnim vremenima koja su nastupila, šume bogate divljači i drvom, obližnje glinište i vodene resurse – termalni izvor u Harinoj Žlaci i rijeku Sutlu. Gotovo sve predmete koje su koristili u svakodnevnim aktivnostima proizvodili su sami, poput keramičkih posuda i odjevnih predmeta koje su tkali služeći se vertikalnim tkalačkim stanovima, što je potvrđeno velikim brojem nalaza keramičkih utega i pršljena za vreteno. Na izložbi će se prezentirati i dosadašnja saznanja o prošlosti prostora koji danas obuhvaća Hrvatsko zagorje na prijelazu iz brončanog u željezno doba.

Multikulturalni aspekti neolitičkog nalazišta Brezovljani

Autorica izložbe: Lana Okroša Rožić, Gradski muzej Križevci

Organizatori izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu i Gradski muzej Križevci

Mjesto i vrijeme održavanja izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu, Zrinjevac 19

Vrijeme trajanja: 17. siječnja – 21. veljače 2018.

Koordinator: J. Balen

Izložbom je predstavljeno nalazište Brezovljani, smješteno 13 km južno od Križevaca, koje datira u prijelaz srednjeg na kasni neolitik (5000/4900-4600 g. pr. Kr.). Lokalitet je postao poznat nakon prvog iskopavanja koje je proveo prof. dr. S. Dimitrijević 1973. g. izdvojivši brezovljanski tip sopotske kulture. Nastavak istraživanja pokrenut je 2002. g. Iskopavanja su se kontinuirano odvijala do 2016. g., a rezultirala su izdvajanjem horizonta Brezovljani-Sé-Lužianky stoga je i naglasak izložbe stavljen na posebne keramičke nalaze koji ukazuju na povezanost lokaliteta Brezovljani sa širokim prostorom kultura protolendelskog kruga s područja današnje jugozapadne Slovačke, Donje Austrije i austrijskog Gradišća te jugozapadne Mađarske, kao i na kontakte s ubodnotrakastom keramikom rasprostranjenom u Moravskoj i Donjoj Austriji, ali i na nalaze koji upućuju na veze s butmirskom kulturom s područja središnje Bosne s kojom je ovaj lokalitet također kontaktirao.

Izložena su 62 predmeta

Između dvije imperije – Bosna i Hercegovina na fotografijama Františka Topiča 1885.-1919.

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu, Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme trajanja: 28. ožujka – 29. travnja 2018.

Autori izložbe: Zijah Gafić i Mirsad Sijarić

Tehnička realizacija postava: I. Troha (AMZ)

Koordinacija: Andrijana Pravidur (ZMBiH), Jacqueline Balen (AMZ)

Opseg: 33 fotografija

Web: www.amz.hr

Vrsta: Foto izložba

Korisnici: stručna i šira javnost

Tema: Bosna i Hercegovina krajem 19. i početkom 20. stoljeća kroz fotografije

Zemaljski muzej BiH od svog osnivanja, uz osnovnu muzeološku i naučnoistraživačku djelatnost na poljima arheologije, etnologije i prirodnih nauka, sistematski prikuplja, obrađuje

i arhivira fotografije, negative i filmove, te je nezaobilazna baza i početna točka za svako ozbiljnije istraživanje povijesti fotografije u Bosni i Hercegovini. Unutar te ogromne baze najistaknutije mjesto zauzima raritetna zbirka s više od 6.000 negativa na staklenim pločama koja datira iz vremena kraja 19. i početka 20. stoljeća. Takvim, izuzetno vrijednim, osjetljivim i samim time ugroženim zbirka daje se prednost i posvećuje posebna pažnja u procesu restauracije, konzervacije i digitalizacije. Kao najveći i sadržajno najvažniji dio navedene zbirke izdvaja se fundus od oko 5.000 negativa objedinjen potpisom jednog od najistaknutijih pionira fotografije u Bosni i Hercegovini – Františka Topiča, Čeha koji je dobar dio svoga radnog vijeka proveo u Zemaljskom muzeju BiH, prvo kao arhivski činovnik a potom i kao bibliotekar, sekretar i fotograf.

Izložba Između dvije imperije, Bosna i Hercegovina na fotografijama Františka Topiča 1885. – 1919. predstavlja izbor najzanimljivijih, ranije uglavnom neobjavljenih Topičevih fotografija i ujedno je najvažniji izdavački poduhvat Zemaljskog muzeja BiH u posljednjih nekoliko godina.

Izložba daje kvalitetniji i cjelovitiji uvid u stvaralački opus autora čiji se rad izdvaja kao izvor prvog reda za istraživanje intimne povijesti i geografije bosanskohercegovačkog društva u osvit jedne od najvećih ljudskih i civilizacijskih tragedija – Prvog svjetskog rata.

Recikliraj, ideje iz prošlosti

Autori izložbe: dr.sc. Andreja Kudelić, Institut za arheologiju, Zagreb, dr.sc. Ina Miloglav, Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, dr.sc. Jacqueline Balen, Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto i vrijeme održavanja: Arheološki muzej Istre u Puli, Amfiteatar

Trajanje izložbe: 5. travnja – 13. svibnja 2018.

Scenografija, oblikovanje i grafička priprema izložbe: Antun Sevšek, Damir Gamulin

Izložbom se nastoji prikazati na koji način su naši preci reciklirali materijale, ponovno upotrebljavali predmete te na koji je način taj koncept ugrađen u kulture iz prošlosti. S obzirom da je recikliranje iznimno složen, ali i univerzalan fenomen, bilo da se promatra u sadašnjosti ili u okviru kultura i zajednica iz prošlosti, izložba tematski i likovno nastoji premostiti vremenske relacije. Iz bogate arheološke kulturne baštine odabrani su predmeti napravljeni od različitih materijala (kamen, kost, keramika, staklo i metal) i postavljeni su u okvire nekoliko tema: transformacija prostora, materijali i simboličko recikliranje. Prikazani primjeri recikliranja, ponovne upotrebe i popravaka predmeta pokazatelji su kultura koje ne

odbacuju predmete nego teže kulturi ponovne upotrebe stvari, a upravo o tome možemo mnogo naučiti iz prošlosti.

Pronalaženjem (ne)sklada između prošlih i sadašnjih ideologija i doživljaja materijalnog, okoliša i društveno-gospodarskih prilika, izložbom se autori osvrću i na suvremenu ideologiju i izmijenjene konstrukcije ljudske svijesti o materijalnom i okolišu. Izložba naglašava praktičnu prirodu recikliranja zapisanu na arheološkim artefaktima, no ne zanemaruje i brojne primjere simboličke prenamijene odnosno „recikliranja“ predmeta i prostora u prošlosti.

Cilj je izložbom prikazati da su reciklirani materijali i predmeti imali vrlo aktivnu ulogu u društvu, da nisu izolirani slučajevi ponovne upotrebe određenog materijala te da je ideološka pozadina ponovne upotrebe i recikliranja imala mnogo složenije značenje za društvo. Izložbom se također nastoji ukazati na dugovječnost i neprekinuti ciklus ponovne upotrebe predmeta te potaknuti posjetitelje na razmišljanje o konceptu recikliranja u odnosu na suvremeni način života.

Japodi – plemeni gorštaci

Autorice izložbe: Lidija Bakarić, Slađana Latinović

Organizator izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanje izložbe: Gosudarev bastion u Petropavlovskaya tvrđavi u St. Peterburgu

Vrijeme trajanja izložbe: 17. svibnja – 24. lipnja 2018.

Koordinatorice izložbenog projekta: Lidija Bakarić, Slađana Latinović

Grafičko oblikovanje izložbenih panoa: Srećko Škrinjarić

Gostujuća izložba postavljena je u Gosudarevom bastionu u Petropavlovskoj tvrđavi od 17. svibnja do 24. lipnja 2018. godine. Kako se radi o izložbi koja prikazuje arheološkom baštinu Republike Hrvatske koju ruski posjetitelji dosada nisu imali prilike vidjeti izložba je polučila veliki interes te ju je u navedenom periodu posjetilo 4.000 posjetitelja. Kako je St. Peterburg turističko odredište, izložbeni panoi bili su dvojezični (rusko – engleski) što je pridonijelo vidljivosti i razumijevanju izložbe širokom rasponu publike.

Izložba je osmišljena je u nekoliko razina podijeljenih u tematske cjeline kroz četiri trakta Gosudareva bastiona. Izloženo je više od 170 predmeta, podijeljenih u cjeline popraćene s 30 panoa. Panoi su sadržavali tekstove na ruskom i engleskom jeziku te su upotpunjeni fotografijama, crtežima i kartama.

U multimedijalnom djelu prikazivane su dvije video projekcije, prva je vezana uz Otočac i Gacku dolinu a druga je prikazala Arheološki muzej u Zagrebu i njegove zbirke.

Prezentacijom japodske kulturne grupe sa naglaskom na povezanost Japoda sa Baltikom putem jantara ruskoj publici približeni su Japodi ali i Republika Hrvatska. Sijedom te misli izložba je potencirala i prijateljstvo dvaju gradova jer se 2018. godine obilježava 50 godina prijateljstva između Zagreba i St. Peterburga.

Ovom izložbenom koncepcijom ruske posjetitelje upoznali smo s Japodskom kulturnom grupom, njezina dostignuća stavljena su u geografski okvir – položaj rasprostiranja kulturne grupe, grada u kojem je zbirka pohranjena, a preko nacionalnog muzeja koji skrbi o njoj i Hrvatske u cjelini. Kod posjetitelja putem kulturne baštine evocirali smo osjećaj povezanosti sa zbirkom, Muzejom, gradom Zagrebom i Hrvatskom kao zemljom sa neprocjenjivim kulturnim potencijalom.

Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj

Autorice izložbe: Jacqueline Balen (Arheološki muzej u Zagrebu), Ina Miloglav (Odsjek za arheologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) i Dragana Rajković (Arheološki muzej Osijek)

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme održavanja: 30. kolovoza – 19. studenoga 2018.

Oblikovanje i grafička priprema izložbenih panoa: Srećko Škrinjarić

Oblikovanje i grafička priprema plakata izložbe: Nedjeljko Špoljar, Sensus Design Factory

Stručni suradnici: Dragana Antonović (Arheološki institut Beograd), Antonela Barbir (Institut za arheologiju, Zagreb), Lea Čataj (Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb), Ana Đukić, Zagreb, Ana Grabundžija (Freie Universität Berlin, Excellence Cluster Topoi), Ivor Janković (Institut za antropologiju, Zagreb), Mario Novak (Institut za antropologiju, Zagreb), Maja Pasarić (Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb; School of Archaeology, University College Dublin), Andrijana Pravidur (Zemaljski muzej BiH, Sarajevo), Kelly Reed (Oxford Martin School, University of Oxford), Andrej Sabljčić, Zagreb, Selena Vitezović (Arheološki institut Beograd)

Predmete na izložbi ustupili su: Arheološki muzej u Zagrebu, Arheološki muzej Osijek, Odsjek za arheologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Geoarheo d.o.o., Muzej grada Koprivnice, Gradski muzej Križevci, Gradski muzej Nova Gradiška, Gradski muzej Požega, Gradski muzej Vinkovci, Gradski muzej Virovitica, Institut za arheologiju, Kaducej d.o.o., Muzej Brodskog Posavlja, Muzej Đakovštine, Zavičajni muzej Našice, Muzej grada Zagreba, Odjel za arheologiju Sveučilišta u Zadru, Muzej

Moslavine Kutina, Muzej Radboa, Muzej Međimurja Čakovec, Muzeji Hrvatskog zagorja – Muzej seljačkih buna, Hrvatski restauratorski zavod i Zbirka Obitelji Zvijerac

Tehnička izvedba izložbe: V. Mesarić, R. Vazdar, S. Škrinjarić, I. Troha

Vizualizacija naselja: Marin Maderić, Jelena Boras

Izrada rekonstrukcija: Vedran Mesarić

Konzervatorsko-restauratorski radovi: Marina Gregl, Zrinka Znidarčić

Edukativni program: Zorica Babić

Fotografije: Igor Krajcar, Nenad Milić

Izložbom su prikazani svi aspekti života eneolitičkog čovjeka kroz razdoblje od približno 2000 godina, kroz izrade predmeta za svakodnevnu upotrebu, ukrašavanja tih istih predmeta, načina organizacije naselja, prehrane, religije i kulta, iskorištavanja sirovina te zagrobnoga života i prikazom najreprezentativnijih predmeta kultura koje su obitavale na prostoru sjeverne Hrvatske.

Autorice izložbe prikazale su život populacija u bakrenom dobu na području sjevernog dijela Republike Hrvatske i naglasile njihovu međuovisnost i komunikaciju s ostalim dijelovima europskog kontinenta te kontinuitet života na prostoru Hrvatske.

Zaštitna arheološka istraživanja Ruščica-Glogove-Praulje

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Gradski muzej Nova Gradiška

Autorice izložbe: Marija Mihaljević, Danimirka Podunavac i Marina Matković Vrban

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme održavanja: 19. rujna – 14. listopada 2018.

Koordinator: J. Balen

Izložba je postavljena u sklopu izložbenog projekta *Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj*, koja prikazuje rezultate istraživanja lokaliteta badenske kulture.

U razdoblju srpanj – kolovoz 2015. godine Gradski muzej Nova Gradiška proveo je, pod vodstvom dr. sc. Marije Mihaljević, zaštitno iskopavanje na lokalitetu Ruščica – Glogove – Praulje, smještenom na prostoru luke Slavonski Brod. Na istražnoj parceli površine 46 000 m² otkriveno je ukupno 1726 stratigrafskih jedinica.

Radi se o jednoslojnom naselju badenske kulture formiranom na povišenom položaju uz rijeku Savu, unutar kojeg prevladavaju zemunični i jamski objekti. Naselje se širi prema jugoistoku i čini cjelinu s istovremenim objektima otkrivenim prilikom zaštitnih iskopavanja 2011. godine. Središte naselja moglo bi se nalaziti u jugoistočnom djelu parcele, gdje su zabilježeni objekti s većom koncentracijom nalaza, među kojima prevladava keramičko

posuđe grublje izrade, pečeno u oker, crvenkastim, smeđim, sivim i crnim tonovima. Od oblika su zastupljeni lonci, zdjele, vrčevi i šalice. Posuđe je većinom neukrašeno, a od ukrasa se rjeđe javljaju plitke kanelure, a češće točkasto ubadanje, samostalno ili kao bordura u kombinaciji s urezanim mrežastim motivom. U manjoj mjeri zastupljeni su uporabni predmeti od keramike, alatke od cijepanog i glačanog kamena te dijelovi žrvnjeva.

Posebnost čine nalazi jednodijelnih keramičkih kalupa za lijevanje plosnatih bakrenih sjekira te malobrojni tragovi metalne zgure i bakra koji svjedoče o prisutnosti metalurške proizvodnje u naselju.

Astralni simbolizam u vučedolskoj kulturi

Organizatori: AMZ i Muzej vučedolske kulture

Mjesto i vrijeme; AMZ, 7. listopada – 4. studenoga 2018.

Autori izložbe: Mirela Hutinec, Aleksandar Durman i Darko Puharić

Autor tekstova: Aleksandar Durman

Stručna suradnica: Mirna Šuljug

Tehnička realizacija: I. Pavešković Burazer

Fotografije: Darko Puharić

Fotografije, video i grafičko oblikovanje panoa: Design studio D

Izrada panoa: Viktor grupa

Koordinator: J. Balen

Kao dio izložbenog projekta Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj, zagrebačkoj publici predstavljamo izložbu Muzeja vučedolske kulture *Astralni simbolizam u vučedolskoj kulturi*. Izložba je prvi puta postavljena od nazivom *Astralni simbolizam na vučedolskoj keramici* u sklopu Festivala vučedolske kulture kojega je Muzej pokrenuo 2017. godine uz proslavu druge godišnjice otvorenja Muzeja i stalnog postava.

U vremenu između 3000 – 2600. prije Krista desnu je dunavsku obalu, krajnjeg istoka Hrvatske, zaposjela indoeuropska populacija koju znamo kao vučedolska kultura. Vučedolska je kultura najbolji europski odgovor na najveći povijesni civilizacijski skok koji počinje s 3000. godinom prije Krista s pojavom prvog pisma i ustrojstvom država. Istodobna je Sumeranima u Mezopotamiji, Starom carstvu u Egiptu (*Doba piramida*) i ranoj Troji (I i II).

Svoj je visoki standard vučedolska kultura ispočetka ostvarivala gospodarstvom vezanim za stočarstvo, a ubrzo zatim i metalurgijom tzv. protobronce (prirodnom legurom bakra s arsenom ili antimonom). Tvorci su revolucionarnog tehnološkog procesa lijevanja u dvodijelne i višedijelne keramičke kalupe – što je dovelo do prvog serijskog lijevanja

metalnih predmeta. Potreba za rudištima bakra rezultirala je ekspanzijom vučedolske kulture iz matične Slavonije i Srijema u široki prostor središnje i jugoistočne Europe (u današnjih 14 europskih zemalja).

Vučedolska kultura se s pravom može smatrati kolijevkom astronomije. Vučedolci su poznavali čak šest zvijezda noćnoga neba po kojima su se orijentirali u vremenu i na osnovi kojih su ustanovili najstariji indoeuropski kalendar. Dugogodišnji istraživač Vučedola i suautor stalnog postava Muzeja, prof. dr. sc. Aleksandar Durman upravo je s jedne posude iščitao astralne simbole i interpretirao ih kao zvijezda koja se pojavljuju na noćnom nebu u određeno doba godine.

Izložba je realizirana kao pokretna multimedijalna izložba kojom su na suvremen i zanimljiv način interpretirani astralni simboli na vučedolskoj keramici. Posjetiteljima je približena tema arheologije i astronomije. Izložba prezentira prvo piktografsko pismo kojim su se služili Vučedolci, a koje je prof. dr. sc. Durman iščitao s bogato dekoriranih keramičkih posuda.

Beketinci – Bentež, naselja iz eneolitika, ranoga i kasnoga srednjeg vijeka

Organizatori: AMZ i _Arheološki muzej Osijek

Mjesto i vrijeme održavanja: AMZ, 7. – 25. studenoga 2018.

Autori postava: Zvonko Bojčić i Dragana Rajković

Autori tekstova izložbe: Kornelija Minichreiter, Zorko Marković, Zvonko Bojčić, Dragana Rajković

Fotografije nalazišta: Želimir Brnić, Kornelija Minichreiter, Josip Sudić

Fotografije nalaza: Miljenko Gregl

Crteži: Arheoplan d.o.o. (Nela Kovačević, Katarina Botić, Miljenka Galić, Miljenko Gregl, Krešimir Rončević

Rekonstrukcija naselja u 3D projekciji: Marin Mađerić

Dizajn izložbe i grafičko oblikovanje: Foto-art Osijek

Koordinator: J. Balen

Na nalazištu Beketinci-Bentež istraženi su ostaci triju naselja: prapovijesnog naselja lasinjske kulture datiranog oko 4000 g. prije Krista, rano srednjovjekovnog naselja datiranog od 9. do 11. stoljeća i kasnosrednjovjekovnog naselja datiranog od 14. do početka 16. stoljeća.

Prema provedenim arheološkim istraživanjima u prapovijesnom naselju lasinjske kulture vidljiva je podjela na zapadni dio na kojem su pronađeni isključivo objekti radnog karaktera koji govore o obrtničkim aktivnostima i istočni dio na kojem su pronađeni stambeni objekti, nadzemne kuće i zemunice. Na izložbi su prikazane rekonstrukcije lasinjskih stambenih

objekata koje nam ukazuju na njihov mogući izgled, tlocrt i unutrašnju podjelu prostorija. Jedan od pronađenih stambenih objekata ukupne površine od čak 360 kvadratnih metara za sada je najveća poznata eneolitička kuća na ovim prostorima.

Od pokretnih nalaza dominiraju keramički, kao što su gruba i fina keramika, posude, žlice, tavice, pršljenovi, zatim keramički model sjekire, utezi za tkalački stan. Pronađena je i sjekira s rupom za nasad drvene drške i raznovrsna litika.

Ranosrednjovjekovno naselje dokumentirano je nalazom triju jama s keramičkim nalazima. Uglavnom su to kuhinjski lonci različite fature i oblika. Ovo je važan nalaz zbog novog prinosa spoznajama o razdoblju od 9. do 11. stoljeća kod nas, koje je izuzetno malo istraženo. Kasnosrednjovjekovno naselje ističe se otkrićem čak 35 kuća, što je najveći broj istraženih objekata u srednjovjekovnim naseljima u Slavoniji. Uz kuće su pronađeni i raznovrsni gospodarski i radionički kompleksi, jame za čuvanje hrane i bunari. Ovi objekti ukazuju na razvijene zanatske vještine u naselju ali i na način života i privređivanja ovih zajednica, a idealnom rekonstrukcijom objekata stječe se uvid u njihov moguć izgled. Iz njihova položaja može se iščitati i planska namjena prostora, što je dokaz prvog urbanizma u ruralnim naseljima od 14. do 16. stoljeća na ovom prostoru. Među prezentiranom građom, ističe se poseban i jedinstven nalaz dijela pečata pape Grgura XI. i figura janjeta (Agnus Dei) od kamena, što je prva nađena kamena profilacija u srednjovjekovnom naselju.

Japodi – zaboravljeni gorštaci

Autorice izložbe: Lidija Bakarić, Ana Đukić

Organizatori izložbe: Arheološki muzej u Zagrebu, Muzej Moslavine Kutina, Grad Kutina

Mjesto održavanje izložbe: Galerija Muzeja Moslavine Kutina

Vrijeme trajanja izložbe: 29. studenoga 2018. – 20. siječnja 2019.

Koordinatori izložbe: Ana Đukić, Antonio Džaja

Grafičko oblikovanje izložbenih panoa: Srećko Škrinjarić

Postav izložbe: tehnička služba AMZ-a, tehnička služba MMK-a

Ova izložba nastavak je projekta popularizacije Japoda u zemlji i inozemstvu (izložbe *Pretpovijesni jantar i staklo iz Prozora u Lici i Novog Mesta u Dolenjskoj*, Zagreb, 2006., *Sin boga Sunca*, Zagreb, 2010., *Jantar i Koralji*, Zagreb, Sinj, 2012., projekt *Arheologija i kulture željeznog doba u Europi*, izložba *Japodi, nedovoljno poznat narod*, Montpellier (Francuska), Girona (Španjolska), 2014./2015., izložba *Japodi – zaboravljeni gorštaci*, Zagreb, izložba *Japodi – tajanstveni gorštaci*, St. Petersburg (Rusija) 2017./2018., izložba *Japodes – zaboravljeni gorštaci srednje Europe*, Trst (Italija), 2018.).

Tema ove izložbe japodska je grupa koja se razvijala od kraja 10. st. pr. Kr. do 35. g. pr. Kr. i nešto kasnijih godina, a koja je razvila vlastiti identitet asimilirajući različite utjecaje ali istovremeno ostajući autohtona i prepoznatljiva.

Kroz odabrane predmete bit će predstavljena japodska materijalna ostavština, i to iz razdoblja kada su bili ekonomski i kulturni najsnažniji, pa sve do rimskog osvajanja i nestanka njezinog karakterističnog identiteta. Poseban naglasak bit će stavljen na dijelove japodske nošnje koja će biti predstavljena kroz osamdesetak reprezentativnih nalaza, uključujući različite vrste kapa, oglavlja, fibula, privjesaka, pojaseva i ogrlica izrađenih od bronce, željeza, jantara i stakla.

Izložbenom koncepcijom posjetitelje upoznajemo s krajolikom Gorske Hrvatske, ali i s gotovo neiscrpnim izvorom kulturne baštine – Japodskom kulturnom grupom koja je obitavala u gorskim dijelovima zemlje nekoliko stoljeća te je iza sebe ostavila golemo bogatstvo nalaza koji su važni i za cijelo područje srednje i jugoistočne Europe.

Iapodes – Il misterioso popolo degli altopiani dell'Europa centrale/tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi

Autorice izložbe: Lidija Bakarić, Ana Đukić

Organizatori izložbe: Comune di Trieste, Servizio Musei e Biblioteche, Museo d'Antichità *J.J. Winckelmann*, Arheološki muzej u Zagrebu, Comunità Croata di Trieste – Hrvatska Zajednica u Trstu

Mjesto održavanje izložbe: Museo d'Antichità „J.J. Winckelmann“, Trst

Vrijeme trajanja izložbe: 16. studenoga 2018. – 17. veljače 2019.

Koordinatori izložbenog projekta: J. C. Damir Murković, Sanjin Mihelić, Laura Carlini Fanfogna Ana Đukić

Grafičko oblikovanje izložbenih panoa: Srećko Škrinjarić

Postav izložbe: tehnička služba AMZ-a, tehnička služba muzeja Winckelmann

Izložba pod nazivom *IAPODES – tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi/il popolo misterioso degli altopiani dell'Europa centrale* čije je gostovanje planirano od studenog 2018. do veljače 2019. godine predstavlja nastavak projekta popularizacije Japoda (izložbe *Pretpovijesni jantar i staklo iz Prozora u Lici i Novog Mesta u Dolenjskoj*, 2006., *Sin boga Sunca*, 2010., *Jantar i Koralji*, 2012. projekt *Arheologija i kulture željeznog doba u Europi*, izložba *Japodi, nedovoljno poznat narod*, Francuska/Španjolska, 2014./2015. te *Japodi – zaboravljeni gorštaci*, 2017. i 2018. u Zagrebu, Kutini i Rusiji).

Izložba *IAPODES – tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi/il popolo misterioso degli altopiani dell'Europa centrale* priča je o tajanstvenom i nikad zaboravljenom narodu – Japodima, koji su tijekom pretpovijesti nastanjivali prostor Gorske Hrvatske i sjeverozapadne Bosne. Radi se o jednom od mnogobrojnih izložbenih projekata Arheološkog muzeja u Zagrebu u sklopu kojega je predstavljen dio Japodske zbirke, najbogatije zbirke takve vrste s japodskog područja.

Tema ove izložbe japodska je grupa koja se razvijala od kraja 10. st. pr. Kr. do 35. g. pr. Kr. i nešto kasnijih godina, a koja je razvila vlastiti identitet asimilirajući različite utjecaje ali istovremeno ostajući autohtona i prepoznatljiva.

Kroz odabrane predmete predstavljena je japodska materijalna ostavština, i to iz razdoblja kada su bili ekonomski i kulturni najsnažniji, pa sve do rimskog osvajanja i nestanka njezinog karakterističnog identiteta. Poseban naglasak stavljen je na dijelove japodske nošnje predstavljene kroz 136 reprezentativnih nalaza, uključujući različite vrste kapa, oglavlja, fibula, privjesaka, pojaseva i ogrlica izrađenih od bronce, željeza, jantara i stakla.

Izložbenom koncepcijom posjetitelje upoznajemo s krajolikom Republike Hrvatske, ali i s gotovo neiscrpnim izvorom kulturne baštine – Japodskom kulturnom grupom koja je obitavala u gorskim dijelovima zemlje nekoliko stoljeća te je iza sebe ostavila golemo bogatstvo nalaza koji su važni i za cijelo područje srednje i jugoistočne Europe.

Naziv izložbe: **Andautonija za djecu-djeca za Andautoniju**

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Arheološki park Andautonija u Ščitarjevu

Vrijeme trajanja: od 1. svibnja do 31. listopada 2018

Autori izložbe i likovnog postava: N. Perok, D. Kušan Špalj

Opseg: 20 interpretacijskih ploča i legendi, kopije predmeta

Korisnici: djeca

Vrsta izložbe: edukativna

Tema:

Od 1. svibnja do 31. listopada 2018. godine u Arheološkom parku Andautonija bila je otvorena izložba *Andautonija za djecu – djeca za Andautoniju*. Izložba je uklopljena u postojeću prezentaciju lokaliteta i edukativne programe koji se održavaju u prostoru Arheološkog parka.

U dijelu izložbe *Andautonija za djecu* na interaktivnim interpretacijskim pločama djeca su mogla saznati razne zanimljivosti iz života Rimljana (*Jeste li znali...*) te o školovanju i

igrama u rimsko vrijeme. U tom je prostoru održavana i „pričaonica“ za djecu s pričama iz svakodnevnog rimskog života. Interpretacijske ploče bile su izrađene u skladu s ukupnim vizualnim identitetom Arheološkog parka te će postati dio stalnog postava Arheološkog parka. U sklopu izložbe uređen je i dio postojećeg Interpretacijskog centra, gdje je predstavljen način izrade keramike i tkanje na tkalačkom stanu. U tom je prostoru održana i radionica izrade keramike te su organizirane radionice izrade tkanja u kojima su djeca tkala na malim tkalačkim stanovima. Dio izložbe *Djeca za Andautoniju* postavljen je u dijelu Arheološkog parka kao „kutak“ u kojem djeca mogu ostavljati svoje poruke ili crteže, te tako sami kreiraju izložbu. Svoje radove mogli su slati i na e-mail, a svi radovi bit će prikazani i za vrijeme trajanja sezone 2019 (od svibnja).

Naziv izložbe: **Rimske zlatne naušnice iz Arheološkog muzeja u Zagrebu**

Organizator: i Arheološki muzej u Zagrebu, Arheološki muzej Narona

Mjesto održavanja: Arheološki muzej Narona

Vrijeme trajanja: 16. veljače – 16. travnja 2018.

Autori izložbe: N. Perok, D. Kušan Špalj

Autorica likovnog postava: N. Jelavić Mitrović, I. Michl (prilagodba za izložbu u Naroni)

Opseg: 60 predmeta, 20 fotografija, 10 legendi

Web: www.amz.hr, <http://www.a-m-narona.hr>

Vrsta: arheološka, tematska

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Na izložbi su predstavljene rimske zlatne naušnice iz fundusa Antičke zbirke Arheološkog muzeja u Zagrebu. Izloženo je 60-ak rimskih zlatnih naušnica iz razdoblja od 1. do 4. stoljeća, među kojima su luksuzni primjerci ukrašeni biserima, dragim kamenjem i staklenom pastom. Većinom su slučajni nalazi s raznih poznatih antičkih lokaliteta kao što su Siscia (Sisak), Salona (Solin), Sirmium (Sremska Mitrovica), i drugi.

Tipološki su vrlo raznolike, od onih jednostavnih oblika do vrhunskih umjetničko-obrtničkih djela izvedenih raznim tehnikama kao što su lijevanje, izvlačenje i tordiranje žice, punktiranje, tehnika na proboj, filigran te granulacija.

Izložbu je pratio katalog (autorice N.Perok).

Naziv izložbe: **Zagreb dok ga još ni bilo – prije 1094.**

Vrsta: arheološka, paleontološko-geološka

Izložbom se obilježava 28 godina uspješnog provođenja muzejske akcije edukativnog značaja *Zagreb dok ga još ni bilo – prije 1094.* te će osim svojevrsnog jubileja, Izložba biti i

platforma za daljnju popularizaciju same akcije i zalog za njeno provođenje i u budućnosti. Osim autora akcije, tandema Kovačić-Jandrić, u oblikovanje izložbe povodom muzejske akcije aktivno su uključeni i sami građani, koji kao autori u tehnici camera obscura, a kroz suradnju s Hrvatskim fotosavezom, bilježe i prezentiraju spomenike. Na taj način i oni kojima je Izložba namijenjena- građani Zagreba, postaju njeni koautori, izražavajući svoju impresiju vizualno upečatljivom fotografskom tehnikom.

Kulturno-izložbena akcija *Zagreb dok ga još ni bilo*, tijekom koje je postavljeno 13 faksimila arheoloških i paleontoloških nalaza kroz 27 godina provođenja, zamišljena je kao inverzija u kojoj Zagrepčanin susreće muzejske arheološke i paleontološke predmete u dinamičnom urbanom okolišu, kao vjerne faksimile na autentičnoj lokaciji nalaska.

Nositelji akcije od njenih začetaka su Arheološki muzej u Zagrebu, Hrvatski prirodoslovni muzej te arhitekt Željko Kovačić, a u formiranje ovogodišnje izložbe aktivno je uključen i Hrvatski fotosavez.

Nakon gotovo 30 godina provođenja, želja je autora i nositelja Akcije sve do sada učinjeno prezentirati u vidu objedinjujuće izložbe, ali i otići korak dalje te pokušati načiniti obratno, urbano gradsko tkivo interpolirati u naizgled statičnu, zadanu i krutu muzejsku izložbu. Kako bi to bilo izvedivo, aktivna uključenost samih Zagrepčana, apsolutno je nužna. Izložena spomenička, paleontološka i arheološka građa bila bi nadopunjena fotografijama tih istih spomenika. Spomenike postavljene u živoće gradsko tkivo, fotografirali su sami građani- nositelji te vitalnosti- a u tehnici camera obscura. U čitavom procesu nastanka fotografija i interpolacije gradskog života u muzejsku izložbu sudjeluje Hrvatski fotosavez, kroz tekući program Portret grada.

Izložba je popraćena namjenski oblikovanim katalogom.

Naziv izložbe: **Projekt KRUZEJ – Kroz muzej(e) jednaki**

Od 24. – 31. siječnja 2019. AMZ je ugostio studentsku izložbu u sklopu istoimenog projekta.

Uz Izložbu je upriličen niz popratnih događanja; 25. siječnja 2018. u 19h Analiza projekta Kruzej, Nika Kovačev: Statistička analiza anketa provedenih tijekom projekta, Matej Čuljak, psiholog: Kvalitetnom anketom do pravovaljanih rezultata

30. siječnja 2018. u 19h, Filmska večer, Prikazivanje kratkometražnih filmova članova Kinokluba Zagreb.

koordinator projekta: Ozren Domiter

Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj

Mjesto i vrijeme održavanja: Požega (otvorenje je bilo tijekom godišnjeg skupa Hrvatskog arheološkog društva 10. listopada)

Autori stručne koncepcije: Sanjin Mihelić, Jacqueline Balen, Ozren Domiter

Oblikovanje plakata: Srećko Škrinjarić

Opseg: 25 plakata

Web adresa: www.amz.hr

Vrsta: arheološka

Tema: Izložbeni projekt *Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj* zamišljen je kao muzeološki oblik priopćavanja osnovnih podataka o aktualnim arheološkim istraživanjima na području Hrvatske. Osnovni sadržaj izložbe čine kratki muzeološki prikazi tekućih, odnosno nedavno obavljenih arheoloških istraživanja, pri čemu su kao osnovni oblik izložbenog prikaza korišteni plakati te računalne i video projekcije. Svako istraživanje prikazano na izložbi u pravilu je zastupljeno jednim plakatom, koji donosi osnovne informacije o lokalitetu i samom istraživanju, a uz to kroz niz fotografija i slikovnih prikaza pruža i zanimljiv pregled rada na terenu, procesa iskopavanja, kao i pronađene građe.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Kule i utvrde Ravnih kotara

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Arheološki muzej u Zadru, Zavičajni muzej Benkovac

Mjesto održavanja i prostor: Galerija Arheološkog muzeja u Zagrebu, Pavla Hatza 6, Zagreb

Vrijeme trajanja: 17. siječnja – 3. veljače 2018.

Autori stručne koncepcije: dr.sc. Hrvoje Manenica (AMZd), Marin Ćurković (Zavičajni muzej Benkovac)

Autori likovnog postava: dr.sc. Hrvoje Manenica (AMZd), Marin Ćurković (Zavičajni muzej Benkovac)

Koordinatorica izložbe: Tara Pivac

Tehnička realizacija postava: Tehnička služba AMZ-a

Opseg: Devet roll-up postera 100 x 200 cm, katalog izložbe

Vrsta: arheološka, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema izložbe:

Izložbom su prezentirana istraživanja kula i utvrda benkovačkog kraja koja su započeta i provedena tokom 2015 i 2016. g. Prostor grada Benkovca je kroz povijest bio jedno od političkih i kulturnih centara rane Hrvatske kneževine, čemu svjedoči i natpis kneza Branimira iz Šopota, te je kroz cijeli srednji vijek odigrao bitnu ulogu u oblikovanju hrvatskih krajeva. Benkovac je smješten na razmeđi povijesnih zbivanja i sukoba Hrvatsko – ugarskog kraljevstva, Mletačke države i Osmanskog carstva. Radi očuvanja hrvatske države nakon prodaje Dalmacije 1409. g. na benkovačkom prostoru se grade brojne kule i kašteli kao granični pojas prema Mlečanima. Te su kule odigrale veliku ulogu i u borbi s Osmanlijama. Riječ je o utverdama Kaštel Banjevački, Budak, Lepuri, Brgud, Kaštel Perušić, Otavac Popovički i Kaštel Benković. Veliki broj tih kula i utvrda sačuvao se do današnjih dana, a najpoznatiji je sigurno Kaštel Benković oko kojeg je kasnije nastao i današnji grad Benkovac. Cilj je izložbe promovirati bogatu kulturno povijesnu baštinu benkovačkog kraja, sačuvati kulturne spomenike i približiti turistima i stanovništvu bogatu povijest i događanja koja su se na ovim prostorima događala unatrag šest stoljeća.

Utvrda Kličevica, Raštević kod Benkovca

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu, Zavičajni muzej Benkovac

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme trajanja: 11. travnja – 29. travnja 2018.

Autori izložbe: Marin Ćurković (Zavičajni muzej Benkovac), Karla Gusar (Odsjek za arheologiju Sveučilišta u Zadru)

Autor postava: Marin Ćurković (Zavičajni muzej Benkovac) i Karla Gusar (Odsjek za arheologiju Sveučilišta u Zadru)

Koordinatorica izložbe: Tara Pivac

Tehnička realizacija postava: tehnička služba AMZ-a

Opseg: 22 staklena predmeta, 235 keramičkih predmeta (cjeloviti i ulomci), 17 kamenih predmeta, 72 željezna predmeta, brončani trocijevni top, 12 roll-up postera 100x200 cm

Vrsta: arheološka, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Izložbom su predstavljeni rezultati arheoloških istraživanja koja su provedena na lokalitetu srednjevjekovne utvrde Kličevica, smještene 7 km zapadno od Benkovca, kod sela Raštević. Izgradnju utvrde Kličevice su započeli hrvatski plemići Kurjakovići 1453.g, kako bi zaštitili granice svojih posjeda u zadarskom zaleđu od Mlečana, koji su početkom 15. st. došli u posjed brojnih dalmatinskih gradova. Kličevica tako postaje jedan od utvrđenih kaštela koji

su čuvali granicu između Hrvatsko-ugarskog kraljevstva i Mletačke države. Kasnije kula služi za obranu od Turaka, prije nego što potpada pod tursku prevlast. Osmanlije u kulu smještaju svoju posadu na kratko vrijeme tijekom 16. st., prije nego što ju napuštaju i ostavljaju propadanju. Cilj je izložbe kroz materijal pronađen istraživanjem i prateće panoe posjetiteljima omogućiti vrijedan uvid u bogatstvo kulturne baštine i povijesne procese koji su oblikovali benkovački kraj.

Usamljeni divovi – kamena svjedočanstva. Izložba fotografija starih gradova i utvrda Hrvatske

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Gradski muzej Križevci

Mjesto održavanja: Likovna galerija, Trg A. Nemčića 6/1, Križevci

Vrijeme trajanja: 3. svibnja – 20. svibnja 2018. godine

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Pučko otvoreno učilište Obrovac – Zavičajni muzej

Mjesto održavanja: Zavičajni muzej, Stjepana Radića 8, Obrovac

Vrijeme trajanja: 4. srpnja – 31. listopad 2018. godine

Autor fotografija: Tomislav Rosandić

Koordinatorica izložbe: Anita Dugonjić

Grafičko oblikovanje i priprema: Srećko Škrinjarić

Tehnička realizacija postava: tehnička služba AMZ-a, tehnička služba GMK-a

Opseg: 20 fotografija B1 formata, 1 informativni plakat

Vrsta: fotografska, dokumentarna

Korisnici: sve skupine posjetitelja

Tema izložbe:

Zahvaljujući strateškom položaju, područje naše zemlje oduvijek je bilo mjesto susreta i preklapanja različitih kultura i tradicija, čije je uzajamno djelovanje tijekom povijesti postavilo temelje razvoju suvremene europske države ponosne na svu raznolikost i bogatstvo svoga podrijetla. Izložbom fotografija starih srednjovjekovnih gradova i utvrda iz objektivna Tomislava Rosandića, posjetiteljima se predstavlja jedan segment tog bogatog kulturno-povijesnog nasljeđa naše zemlje. Cilj je ovoga izložbeno edukativnog projekta prezentirati neke od najznačajnijih i najdojmljivijih graditeljskih spomenika, ujedno i arheoloških nalazišta te ukazati na vrijednosti koje ovu vrstu nepokretne kulturne baštine čine iznimno važnom iz raznih perspektiva. Stari su gradovi specifična i, iako gustoćom neravnomjerno raspoređena, vrlo zastupljena vrsta baštine na teritoriju Hrvatske. Bilo da je riječ o starom

gradu, tvrđavi, utvrđi, kaštelu, burgu ili dvorcu, ovi nam kameni čuvari prošlosti redovito izazivaju divljenje ali i podsjećaju na našu društvenu odgovornost u brizi za njihovim očuvanjem.

Broj posjetitelja: GMK – 550; POU Obrovac – 324

Tajne crkve svetog Lovre – otkrivena prošlost Crkvara

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu, Institut za arheologiju

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu, Trg N. Š. Zrinskog 19, Zagreb

Vrijeme trajanja: 6. lipnja 2018. – 19. kolovoza 2018.

Autori izložbe:

dr. sc. Tatjana Tkalčec (IARH)

dr. sc. Siniša Krznar (IARH)

Anita Dugonjić (AMZ)

Scenografija, oblikovanje i grafička priprema izložbe: Atelier ANII

Suradnici: dr. sc. Zorislav Horvat, dr. sc. Mario Šlaus, dr. sc. Željka Bedić, dr. sc. Vlasta Vyroubal, dr. sc. Mario Novak, Dora Kušan Špalj, Damir Doračić

Tehnička realizacija postava: Ivan Troha, Robert Vazdar, Vedran Mesarić, Damir Zbukvić

Opseg: 1 foto tapeta, 19 panoa, arheološki izlošci (91)

Vrsta: arheološka, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema izložbe:

Na izdvojenom brežuljku uz selo Crkvari pored Orahovice smještena je crkva sv. Lovre s pripadajućim grobljem. Sustavna arheološka istraživanja financirana sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Grada Orahovice provedena su od 2003. do 2013. godine od strane Instituta za arheologiju. Tijekom jedanaest sezona sustavnih istraživanja arheolozi su na svjetlo dana iznijeli tek segmente bogate i burne prošlosti stanovništva koje je tijekom srednjeg i novog vijeka naseljavalo ovaj kraj, a važnost ovog položaja potvrdilo je i otkriće značajnog sakralnog kompleksa.

Na položaju ranosrednjovjekovnog groblja iz 11. stoljeća izgrađena je prva sakralna građevina koja je iz manjeg objekta prerasla u jednobrodnu ranogotičku dvoransku crkvu, koja je pak na vrhuncu graditeljske faze proširena u veliku trobrodnu gotičku crkvu okruženu dubokim obrambenim jarkom sa zvonikom na zapadnom pročelju. Na kraju srednjeg i početku novog vijeka, zbog turskih pustošenja crkva je izgubila svoj značaj te je preinačena u manju kasnogotičku građevinu sa sakristijom, no i u tom se razdoblju stanovništvo nastavilo

pokopavati oko nje. Nakon oslobođenja Slavonije od Osmanlija, crkva se u 18. stoljeću iznova malo proširuje, čime poprima oblik kakav ima i danas. U svojoj srednjovjekovnoj fazi, crkva sv. Lovre se može vezati uz aktivnosti Nikole Konta Orahovičkog (Iločkog) i ostalih članova velikaške obitelji Iločkih. Morala je biti važan punkt u kasnosrednjovjekovnom orahovičkom krajoliku kojim dominiraju dvije moćne utvrde – Stari grad i Ružica grad. Groblje oko crkve ukazuje na kontinuitet kroz četiri faze pokapanja, u razdoblju od 11. stoljeća pa sve do kraja 18. stoljeća. Među brojnim zanimljivim ukopima izdvaja se grob pokojnice za koju se smatra da je bila pripadnica višeg društvenog staleža, o čemu nam govori jedinstven nalaz iz groba – okrugli olovni pečat, odnosno bula pape Kalista III. (1455. – 1458.).

Arheološka istraživanja Crkvara pomaknula su granice naših dosadašnjih saznanja i promijenila našu sliku o naseljenosti ovog dijela srednjovjekovne Slavonije.

Broj posjetitelja: 3979

Hrvatska u vrijeme kneza Branimira – pisana svjedočanstva o knezu Branimiru i arheološka istraživanja Gornjeg Muća

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu, Trg Nikole Šubića Zrinskog 19

Vrijeme trajanja: 22. kolovoza – 31. listopada 2018. g.

Autori izložbe: Maja Bunčić, Anita Dugonjić (Arheološki muzej u Zagrebu), Maja Petrinec (Muzej hrvatskih arheoloških spomenika)

Grafičko oblikovanje i priprema: Atelier ANII

Suradnici (priprema dokumentacije, izbor građe, fotografije, crteži i karte): Filomena Sirovica, Jacqueline Balen, Miroslav Nađ, Nikoleta Perok, Ivan Radman-Livaja, Zoran Alajbeg, Arhiv AMZ, Arhiv MHAS, Pavle Dugonjić, Hrvatski povijesni muzej, Ana-Marija Jukić, Vinko Madiraca

Tehnička realizacija postava: I. Troha, S. Latinović, V. Mesarić.

Opseg: 15 forex postera, 1 naljepnica-kolaž, 43 arheološka predmeta (AMZ, HPM, MHAS), arhivska građa (5 pisama)

Vrsta: arheološka, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Opis izložbe: Izložba započinje zemljopisno-povijesnim opisom Gornjeg Muća, nekada značajnog, a danas malog mjesta nedaleko Splita. Upravo se na ovom području, na položaju crkve sv. Petra Apostola pronašao 1871. godine jedan od najvažnijih spomenika rane

hrvatske povijesti, ulomak kamene oltarne pregrade starohrvatske crkve izgrađene u vrijeme druge polovine 9. stoljeća. Pronalazak ovog predmeta privukao je veliko zanimanje kulturne i političke javnosti jer mu pripada velika vrijednost – na njemu se čita ime hrvatskog vladara Branimira i godina 888. Okolnosti pronalaska i način na koji je spomenik došao u Arheološki muzej u Zagrebu gdje se danas čuva i izlaže, objašnjene su i prikazane raznim dopisima i crtežima između tadašnjeg ravnatelja Šime Ljubića i župnika u Gornjem Muću, Mije Jerka Granića. U to vrijeme u tadašnji Arheološki odjel Narodnog muzeja (danas Arheološki muzej u Zagrebu) stiže i veliki broj predmeta koji se datiraju od pretpovijesti do srednjeg vijeka, dio kojih su posjetitelji mogli vidjeti u muzejskim vitrinama, kao i predmete pronađene arheološkim istraživanjima provedenim od strane kustosa muzeja Hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu. Na ovaj način će posjetitelji biti upoznati s predmetima koje je pretpovijesna, rimskodobna i srednjovjekovna populacija Gornjeg Muća koristila u svakodnevnom životu. Na izložbi će biti rekonstruiran položaj kneza Branimira u vremenu u kojem je živio kroz pisana svjedočanstva – pisane dokaze koji nam danas govore o njegovom značaju kao važne političke ličnosti tog vremena. Središnje mjesto ove cjeline zauzimaju pisma pape Ivana VIII. pisane knezu Branimiru, važni dokumenti koji nam govore o odnosu rimskog pape i jednog hrvatskog vladara u 9. stoljeću, a za važnosti ne zaostaje ni Čedadski evanđelistar na čijim su listovima zapisana imena hodočasnika u sjeverni talijanski grad Cividale među kojima se nalaze i imena kneza Branimira i kneginje Maruše. Izložba završava kratkim opisom stanja u Europi i na Sredozemlju devetog stoljeća i velikim zidnim kolažem na kojem su prikazani isječci iz novina i časopisa u kojima se spominje i opisuje Branimirov spomenik od vremena kad je pronađen do danas, ali i fotografije s prijašnjih izložbi u kojima je zapaženo mjesto imao upravo navedeni spomenik.

Broj posjetitelja: 7164

Graditeljstvo Branimirovog vremena i materijalna kultura u ranosrednjovjekovnoj Kneževini Hrvatskoj

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu, Trg Nikole Šubića Zrinskog 19

Vrijeme trajanja: 22. kolovoza – 30. prosinca 2018. g.

Autorice izložbe: Maja Bunčić, Anita Dugonjić

Stručni suradnik: dr. sc. Željko Demo, muzejski savjetnik u mirovini

Likovno oblikovanje postava: Mario Beusan

Grafičko oblikovanje i priprema: Srećko Škrinjarić

Tehnička realizacija postava: Robert Vazdar, Vedran Mesarić, Ivan Troha, Ivan Fakleš
Opseg: 5 lumino zidnih panoa, 2 forex postera, TV s 3D projekcijom spomenika iz Gornjeg Muća, idejna rekonstrukcija oltarne pregrade iz Gornjeg Muća, 46 arheoloških predmeta

Vrsta: arheološka izložba, nepokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Opis izložbe: Središnji dio izložbe postavljene na drugom katu Arheološkog muzeja u Zagrebu idejna je rekonstrukcija oltarne pregrade koja posjetiteljima dočarava izgled unutrašnjosti nekadašnje starohrvatske crkve u Gornjem Muću kraj Splita, crkve kojoj je pripadao jedan od najljepših ranosrednjovjekovnih klesarskih radova – ulomak grede s uklesanim imenom hrvatskog vladara Branimira i godinom 888. Ovaj spomenik A kategorije zauzima važno i istaknuto mjesto u prostoru izložbe, a uz njega su predstavljeni i kameni spomenici, dijelovi kamenog crkvenog namještaja sa dva vrlo važna starohrvatska nalazišta: Knina i Biskupije. Izloženi su i novci koji su otkriveni ili prikupljeni na prostoru ranosrednjovjekovne hrvatske kneževine, a dragocjeno su svjedočanstvo o utjecajima i vezama Hrvata i susjednih država. Raskošne naušnice s područja Dalmacije, Like i Kvarnera nastale u različitim razdobljima zaokružuju sliku o materijalnoj kulturi Hrvatske od vremena prvih hrvatskih vladara sve do dolaska ugarske dinastije Arpadovića na hrvatsko prijestolje.

Broj posjetitelja: 10005

Pleterni ukras nekad i danas

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Galerija Arheološkog muzeja u Zagrebu, ulica Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 5. rujna – 18. rujna 2018. g.

Autorice izložbe: Anita Dugonjić, Tara Pivac

Oblikovanje i grafička priprema izložbe: Atelier ANII

Tehnička realizacija postava: Ivan Troha, Robert Vazdar

Opseg: 14 poster-naljepnica, TV s isječcima emisija (HRT), 3 gipsane kopije kamenih spomenika (dvije ploče iz splitske krstionice, stup iz Iloka)

Vrsta: arheološka, povremena izložba, pokretna, tematska

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Opis izložbe: Izložba donosi pregledni prikaz korištenja pletera kao ukrasnog motiva koji se često koristio od pretpovijesti pa sve do modernog doba. Izložba je podijeljena u pet cjelina: nakon kratkog uvoda i upoznavanja s osnovnim definicijama pletera, prikazani su najraniji primjeri pleterne umjetnosti koji potječu s prostora Mezopotamije i Sirije, rimski mozaici s

cijelog prostora mediteranskog bazena u čijoj je izradi pleter korišten za okvir prikaza ili je njime bila ispunjena cijela površina mozaika; vikinški životinjski prepleti s područja Skandinavije i keltski križevi u Irskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu. Poseban naglasak je na pleteru s područja ranosrednjovjekovne Hrvatske, kad je u vrijeme predromanike i rane romanike pleter bio nezaobilazan motiv pri ukrašavanju kamenog crkvenog namještaja. Istaknuti su brojni kameni spomenici koji su svojom ljepotom ukrasa i oblikovanja svjedočili o bogatom društvenom, kulturnom i političkom životu u vremenu vladavine hrvatskih vladara od 9. do početka 12. stoljeća. Za kraj je prikazano ponovno otkrivanje hrvatske baštine, a kroz nju i afirmiranje motiva pletera koji se od tog vremena uklopio i postao nazaobilazan motiv hrvatskog kulturnog identiteta.

Broj posjetitelja: 57

Tihi svjedoci vjere, baštine i raskoši. Crkva sv. Nikole biskupa u Žumberku – konzervatorsko-restauratorski radovi

Organizatori: Belokranjski muzej Metlika, Arheološki muzej u Zagrebu, Hrvatski restauratorski zavod

Mjesto održavanja: Belokranjski muzej Metlika, Trg Svobode 4, Metlika, Slovenija

Vrijeme trajanja: 28. rujna – 3. prosinca 2018.

Autori izložbe: dr. sc. Ana Azinović Bebek (HRZ), Ljubo Gamulin (HRZ)

Koordinacija izložbe: Anita Dugonjić (AMZ), Ana Fundurulić (HRZ)

Suradnici: Željka Bedić, Josip Brekalo, Gordana Car, Ana Fundurulić, Mihael Golubić, Andrej Janeš, Sandra Juranić, Branka Molnar, Petar Sekulić, Edita Šurina

Tehnička realizacija postava: Tehnička služba AMZ-a, Tehnička služba Belokranjski muzej Metlika

Opseg: arheološki izložci (162 predmeta), 21 plakat, 1 video prilog

Vrsta: arheološka, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema izložbe: Crkva sv. Nikole biskupa srednjovjekovna je građevina s dugom poviješću i kontinuitetom korištenja. Nalazi se u selu Žumberak, a donedavno je bila središte župe. Arhivska i povijesna istraživanja upotpunila su otkrića vezana uz arhitekturu crkve te njezine faze i opremu. Iako radovi još nisu u potpunosti završeni, rezultati iznenađuju i oduševljavaju. Groblje oko crkve sv. Nikole biskupa u funkciji je od 14. do 18. stoljeća. Do sada su arheološki istražena 254 groba kao i kosturnica s posmrtnim ostacima 223 pokojnika. Time su otkriveni običaji nekadašnjeg žumberačkog stanovništva vezani uz život i smrt te

posebno bogatu i jaku pobožnost. Dok su u 14. i 15. stoljeću pokojnike ukapali u zemljane rake umotane u mrtvačko platno pa su stoga ti grobovi uglavnom bez arheoloških nalaza, u 16. stoljeću dolazi do promjene pogrebnih običaja. Pokojnici se u novom vijeku ukapaju odjeveni u bolju odjeću, najčešće s nabožnim predmetima kao što su križevi, krunice i svetačke medaljice. Ovi predmeti svjedoče ne samo o osobnoj pobožnosti, omiljenim svecima i vjerskim običajima nego i o mobilnosti stanovnika. Žumberčani su odlazili na hodočašća unutar današnje Hrvatske, ali i u Italiju, Austriju i Njemačku. U kripti u svetištu crkve pronađen je svileni prsluk i kožne cipele u lijesu plemkinje. Strpljivim i zahtjevnim radovima rekonstruirana je plemićka nošnja 17. stoljeća, a prsluk i cipele plemkinje iz Žumberka prvi su puta predstavljani javnosti. Izložba je rezultat je višegodišnjih konzervatorsko-restauratorskih istraživanja Hrvatskog restauratorskog zavoda te može služiti kao primjer interdisciplinarnog pristupa i izvrsne suradnje među znanstvenim i kulturnim institucijama.

Broj posjetitelja: 823

Arheološki muzej u Zagrebu manifestacijom **Mala povijest AMZ** obilježava važne događaje, osobe ili predmete vezane uz dugogodišnju povijest muzeja.

Izložba *Laboratorij čudesa – 100 godina restauracije u Arheološkom muzeju u Zagrebu* u sklopu projekta **Mala povijest AMZ-a** (S. Latinović, A. Solter)

Zaštita i istraživanje temelji su muzejske djelatnosti, a ujedno i osnova konzervatorsko-restauratorskog rada. Arhiv Muzeja čuva brojne zabilješke koje svjedoče da su muzejski djelatnici od osnutka muzeja bili svjesni važnosti i neophodnosti restauracije predmeta i uloge restauratora u muzejskoj struci. Viktor Hoffiller je 1907. godine posjetio njemačke muzejske radionice kako bi se bolje upoznao s najnovijim metodama restauriranja i konzerviranja. Prva muzejska restauratorska radionica osnovana je već 1908. godine. Deset godina kasnije Muzej se može pohvaliti i prvim stalno zaposlenim muzejskim restauratorom (Ferdo Goglia) čija je fotodokumentacija najstariji primjer dokumentiranja procesa restauratorskih zahvata u Hrvatskoj. Kvaliteta i stručnost izvedenih zahvata oduvijek je predstavljala prioritet; stoga je AMZ danas prvi muzej u Hrvatskoj s mogućnošću izrade osnovnih elementnih i mikrostrukturnih analiza u vlastitom konzervatorsko-restauratorskom laboratoriju.

Impresum izložbe:

Naziv izložbe: Mala povijest AMZ-a

Laboratorij čudesa – stoljeće restauracije u Arheološkom muzeju u Zagrebu

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme trajanja: 10. svibnja – 12. kolovoza 2018.

Autori izložbe: Slađana Latinović i Ana Solter

Autorica postava: Slađana Latinović

Autorica projekta Mala povijest AMZ-a: Ana Solter

Tehnička realizacija postava: Robert Vazdar i Ivan Troha

Opseg: 5 vitrina, 50 predmeta – arheološki izložci, dokumentacija i restauratorska oprema te prikaz povijesnog i suvremenog restauratorskog radnog stola, 6 postera.

Lektura: Silvija Brkić Midžić

Grafičko oblikovanje: Sensus Design Factory

Vrsta: arheološka, tematska, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Izložba je realizirana uz pomoć sponzora Crescat d.o.o.

Međunarodni fotografski doživljaj baštine

Organizatori: Hrvatski fotosavez, Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Galerija Arheološkog muzeja u Zagrebu, Ulica Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 2. – 5. listopada 2018.

Autor izložbe: Zlata Medak

Koordinacija izložbe: Ozren Domiter

Tehnička realizacija: Ozren Domiter

Opseg: 57 fotografija

Web: www.amz.hr

Vrsta: umjetnička, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Projekt *Međunarodni fotografski doživljaj baštine* započeo je 1996. godine na inicijativu Ministarstva kulture Katalonije. Namjera je bila usmjeriti što veći broj mladih na fotografiranje i razumijevanje baštine, a svaka od zemalja sudionica prijavljivala je svoj izbor radova mladih autora do 21 godine u zajedničku izložbu. Hrvatski fotosavez je nositelj ove aktivnosti u Hrvatskoj od 1998. godine. U tom razdoblju u provedenim natjecanjima u Hrvatskoj sudjelovalo je gotovo 4000 mladih autora s preko 25.000 fotografija nastalih samostalno ili u fotoradionicama Hrvatskog fotosaveza za mlade. Ovaj projekt od 2015. godine donosi novi organizacijski koncept prema kojemu svaka od zemalja priređuje natjecaj

i izložbu fotografija mladih autora. Izbor radova za izložbu potpisuje Zlata Medak, voditeljica programa Hrvatskog fotosaveza za mlade. U izložbu su uvrštene fotografije 57 autora iz 23 zemlje svijeta: Armenija, Austrija, Belgija, Cipar, Češka Republika, Čile, Ekvador, Estonija, Hrvatska, Južna Afrika, Kanada, Lihtenštajn, Luksemburg, Moldova, Poljska, Rusija, SAD, Slovačka, Španjolska, Tunis, Ujedinjeno Kraljevstvo, Ukrajina, Urugvaj. Hrvatsku predstavljaju mladi autori: Ema Sedlić iz Bereka (Fotoklub Bjelovar), Klara Juras iz Male Subotice, Martina Prpić iz Rijeke, Ana Drača iz Križevaca (Foto-kino-video klub Križevci), Dora Marin iz Križevaca (Foto-kino-video klub Križevci), Ema Babić iz Osijeka, Julia Janković iz Male Subotice (OŠ Tomaša Goričanca), Davina Krajinović iz Bjelovara (Fotoklub Bjelovar), Matko Florijančić iz Valpova (Fotoklub Valpovo), Dominik Papić iz Zagreba, Luka Popović iz Metkovića (OŠ Stjepana Radića). Izložba je sufinancirana sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Gradskog ureda za kulturu Grada Zagreba.

Otok Mljet, pličina sv. Pavao – brodolom s teretom izničke keramike

Organizatori: Hrvatski restauratorski zavod, NP Mljet, Arheološki muzej u Zagrebu

Trajanje izložbe: od 22. do 28. listopada 2018. godine.

Mjesto održavanja: Galerija Arheološkog muzeja u Zagrebu, ulica Pavla Hatza 6

Autor izložbe: Igor Miholjek

Tehnička realizacija: Ivan Troha, Vesna Zmaić, Igor Miholjek

Koordinator izložbe: Hana Ivezić

Vrsta: arheološka, povremena izložba, pokretna, tematska

Web adresa: www.amz.hr

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Novovjekovni brodolom iz 16. stoljeća, pronađen na južnoj strani otoka, na pličini Sveti Pavao otkriven je 2006. godine, a od 2007. godine do danas traju arheološka istraživanja koja vode djelatnici Hrvatskog restauratorskog zavoda. Zbog složenosti istraživanja, dimenzija i dubine nalazišta te različitosti nalaza, ostvarena je suradnja sa Sveučilištem Ca' Foscari iz Venecije. Karakteristike gradnje broda, ali i oznake na topovima upućivale su na mletačko podrijetlo, no ono što se osobito razlikovalo od svih ranije pronađenih brodoloma u Jadranu je njegov teret. Riječ je o osmanskim keramičkim posudama koje se proizvodilo od 15. do 17. stoljeća u gradu Izniku. Svaki sultan imao je majstora koji je upravljao keramičarskim radionicama, stvarajući posebne ornamente s motivima iz Kurana te životinjskim i cvjetnim motivima. Velika ekspanzija izničke keramike dogodila se u

vrijeme vladavine sultana Sulejmana Veličanstvenog. Rezultati istraživanja ovog jedinstvenog brodoloma na Sredozemlju predstavljeni su u knjizi Sveti Pavao Shipwreck (Oxford, 2014.) te na izložbi Iznik – osmanska keramika iz dubine Jadrana postavljenoj 2015. godine u zagrebačkom Muzeju Mimara te 2016. godine u Dubrovačkim muzejima u Dubrovniku. Značenje ovih nalaza prepoznato je diljem Europe pa je dio pronađenog posuda bio izložen u sklopu drugih izložbi u Parizu, Marseju i Trstu.

Zambratija – prapovijesni šivani brod

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu, Arheološki muzej Istre i Francuska ambasada u Zagrebu

Mjesto održavanja: Galerija Arheološkog muzeja u Zagrebu, Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 27. veljače 2018. – 25. ožujka 2018.

Autori izložbe: viša kustosica Arheološkog muzeja Istre Ida Koncani Uhač, nautički arheolog dr. sc. Giulia Boetto iz francuskog Nacionalnog centra za znanstvena istraživanja te konzervator – viši stručni savjetnik Marko Uhač iz Konzervatorskog odjela u Puli – Uprava za zaštitu kulturne baštine

Koordinator: Hana Ivezić

Tehnička realizacija postava: Ivan Troha, Andrea Sardoz

Opseg: maketa sekcije broda, podna naljepnica (ortofoto broda na morskom dnu), 9 forex panoa, vitrina sa malpm maketom broda, stol za radionicu šivanja, video sadržaj na TV-u i video sadržaj na projektoru, monitor sa podacima o brodu

Vrsta: arheološka, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Izložbom su predstavljeni rezultati arheološkoga istraživanja brodske konstrukcije, koja datira iz razdoblja prelaska iz brončanog u željezno doba, pronađene u podmorju uvale Zambratija (Umag). Terensko istraživanje provodilo se od 2008. do 2013. godine, nakon čega su uslijedila postterenska istraživanja također prikazana na izložbi. Ostaci broskog trupa predstavljaju jedan od najvažnijih arheoloških pronalazaka na području Istarske županije, ali i cijele Hrvatske. Brod iz Zambratije najstariji je primjer u potpunosti šivanog broda ikada pronađenog na Sredozemlju, jer njegova arhitektonska rješenja i gradnja, kao i tehnika šivanja i spajanja dijelova oplate, kao i sustav brtvljenja samoga trupa nemaju paralela na širem području Sredozemlja. Brod se još uvijek nalazi na morskome dnu uvale Zambratije gdje ostaje zaštićen sve dok se ne osiguraju uvjeti za konzervatorsko-restauratorske radove ili adekvatno izlaganje u prostorima muzeja. Istraživanje je provedeno u sastavu hrvatsko-

francuske suradnje, između institucija Arheološkog muzeja Istre, Konzervatorskog odjela u Puli – Uprave za zaštitu kulturne baštine i francuskog Nacionalnog centra za znanstvena istraživanja (CNRS) – Centre Camille Jullian iz Aix-en-Provence.

Helenistička reljefna keramika iz Sikula

Organizator: Arheološki muzej u Zagrebu, Muzej grada Kaštela i Turistička zajednica grada Kaštela

Mjesto održavanja: Galerija Arheološkog muzeja u Zagrebu

Vrijeme trajanja: 6. – 26. veljače 2018.

Autori izložbe: Ivanka Kamenjarin, viša kustosica

Autor postava: Ivanka Kamenjarin, viša kustosica

Tehnička realizacija postava: Ivan Troha (AMZ), Ante Jureškin, David Milić (Muzej grada Kaštela)

Koordinator izložbe: Hana Ivezić

Opseg: 52 keramička predmeta (cjeloviti i ulomci), 8 forexa

Web: www.amz.hr

Vrsta: arheološka, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Izložbom se nastoji prikazati bogatstvo i raznolikost reljefne keramike pronađene pri istraživanjima helenističke faze naselja Sikuli. Među ovom vrstom keramike najzastupljenije su tzv. „megarske“ čaše koje su se sudeći prema nalazima kalupa za izradu proizvodile u naselju. Sve su čaše bile ukrašene, a najčešće je riječ o vegetabilnim motivima. Na pojedinim čašama nalaze se i imena vlasnika radionica u kojima su se izrađivale. Osim čaša pronađeni su i krateri, veće keramičke posude koje su služile za miješanje vina s vodom. Nalazi potječu iz kulturnih slojeva prve faze naselja (2. – 1. st. pr. Kr), a dio je pronađen i pri istraživanjima pristaništa. Novijim arheološkim istraživanjima naselja Sikuli, koja provodi Muzej grada Kaštela, otkriveni su brojni nalazi koji između ostalog pružaju i podatke za nove spoznaje o vinu na prostoru antičkih Kaštela. Tako su pronađeni i brojni nalazi koji upućuju na prisutnost vina, prije svega veliki broj amfora u kojima se čuvalo vino, a zatim i luksuzno stolno keramičko posuđe poput tzv. megarskih čaša koje je služilo za svakodnevno ispijanje vina. Jedna vrsta ovih čaša proizvodila se u Sikulima, što potvrđuju pronađeni kalupi što znači da Kaštela osim autohtonih vina i čuvenog crljenka, zinfandela*, imaju i originalne vinske čaše izrađivane upravo u Kaštelima.

Uz izložbu se održalo predavanje o povijesti vinarstva i vinogradarstva u Kaštelanskom zaljevu, uz degustaciju kaštelanskog crljenka. Autori predavanja su Robi Bralić, Sanja Acalija i Ivan Šuta.

Divine X design – Dressing antiquity

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Collection of Antiquities & Glyptothek München i AMD Akademie Mode & Design

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme trajanja: 18. srpnja 2018. – 19. kolovoza 2018.

Autori izložbe: prof. dr. phil. Elke Katharina Wittich, dr. Astrid Fendt

Autori postava: prof. dr. phil. Elke Katharina Wittich, dr. Astrid Fendt, Ivan Radman-Livaja, Hana Ivezić

Tehnička realizacija postava: Vedran Mesarić, Jana Kopačkova, Hana Ivezić

Koordinator izložbe: Hana Ivezić

Opseg: 5 haljina na lutkama, 15 forexa, 4 grčke vaze u vitrini, kamena bista žene iz Prenesta

Web: www.amz.hr

Vrsta: umjetnička, arheološka, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Dvije su institucije – Collection of Antiquities & Glyptothek München i AMD Akademie Mode & Design iz Hamburga, razvile projekt koji omogućuje da antička odjeća i trenutna moda uđu u međusobni dijalog. Nadalje, izložba istražuje pitanje izgleda, funkcije i društvene vrijednosti odjeće u antici i kako se ta percepcija tijekom stoljeća mijenjala do današnjih dana, budući da u svim društvima odjeću određuju službena i neslužbena pravila i njihovo obilježje statusnih simbola. Suvremeni modni dizajn na izložbi pruža dodatne načine približavanja predmetu. Temeljem razmatranja mitologije, slika tijela te rukovanja draperijom, izrađene su dvije modne kolekcije koje ilustriraju koliko je plodonosna interakcija takvog kreativnog rada s antičkom umjetnošću. Modne zbirke pokazuju jasnu povezanost sa "sadašnjošću" i u kombinaciji s antičkim umjetničkim djelima potiču preispitivanje socio-kulturnog i povijesnog konteksta. Ono što postaje očito u antičkoj umjetnosti, a odnosi se na simboliku haljine i njenu povezanost s društvom, može analogijom biti identificirano na suvremenom dizajnu na osobito smislen način.

O Holokaustu

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Festival tolerancije – JFF Zagreb / Festival of Tolerance – JFF Zagreb

Mjesto održavanja: Galerija Arheološkog muzeja u Zagrebu, Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 10. – 20. travnja 2018.

Autor izložbe: Silvia Grav

Autor postava: Katarina Juras, Hana Ivezić

Tehnička realizacija postava: tehnička služba AMZ-a

Koordinator izložbe: Hana Ivezić

Opseg: 12 uokvirenih fotografija različitog formata

Web: www.amz.hr

Vrsta: umjetnička, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Silvia Grav španjolska je fotografkinja i redateljica sa sjedištem u Los Angelesu. Kad je imala 18 godina, napustila je studij umjetnosti na prvoj godini, a njezin rad postao je poznat nakon što je objavljen u Juxtapozu, a potom i u mnogim drugim kulturnim časopisima i blogovima. Godinu dana poslije Flickr ju je odabrao kao jednu od *20 ispod 20*, dodijelivši joj nagradu koja se daje najboljim fotografima mlađima od 20 godina. To je bila prilika da prvi put posjeti Sjedinjene Američke Države. Od tada živi i radi u Los Angelesu. Serija fotografija *O Holokaustu*, nastala je iz potrebe za dubokim promišljanjem o jednom od najstrašnijih događaja u suvremenoj ljudskoj povijesti – holokaustu. Fotografijama iz ove serije, mlada španjolska umjetnica, progovara ne samo o holokaustu, već o zlu općenito, one su njen pokušaj razumijevanja onoga što joj je potpuno nerazumljivo. U sklopu svoga sudjelovanja na 12. Festivalu tolerancije, Silvia Grav je održala i predavanje na temu izložbe u Galeriji Arheološkog muzeja (Pavla Hatza 6), 11. travnja sa početkom u 17,30 sati.

Rimski dani u kolijevci rimskih careva

Organizatori: Grad Vinkovci, Gradski muzej Vinkovci, Turistička zajednica grada Vinkovaca, Turistička zajednica grada Zagreba i Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Galerija Arheološkog muzeja u Zagrebu, Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 7. – 12. svibnja 2018.

Autor izložbe: Anita Rapan Papeša, Martina Matković

Autor postava: Anita Rapan Papeša, Martina Matković

Tehnička realizacija postava: tehnička služba AMZ-a

Koordinator izložbe: Hana Ivezić

Opseg: 30 fotografija, suveniri, promo materijali, lutka s odjećom

Web: www.amz.hr

Vrsta: arheološka, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: *Rimski dani* su manifestacija koja se već šestu godinu organizira u Vinkovcima. To je povijesna, turistička i edukativna manifestacija kojom Turistička zajednica grada Vinkovaca u suradnji s Gradskim muzejom Vinkovci te ostalim partnerima želi predstaviti Vinkovce kroz žive slike Colonie Aurelie Cibalae.

Frankopani u glazbi i gozbi

Organizatori: Primorsko-goranska županija i Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Galerija Arheološkog muzeja u Zagrebu, Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 24. svibnja 2018. – 22. lipnja 2018.

Autor izložbe: Primorsko-goranska županija, Kulturno-turistička ruta *Putovima Frankopana*

Autor postava: Irena Grdinić, Rajna Miloš

Autori fotografija: Domagoj Blažević, Petar Fabijan i arhiva Primorsko-goranske županije

Tehnička realizacija postava: tehnička služba AMZ-a

Koordinator izložbe: Hana Ivezić

Opseg: uokvireni plakati, 2 filma

Web: www.amz.hr

Vrsta: etnografska, edukativna, povijesna, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Primorsko-goranska županija u suradnji s Arheološkim muzejom u Zagrebu organizira promociju projekta *Kulturno-turistička ruta Putovima Frankopana* u galeriji Arheološkog muzeja Zagreb (Pavla Hatza 6) u četvrtak, 24. svibnja 2018. godine, s početkom u 19 sati. Promocija se održava pod nazivom *Frankopani u glazbi i gozbi*, a uključuje prezentaciju projekta te glazbeni i gastronomski program. Projekt će prezentirati pročelnik Upravnog odjela za kulturu, sport i tehničku kulturu Primorsko-goranske županije Valerij Jurešić, a u okviru prezentacije bit će prikazan animirani film *Upoznajmo Frankopane* izrađen u okviru projekta. U glazbenom dijelu programa predstaviti će se višestruko nagrađivani multiinstrumentalist Zoran Majstorović, koji će na gitari, baroknoj i arapskoj lutnji izvoditi autorsku glazbu skladanu na temu srednjovjekovlja i približiti nam neke od možda manje poznatih aspekata glazbe tog vremena te se dotaknuti kreativne improvizirane glazbe koja je autohtoni dio europskog glazbenog naslijeđa. U izvedbi će mu se pridružiti glazbenici Bojan Skočilić na kontrabasu i Robert Mikuljan na trubi i flugelhornu. Gastronomski dio prezentacije, koji čine zalogaji temeljeni na recepturi iz frankopanskog vremena uz

suvremenu interpretaciju, pripremio je vrhunski kuhar Zdravko Tomšić, a bit će predstavljena i torta *Krčka kneginja* te vina Frankopani 900, posebno proizvedena u povodu obilježavanja 900. godišnjice prvog spomena knezova Krčkih. U galeriji će biti postavljena izložba plakata koji na ilustrativan način upoznaju posjetitelje s Kulturno-turističkom rutom „Putovima Frankopana“, ali i s tijekom cijeloga projekta. Izložba će biti otvorena do 1. srpnja 2018. godine.

Fotosofia 13

Organizatori: Fotosofia (Damir Hoyka) i Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Galerija Arheološkog muzeja u Zagrebu, Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 21. – 28. rujna 2018.

Autor izložbe: Mirna Bartolić, Sara Bertić, Josipa Bjelobrk, Martina Bošković, Katica Filipović, Sinja Gerić Sattler, Ana Markezić, Miomira Medaković Topalović, Marina Ribar, Stefan Sokolovski, Vojislav Stanić, Sonja Stavrova, Josip Stević, Senja Vild i Petra Zaverski

Autor postava: Hana Ivezić

Tehnička realizacija postava: tehnička služba AMZ-a

Koordinator izložbe: Hana Ivezić

Opseg: 45 uokvirenih fotografija

Web: www.amz.hr

Vrsta: umjetnička, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Izložbom će biti predstavljeni radovi polaznika Fotosofije 13, seminara za naprednu fotografiju pod umjetničkim vodstvom fotografa Damira Hoyke, koji je održan tijekom lipnja 2018. godine.

Troja na putu

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Turski kulturni centar Yunus Emre

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme trajanja: 9. srpnja – 3. rujna 2018.

Autor izložbe: Ozren Domiter

Autor postava: Ozren Domiter

Tehnička realizacija postava: tehnička služba AMZ-a

Koordinator izložbe: Ozren Domiter

Opseg: 22 forexa

Web: www.amz.hr

Vrsta: arheološka, edukativna, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Ministarstvo kulture i turizma Republike Turske proglasilo je 2018. godinu – Godinom Troje, kako bi se obilježila 20. godišnjica uvrštavanja antičkog grada Troje na UNESCO-ovu listu svjetske baštine. Izložbenim posterima informacijskog značaja, nastojimo promovirati ovaj lokalitet iznimnog povijesno-kulturnog značaja te arheološku baštinu u njenom najupečatljivijem sjaju. Iako konceptualno jednostavna i naizgled statična forma izložbe *Troja na putu*, vitalnost poprima kroz formu putujuće izložbe predstavljene kako karlovačkoj, tako i zagrebačkoj, puležanskoj, riječkoj, osječkoj i zadarskoj publici. Jednako tako, skloni smo vjerovati kako izložba može dodatno popularizirati turistički i kulturni značaj same Troje pa je ista oblikovana kao zaokružena cjelina pogodna za jednostavnu implementaciju u razne muzejsko-galerijske i prostore na otvorenom što joj daje odlike putujuće i pop-up izložbe.

Pompeii Intra-Extra

Organizatori: Talijanski instituti za kulturu u Zagrebu, Arheološki muzej u Zagrebu

Mjesto održavanja: Arheološki muzej u Zagrebu

Vrijeme trajanja: 17. travnja – 6. svibnja 2018.

Autor izložbe: Pierluigi Giorgi

Autor postava: Pierluigi Giorgi

Tehnička realizacija postava: tehnička služba AMZ-a

Koordinator izložbe: Darija Prelčec

Opseg: 21 fotografija

Web: www.amz.hr

Vrsta: arheološka, fotografska, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Izložba *Pompeii Intra-Extra* opisuje rad Sveučilišta Alma Mater u okviru plana upoznavanja Pompeja, inovativnog projekta analize i dokumentiranja cijelog antičkog grada, pokrenutog 2015. godine. Radi se o dijelu *Velikog Projekta Pompeji*, kojeg vodi Nadzorno povjerenstvo, a financira se europskim i nacionalnim fondovima. Projekt je izuzetna prilika za rad i studij velikog broja mladih istraživača, kao i važno iskustvo obuke na terenu.

Autor izloženih fotografija je Pierluigi Giorgi, iskusni fotoreporter, osjetljiv na temu antičkog i modernog krajolika. Svojim snimkama Giorgi otkriva priču koja se razvija po točkama gledišta, kako unutar arheološkog područja, tako i prema okolnom teritoriju. Zbirku

zaključuju obrađeni fotografski portreti nekih od protagonista, podvrgnuti umjetnom starenju i vremenskoj degradaciji koja pogađa i arheološke strukture.

Magister Giotto – Kapela Scrovegni

Organizatori: Arheološki muzej u Zagrebu, Talijanski institut za kulturu, Cose Belle d'Italia Media Entertainment

Mjesto održavanja: Galerija Arheološkog muzeja u Zagrebu, Pavla Hatza 6

Vrijeme trajanja: 7. studenoga 2018. – 15. siječnja 2019.

Autori izložbe: Alessandro Tomei, profesor povijesti srednjovjekovne umjetnosti i Giuliano Pisani, klasični filolog i povjesničar umjetnosti, u uskoj suradnji s autorom, umjetničkim ravnateljem i redateljem Lucom Mazzierijem, i izvršnom direktoricom, arhitekticom i dizajnericom Alessandrom Costantini, pod kreativnom supervizijom Renata Saporita, predsjednika Uprave tvrtke Cose Belle d'Italia Media Entertainment.

Autor postava: Cose Belle d'Italia Media Entertainment

Tehnička realizacija postava: tehnička služba AMZ-a

Koordinator izložbe: Darija Prelčec

Opseg: 4 širokokutna projektora koji su projicirali 2 video uratka

Web: www.amz.hr

Vrsta: umjetnička, edukativna, povremena izložba, pokretna

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Izložba je posvećena jednom od ključnih protagonista talijanske povijesti umjetnosti Giottu di Bondoneu (1267 – 1337) i posjetiteljima donosi jedno od najvećih remek djela umjetnika Giotto, Kapelu Scrovegni u Padovi, koja je oslikana fresko tehnikom između 1303. i 1305. Izložba je konceptualno podijeljena u dva dijela. Prvi dio izložbe obrađuje umjetnički i teološki sadržaj freski u uzbudljivoj i teatrološkoj instalaciji, dok drugi dio baca svjetlo na korištene slikarske tehnike i povijesno razdoblje kroz kratki film snimljen u potpunosti unutar Kapele Scrovegni.

- Dječak iz Lapeda i druge priče iz pripećka Lagar Velho (Leiria, Portugal), koautor likovnog postava, koordinator izložbe (2. prosinca 2018. – 24. veljače 2019.) (N. Gostinski)

- Dolina Coe: 30 000 godina pejzažne umjetnosti, koautor likovnog postava, koordinator izložbe (2. prosinca 2018. – 10. veljače 2019.) (N. Gostinski)

- Ceste koje Carstvo znače II- Rimskim cestama Srednje Dalmacije, koautor izložbenog postava, tehnički urednik kataloga, koordinator izložbe (06. travnja – 20. svibnja) (N. Gostinski)

Konzervatorsko-restauratorski odjel:

- Priprema i realizacija gostovanja izložbe *Anamneza- povijest bolesti u antičkom svijetu* u Dubrovačkim muzejima, Lošinjskom muzeju, Gradskom muzeju Požega te Arheološkom muzeju Istre (S. Latinović)
- Likovna koncepcija izložbe 10. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva (S. Latinović)
- Izložba *Laboratorij čudesa – 100 godina restauracije u Arheološkom muzeju u Zagrebu* u sklopu projekta Mala povijest AMZ-a (S. Latinović u koautorstvu s A. Solter)
- Izložba *Japodi – tajanstveni gorštaci* u Museum of History of St. Petersburg (S. Latinović u koautorstvu s L. Bakarić)
- Sudjelovanje u likovnoj koncepciji (S. Latinović) i postavljanju (V. Mesarić) izložbe *Hrvatska u vrijeme kneza Branimira – pisana svjedočanstva o knezu Branimiru i arheološka istraživanja Gornjeg Muća*
- Sudjelovanje u likovnoj koncepciji (S. Latinović) te postavljanju (V. Mesarić) izložbe *Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj*
- Sudjelovanje u postavljanju izložbe *Bektinci – Bentež, naselje iz eneolitika, ranoga i kasnoga srednjeg vijeka* (S. Latinović, V. Mesarić)
- Sudjelovanje u postavljanju izložbe *Astralni simbolizam u vučedolskoj kulturi* (S. Latinović)
- Sudjelovanje u postavljanju izložbe *Zambratija – prapovijsni šivani brod* (V. Mesarić)
- Sudjelovanje u postavljanju izložbe *Orijentalna glazbala* (V. Mesarić)

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

Manifestacija *Proljeće u Andautoniji* – plakati-najava

Ž. Kovačić, N. Jandrić, O. Domiter: Katalog izložbe *Zagreb dok ga još ni bilo – prije 1094.*, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, lipanj, 2019.

J. Boras, O. Domiter: *Priručnik za totalnu stanicu*, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2018.

Tisak edukativno – interaktivne publikacije naslova *Šetnja kroz bakreno doba*. Publikacija prati koncept izložbe te se prezentira kroz tekst i ilustracije pojedini segmenti života eneolitičkog čovjeka kao i najreprezentativniji predmeti eneolitičkih kultura koje su obitavale na prostoru sjeverne Hrvatske (sopotska, lasinjska, retz-gajarska, badenska, kostolačka i vučedolska) kroz 6 tema: naselja, novosti koje eneolitik donosi, govedarstvo, metal, tetoviranje, iznimni svjetski poznati spomenici tog doba i priča o eneolitičkim kulturama u kontinentalnoj Hrvatskoj). Namijenjena je uzrastu između 9 i 14 godina. Naklada je 300 komada. Ilustracije radila je Ana Mrazek Lugarov (Atelier ANII), a tekst viša muzejska pedagoginja Zorica Babić, CIP: 001004465, ISBN: 978-953-8143-11-3 (Babić)

Dotisak edukativno – interaktivne publikacije *Putem neandertalca s Arhimišom*, u nakladi od 300 komada, CIP: 001015279, ISBN: 978-953-8143-16-8 (Babić)

Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj, deplijan HR (300 kom) i ENG (300 kom)

Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj, katalog, 300 kom, ISBN za AMZ: 978-953-8143-18-2, 348 str. Nakladnici: AMZ, Arheološki muzej Osijek, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Recikliraj, ideje iz prošlosti, katalog, 75 kom, 304 str., nakladništvo: AMZ, Institut za arheologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, ISBN za AMZ: 978-953-8143-12-0

Hrvatska u vrijeme kneza Branimira – povodom 1130. obljetnice od godine uklesane uz ime kneza Branimira na oltarnu gredu iz Gornjeg Muća. Zagreb, 2018. ISBN 978-953-8143-15-1, 49 str.

Katalog izložbe *Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj / Back to the past – Copper age in Northern Croatia*

- format 20,5 x 27,5 cm; 348 stranica, dvojezično: hrvatski/engleski; naklada 300 primjeraka; ISBN: 978-953-8143-18-2

Deplijan izložbe *Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj*

- format 21 x 29,7 cm; 6 stranica, hrvatski jezik; naklada 300 primjeraka

Deplijan izložbe *Back to the past – Copper age in Northern Croatia*

- format 21 x 29,7 cm; 6 stranica, engleski jezik; naklada 300 primjeraka

Katalog izložbe *Яподоы – Таинственные горы (Japodi – tajanstveni gorštaci)*

- format 20,5 x 27,5 cm; 140 stranica, ruski jezik, ćirilica; 278 fotografija i crteža; naklada 300 primjeraka; ISBN: 978-953-8143-08-3

Katalog izložbe *Iapodes – Il misterioso popolo degli altopiani del Europa centrale / Tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi*

- format 20,5 x 27,5 cm; 132 stranice, dvojezično: talijanski / hrvatski; 199 fotografija i crteža; naklada 360 primjeraka; bez ISBN broja

Deplijan izložbe *Iapodes – Il misterioso popolo degli altopiani del Europa centrale / Tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi*

- format 21 x 29,7 cm; 6 stranica, dvojezično: talijanski / hrvatski; 16 fotografija; naklada 300 primjeraka

Deplijan izložbe *Japodi – zaboravljeni gorštaci*

- format 21 x 29,7 cm; 6 stranica, hrvatski jezik; 24 fotografije; naklada 300 primjeraka

Katalog izložbe *Recikliraj – Ideje iz prošlosti / Recycle – Ideas from the past*

- format 20,5 x 27,5 cm; 304 stranice, dvojezično: hrvatski / engleski; 190 fotografija i crteža; naklada 75 primjeraka; ISBN: 978-953-8143-12-0

Knjižica *Godina Troje u Hrvatskoj*

- format 16,2 x 22,9 cm; 68 stranica; 136 fotografija i crteža; naklada 500 primjeraka; bez ISBN broja

Knjižica *Mend The Gap – Znanost o prošlosti, pouke za budućnost*

- format 16,2 x 22,9 cm; 36 stranica; 67 fotografija i crteža; naklada 500 primjeraka; bez ISBN broja

Deplijan izložbe *Troja na putu / Troy on tour*

- format 21 x 29,7 cm; 6 stranica, dvojezično: hrvatski / engleski, 6 fotografija, naklada 600 primjeraka

Deplijan *AMZ publikacije na Interliberu 2018.*

- format 21 x 29,7 cm; 4 stranice, hrvatski jezik; 1 fotografija; naklada 300 primjeraka

Knjižica *Iron Age – Kids / A Vaskorrol Gyerekeknek* u sklopu projekta Interreg

- format 21 x 21 cm; ukupno 6 stranica za A. Berol (Hallstatt warrior, Dress the warrior, Practical part, Tumuli and burial practice); 42 fotografije i crteža; naklada nepoznata; ISBN: 978-615-5766-12-1

Deplijan izložbe *Usamljeni divovi – kamena svjedočanstva*

Izložba održana u Pučkom otvorenom učilištu Obrovac-Zavičajnom muzeju

- format 43 x 30,7 cm; 6 stranica, hrvatski jezik; 22 fotografije; naklada nepoznata; bez ISBN broja

Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu 3. Serija, vol. 51 (2018)

- format 21 x 28 cm; 208 stranica, dvojezično: hrvatski/engleski; 354 fotografija i crteža; naklada 400 primjeraka; ISSN: 0350-7165

Deplijan izložbe *Palmyra then and now*

- format A5; 4 stranice, engleski jezik; 11 fotografija; naklada nepoznata; bez ISBN broja

Ukupno S. Škrinjarić: oblikovanje i priprema za tisak 16 višestraničnih publikacija s ukupno 1281 str.; računalna obrada 1530 fotografija i crteža te oblikovanje 16 naslovnica

10.1.1. Tiskovine – oblikovanje, prijelom i priprema za tisak izložbenih postera i plakata (S. Škrinjarić)

Izložba *10. susreti Sekcije restauratora i preparatora HMD*

- oblikovanje 6 postera dimenzija 70 x 100 cm; računalna obrada 63 fotografije i crteža

Manifestacija *Proljeće u Andautoniji 2018.*

- oblikovanje postera dimenzija 70 x 150 cm; računalna obrada 5 fotografija

Izložba *Archaeolim* u Arheološkom muzeju Istre, Pula

- oblikovanje 18 postera i plakata izložbe različitih, većih formata; računalna obrada 97 fotografija i crteža

Izložba *Astralni simbolizam u vučedolskoj kulturi*

- oblikovanje 1 plakata dimenzija 70 x 100 cm; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Usamljeni divovi – kamena svjedočanstva*

- Pučko otvoreno učilište Obrovac – Zavičajni muzej

- Gradski muzej Križevci
- Complesso Museale di San Salvatore in Lauro, Rim
- oblikovanje ukupno 9 postera i plakata dim. 70 x 150 cm

Izložba *Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj / Back to the past Copper age in Northern Croatia*

- oblikovanje 27 postera i plakata različitih, većih formata; računalna obrada 175 fotografija i crteža

Izložba *Recikliraj – Ideje iz prošlosti / Recycle – Ideas from the past*
Arheološki muzej Istre, Pula

- oblikovanje 1 vizuala izložbe formata 150 x 250 cm

Izložba *Kulturna i prirodna baština Nina u AMZ*

- oblikovanje i prijelom 1 plakata dimenzija 70 x 100 cm; računalna obrada 8 fotografija

Izložba *Beketinci-Bentež, naselje iz eneolitika, ranoga i kasnoga srednjega vijeka*

- oblikovanje i prijelom 1 plakata dimenzija 70 x 100 cm; računalna obrada 5 fotografija

Konferencija *MeetSeeDo – EU Projects in the museum*

- oblikovanje i prijelom postera; računalna obrada 32 fotografije

Izložba *Multikulturalni aspekt neolitičkog nalazišta Brezovljani*

- oblikovanje i prijelom plakata izložbe; računalna obrada 9 fotografija

Izložba *Fotosofia 13*

- oblikovanje i prijelom 1 plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Devine X Design Antiquity*

- oblikovanje i prijelom 1 plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Dubrovačke medalje – otisak vremena*

- oblikovanje i prijelom 1 plakata izložbe; računalna obrada 4 fotografije

Izložba *Frankopani u glazbi i gozbi*

- oblikovanje i prijelom 1 plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Predstavljanje projekta *Putevima Frankopana*

- oblikovanje i prijelom 1 plakata izložbe, računalna obrada 26 fotografija

Radionica *Kosti pričaju priču*

- oblikovanje i prijelom 1 plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Japodi – zaboravljeni gorštaci*

- oblikovanje i prijelom 1 plakata izložbe; računalna obrada 4 fotografije

Stalni postav srednjovjekovne zbirke AMZ

- oblikovanje i prijelom 11 vizuala; računalna obrada 11 fotografija i crteža

Ciklus predavanja *Mend The Gap – Znanost o prošlosti, pouke za budućnost*

- oblikovanje i prijelom 11 plakata; računalna obrada 18 fotografija

Ciklus predavanja *Godina Troje u Hrvatskoj*

- oblikovanje i prijelom 8 plakata; računalna obrada 8 fotografija

Izložba *Troja na putu* u sklopu manifestacije *Godina Troje u Hrvatskoj*

- oblikovanje i prijelom 26 plakata; računalna obrada 26 fotografija

Ciklus koncerata klasične glazbe *Glazbeni salon AMZ*

- oblikovanje i prijelom 18 plakata izložbe; računalna obrada 18 fotografija

Izložba *Яподы – Таинственные горцы (Japodi – tajanstveni gorštaci)*

Sankt Petersburg, Rusija

- oblikovanje i prijelom 33 postera i plakata izložbe dimenzija 60 x 150 cm; računalna obrada 184 fotografije i crteža

Izložba *Iapodes – Il misterioso popolo degli altopiani del Europa centrale / Tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi* Trst, Italija

- oblikovanje i prijelom 18 postera i plakata izložbe dimenzija 70 x 100 cm; računalna obrada 184 fotografije i crteža

Izložba *Japodi – zaboravljeni gorštaci*

Muzej Moslavine Kutina

- oblikovanje i prijelom 18 postera i plakata izložbe dimenzija 70 x 100 cm; računalna obrada 151 fotografije i crteža

Izložba *Iz bronce u željezo – gradina Špičak*

- oblikovanje i prijelom plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Helenistička reljefna keramika iz Sikula*

- oblikovanje i prijelom plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Između dvije imperije*

- oblikovanje i prijelom plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Otok Mljet, pličina sv. Pavao*

- oblikovanje i prijelom plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *U temeljima grada – iz arh. slojeva liburnskog Zadra*

- oblikovanje i prijelom plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Utvrda Kličevica*

- oblikovanje i prijelom plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Zambratija – prapovijesni šivani brod*

- oblikovanje i prijelom plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Palymra then and now*

- oblikovanje i prijelom 10 postera i plakata izložbe; računalna obrada 39 fotografija

Izložba *Zaštitna arheološka istraživanja Rušćica-Glogove-Praulje*

- oblikovanje i prijelom plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Kule i utvrde Ravnih kotara*

- oblikovanje i prijelom plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Orijentalna glazbala*

- oblikovanje i prijelom plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Pompeii Intra – Extra*

- oblikovanje i prijelom plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Rimski dani u kolijevci rimskih careva*

- oblikovanje i prijelom plakata izložbe; računalna obrada 1 fotografije

Izložba *Tekuća arheološka istraživanja 2018. Gradski muzej Požega*

- oblikovanje i prijelom 7 postera i plakata izložbe; računalna obrada 47 fotografija

Ciklus predavanja *Indija u AMZ*

- oblikovanje i prijelom 2 plakata, računalna obrada 2 fotografije

Ciklus predavanja *Najveća svjetska arheološka nalazišta*

- oblikovanje i prijelom 2 plakata; računalna obrada 2 fotografije

Konferencija za tisak *Lumbardska psefizma*

- oblikovanje i prijelom 3 izložbena postera; računalna obrada 6 fotografija

Manifestacija Interliber 2018. *AMZ publikacije na Interliberu 2018*

- oblikovanje i prijelom 2 plakata; računalna obrada 2 fotografije

Manifestacija Međunarodni dan muzeja 2018.

- oblikovanje i prijelom plakata; računalna obrada 1 fotografije

Manifestacija *Scena AMZ 2018.* – razna predavanja/predstavljanja knjiga

- izrada idejnog rješenja, oblikovanje i prijelom 20 plakata dimenzija 70 x 100 cm

- izrada idejnog rješenja, prijelom i računalna obrada 20 fotografija

Ukupno S. Škrinjarić: oblikovanje 276 postera, informativnih ploča, plakata, vizuala i obavjesti; računalna obrada 1160 fotografija i crteža.

10.1.2. Tiskovine – oblikovanje izložbenih legendi i manjih vizuala

- Oblikovanje 257 izložbenih legendi
- Oblikovanje 44 članske iskaznice Kluba prijatelja AMZ

10.1.3. Tiskovine – poslovi vezani uz nakladništvo AMZ:; dodijela ISBN brojeva (S. Škrinjarić)

- Administriranje web izdavaštva AMZ: Na web stranicama www.amz.hr/izdavaštvo upisane 2 nove publikacije u nakladništvu AMZ
- Dodijeljivanje ISBN broja izdanjima AMZ: Ukupno je dodijeljeno 9 ISBN brojeva za 9 publikacija u nakladništvu AMZ

10.1.4. Ostalo– e-book, e-najave i e-pozivnice (S. Škrinjarić)

- Oblikovanje 30 e-pozivnica (za nazive izložaba vidi popis tiskovina)
- Oblikovanje 45 e-najava (web vizuala za izložbe i posebna događanja)
- Božićna i Novogodišnja čestitka AMZ, oblikovanje 1 e-čestitke
- Ukupno S. Škrinjarić: oblikovanje 30 e-pozivnica, 45 web vizuala i 1 e-čestitke

SVEUKUPNO (S. Škrinjarić): Oblikovanje 16 publikacija, ukupno 1281 str.; 276 postera, informativnih ploča, plakata i vizuala većih dimenzija; 30 e-pozivnica, 45 e-najava, 1 e-čestitke; 257 izložbenih legendi; 45 iskaznica Kluba prijatelja AMZ

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Vodstvo po stalnom postavu (segment japodska zbirka) za potrebe projekta *Od strukovnih zanimanja do kreativne industrije*. (A. Đukić)

Dva vodstva za građanstvo (jedno vodstvo održano je za Međunarodni dan arheologije) po izložbi *Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj* (J. Balen)

Stručna vodstva po knjižnici za studente koji obavljaju praksu u Muzeju (I. Cvitan, R. Heide).

Djelatnice Srednjovjekovnog odjela održale su 24 vodstva po izložbama u sklopu Branimirove godine te 8 vodstva po Stalnom postavu za učenike, studente i odrasle (M. Bunčić, A. Dugonjić, T. Pivac)

Održano je 343 stručnih vodstava po stalnom postavu Muzeja za 6670 posjetitelja. (Babić)

Stručna vodstva po izložbi *Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj* – 2 stručna vodstva za 12 sudionika.

Uključimo li još stručna vodstva po zbirkama stalnog postava tijekom održavanja radionica, broj se povećava za 124 vodstava i 2429 posjetitelja.

Sve zajedno bilo je 469 stručnih vodstava za 9111 posjetitelja. (Babić)

Obavljeno 15 stručnih vodstava po lokalitetu u Varaždinskim Toplicama, te 171 stručno vodstvo po lokalitetu u Ščitarjevu (D. Kušan Špalj, N. Perok i vanjski suradnici).

Vodstvo po Arheološkom parku Andautonija u okviru studijskog izleta za sudionike – XI. konferencije Euro-Mediterranskog inter-kulturnog dijaloga na Feničanskoj ruti, 10. listopada (D. Kušan Špalj, N. Perok)

26. siječnja – izložba *Arheološki susreti* povodom Noći muzeja u SŠ Jastrebarsko (O. Domiter).

11.2. Predavanja

Održano predavanje studentima diplomskog studija stare povijesti Filozofskog Fakulteta u Zagrebu (studenti prof. Brune Kuntić Makvić) (23. siječnja) (T. Bilić)

Kolegij *Osnove muzejskog rada* na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu za studente 3. godine studija, ljetni semestar (J. Balen)

J. Balen je povodom 130 rođendana Zemaljskog muzeja BiH, 1. veljače 2018. održala 2 predavanja: *Neolitička revolucija i prvi poljodjelci* i *Arheologija u stvarnosti i arheologija na filmu*

J. Balen je na Festivalu znanosti u Otočcu 18. travnja održala predavanje *Prvi metalurzi – bakreno doba na prostoru kontinentalne Hrvatske*

J. Balen je održala predavanje *Arheologija u stvarnosti i arheologija na filmu* u Gradskom muzeju Virovitica, 8. studenoga 2018.

U okviru manifestacije *Branimirova godina* održano je 13 predavanja:

dr. sc. Ana Biočić, Katolički bogoslovni fakultet: *Veze Hrvata i Svete Stolice od ranog srednjeg vijeka do modernog doba*, 13. siječnja 2018. u 12 h; dr. sc. Zrinka Nikolić Jakus, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu: *Kneginja Maruša. Žene, supruge i vladarice u ranom srednjem vijeku*, 8. ožujka 2018. u 18 h; dr. sc. Sabine Florence Fabijanec, Odsjek za povijesne znanosti, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: *Tijelo i zdravlje u srednjem vijeku*, 7. travnja 2018 u 12 h; Tara Pivac, Arheološki muzej u Zagrebu: *Pleterni ukras nekad i danas*, 11. rujna 2018. godine u 12 h; dr. sc. Mirjana Matijević Sokol, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu: *Pisana povijesna svjedočanstva o knezu Branimiru*, 13. rujna 2018. godine u 18 h; dr. sc. Goran Bilogrivić, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci: *Oružje i ratovanje u doba kneza Branimira*, 27. rujna 2018. godine u 18 h; dr. sc. Maja Petrincec, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika-Split: *Nakit i drugi predmeti umjetničkog obrta s područja srednjovjekovne Hrvatske*, 4. listopada 2018. godine u 18 h; Maja Bunčić, Anita Dugonjić, Arheološki muzej u Zagrebu: *O srednjovjekovnoj hrvatskoj arheologiji*, 20. listopada u 12 h; dr. sc. Mirja Jarak, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju: *Kristijanizacija Hrvata u 9. stoljeću u svjetlu grobnih nalaza i crkvene arhitekture*, 6. studenoga 2018. godine u 18 h; mr. sc. Nikolina Uroda, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika-Split: *Još jedan Branimirov natpis?* 15. studenoga 2018. godine u 18 h; dr. sc. Ante Jurčević, Muzej hrvatskih arheoloških

spomenika – Split: *Skulptura Branimirovog doba – Izgradnja crkava i crkvenog namještaja u vrijeme kneza Branimira (Klesarske radionice)*, 28. studenoga 2018. g. u 18 h; dr. sc. Marija Karbić, Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje: *Položaj djeteta u srednjovjekovnom društvu*, 20. studenoga 2018. godine u 18 h; prof. dr. sc. Mario Šlaus, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Antropološki centar: *Traume i invalidnost u srednjem vijeku*, 6. prosinca 2018. godine u 18 sati.

Tijekom izložbe *Kule i utvrde Ravnih kotara* održano je jedno predavanje: dr.sc. Hrvoje Manenica, Arheološki muzej Zadar i Marin Ćurković, Zavičajni muzej Benkovac: *Kule i utvrde Ravnih kotara*, 18. siječnja 2018. godine u 17 h

Tijekom izložbe *Utvrda Kličevica, Rašević kod Benkovca* održano je jedno predavanje: Marin Ćurković, Zavičajni muzej Benkovac: *Utvrda Kličevica, Rašević kod Benkovca*, 12. travnja 2018. godine u 18 h

U sklopu Vijeća učitelja povijesti Donjeg grada Zagreba održanog 16. travnja u Velikoj dvorani Arheološkog muzeja u Zagrebu održano predavanje dr. sc. Zrinke Nikolić Jakus (Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu) *Kneginja Maruša. Žene, supruge i vladarice u ranom srednjem vijeku*, za profesore povijesti zagrebačkih osnovnih i srednjih škola.

Tijekom zimskog semestra 2018./2019. održano je devet predavanja na dodiplomskom studiju u okviru kolegija *Arheologija i povijest srednjeg vijeka* na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. (A. Dugonjić)

Predavanje *Vrijednost arheološkog zapisa i mogućnosti njezina mjerenja* na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (28. svibnja 2018.) u sklopu kolegija *Metodologija arheoloških istraživanja* (F. Sirovica)

Održano je javno predavanje kao najava Zagrebačke egiptološke škole (I. Uranić)

Organizacija gostujućeg predavanja *Tajne mumije*, o najnovijim istraživanjima mumija i ljudskih ostataka iz kanopskih vaza, kojeg su održali gosti iz Švicarske i Njemačke Rüli – Schönemann (I. Uranić).

11.3. Radionice i igraonice

J. Balen, A. Bertol Stipetić i M. Rakvin održale su 2 radionice *Mala škola arheologije* u sklopu manifestacije *Ljeto u Mariji Gorici*.

A. Bertol Stipetić održala je radionice *Šareno platno* i *Izradi vlastiti bookmark* u Zdravstvenom učilištu Zagreb za tamošnje učenike.

A. Bertol Stipetić održala je radionice *3D scanner u arheologiji* i *Obuci halštatskog ratnika* u Zdravstvenom učilištu Zagreb, a namijenjene široj javnosti.

Sudjelovanje u *Zimskoj arheološkoj školi*, 16. veljače 2018. u organizaciji Katoličke klasične gimnazije i Povijesnog društva Požega (J. Balen, A. Bertol Stipetić)

Kreiranje i realizacija edukativnih radionica za djecu u sklopu izložbe *Anamneza- povijest bolesti u antičkom svijetu* u koautorstvu sa Sunčicom Nagradić Habus (S. Latinović).

Tijekom 2018. godine održano je 124 radionica (vezane za stalni postav Muzeja) u kojima je sudjelovalo 2429 sudionika. Održane su sljedeće radionice:

- *Moderni Japodi* – 4 radionice
- *Budi Indiana Jones* – 3 radionice
- *Rimske bule* – 4 radionice
- *Pišemo i čitamo hijeroglif* – 69 radionica
- *Pišemo i čitamo grčki alfabet* – 4 radionice
- *Mozaici* – 3 radionice
- *Rimske pločice* – 4 radionice
- *Egipatska piramida* – 14 radionice
- *Život neandertalca* – 3 radionice
- *Mali egipatski umjetnici* – 8 radionica
- *Grčke vaze* – 1 radionica
- *Šetnja kroz bakreno doba* – 2 radionice
- *Ušabti* – 2 radionice
- *Pintadere* – 1 radionica
- *Antički novac* – 2 radionice

Navedene radionice su one koje su u stalnoj ponudi Arheološkog muzeja u Zagrebu, sve ostale tematske radionice vezane za posebna događanja, izložbe, manifestacije i slično, navedene su pod Ostalo. (Babić)

Ukupno u svim događanjima, vodstvima, programima i radionicama tijekom 2018. godine u organizaciji Pedagoškog odjela sudjelovalo je 10657 sudionika. (Babić)

Arheološki park Andautonija – u 2018. godini nastavljen je rad na realizaciji projekta *Andautonija za djecu* organizacijom radionica i igraonica za djecu u Ščitarjevu svaki vikend te za najavljene grupe od 1. svibnja do 1. studenog 2018. – kroz radionice je prošlo ukupno 3308 djece (N. Perok, D. Kušan Špalj, i vanjski suradnici).

U sastavu arheoloških istraživanja na lokalitetu Sisak – Pogorelec (voditelj: I. Drnić) organizirana je petodnevna Ljetna škola arheologije za učenike OŠ Viktorovac, 23. – 28. kolovoza 2018. (voditelj Škole: O. Domiter)

11.4. Ostalo

Arheološki susreti – Program popularizacije arheologije kao izvannastavne aktivnosti u osnovnim i srednjim školama. Uz predavanja, organizirana je Ljetna arheološka škola u Sisku te posjet terenu Viškovci-Gradina. U programu su sudjelovali O. Domiter, J. Balen, A. Bertol Stipetić, I. Drnić. Projekt su financirali Ministarstvo kulture te Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Arheološki susreti održani su u 12 škola čime je obuhvaćeno 232 učenika.

Projekt #DoveTales, Vučedolska golubica putuje s Vama (A. Solter)

Projektom *#DoveTales* namjeravamo prezentirati kulturnu baštinu kroz „nove“ tehnologije, zanimljive javnosti. Iako je od prvog 3D ispisa u svijetu prošlo 30 godina, ta tehnologija je donedavno bila rezervirana samo za strojarsku struku, dijelom zbog visoke cijene uređaja, a dijelom zbog vrlo uskog broja sudionika. Danas se sve printa – igračke, odjeća, umjetnost, medicinska pomagala pa čak i hrana.

Arheološki muzej u Zagrebu odlučio je printati svima vrlo prepoznatljiv predmet Vučedolsku golubicu. koja je pronađena je na istraživanju Gradca na Vučedolu 1938. godine i od tada se čuva u našem muzeju.

Ideja projekta je da isprintani 3D prikaz golubice u različitim bojama visine 5 cm posjetitelji muzeja mogu ponijeti sa sobom i na našim stranicama na društvenim mrežama mogu

podijeliti svoje priče o golubici kroz fotografije. Želja nam je da golubica obiđe što više novih mjesta u Hrvatskoj i Svijetu, na što se i odnosi sam podnaslov projekta Vučedolska golubica putuje s vama. Akcija je namijenjena domaćim i stranim posjetiteljima svih uzrasta. Nadamo se da ćemo se projektima ovog tipa približiti novoj generaciji posjetitelja kojima je korištenje društvenih mreža važan oblik komunikacije.

U svrhu projekta *#DoveTales* otvorene su stranice *dovetalesamz* na Twitteru, Instagramu i Facebooku gdje posjetitelji mogu sami postavljati svoje fotografije ili nam ih poslati na mail *amz@amz.hr*.

10. srpnja 2018. u sklopu manifestacije *Godina Troje u Hrvatskoj*, održan je *Troja Summer Festival* s radionicom *Izradi konja – Osvoji Troju* (O. Domiter)

Između 13. ožujka do 5. lipnja održana je Zagrebačka egiptološka škola. U okviru škole koja je ovom prilikom imala 34 polaznika održano je ukupno 24 predavanja s područja povijesti, mitologije i staroegipatskog jezika, te su održana dva roka ispita.

Održana je grupa naprednih prevoditelja staroegipatskih tekstova za 9 polaznika. Održavala se između 13. ožujka i 5. lipnja (I. Uranić)

Noć muzeja

Pedagoški odjel svake godine brine o čuvanju stalnog postava i privremenih izložbi, kao i stručna vodstva tijekom manifestacije Noći muzeja. Ove godine ponovno smo uspješnu suradnju ostvarili s učenicima X. gimnazije „Ivan Supek“, sudjelovalo je 72 učenika, od prvog do četvrtog razreda. (Babić)

Branimirova godina

Godina 2018. posvećena je knezu Branimiru, odnosno obilježava se 1130. obljetnica od uklesane godine 888. na kamenom spomeniku iz Gornjeg Muća koji je izložen u stalnom postavu Srednjovjekovne zbirke. Tijekom cijele godine održavat će se bogati program s raznovrsnim predavanjima, radionicama, igraonicama te izložbama. Program je započeo 13. siječnja s predavanjem na temu *Državne veze između papinstva i Hrvata od 9. stoljeća do danas*, koje je održala dr. sc. Ana Biočić, prof. s Katoličkog bogoslovnog fakulteta. Tijekom 2018. godine održala su se sljedeća događanja:

- 13. siječnja – predavanje *Državne veze između papinstva i Hrvata od 9. stoljeća do danas*, prof. dr. sc. Ana Biočić – 30 sudionika
- 20. siječnja – radionica *Srednjovjekovni pojmovnik* – 19 sudionika

- 16. veljače – Večer ranosrednjovjekovne književnosti, održane u Knjižnici Grada Zagreba Marije Jurić Zagorke, uvodno predavanje održao je akademik Josip Bratulić, večer književnosti imali su učenici Gimnazije Tituša Brezovačkog – 40 sudionika
- 17. veljače – radionica *Urezivanje ukrasnih motiva* – 7 sudionika
- 22. veljače – radionica *Starohrvatski jezik*, povodom Međunarodnog dana materinjeg jezika, radionica za odrasle – 15 sudionika
- 8. ožujka – predavanje *Kneginja Maruša; žene, supruge, vladarice u srednjem vijeku*, prof. dr. sc. Zrinka Nikolić Jakus, Filozofski fakultet u Zagrebu – 71 sudionik
- 17. ožujka – radionica *Pečatiranje* – 13 sudionika
- 7. travnja – predavanje *Tijelo i zdravlje u srednjem vijeku*, prof. dr. sc. Sabine Florence Fabijanec, povodom Svjetskog dana zdravlja – 40 sudionika
- 13. travnja – radionica *Pišemo/ukrašavamo/brojimo/objašnjavamo* – 10 sudionika
- 14. lipnja – radionica *A sad malo o glagoljici* – 15 sudionika
- 20. lipnja – koncert srednjovjekovne i renesansne glazbe u izvedbi Ansambla Marco Polo ususret Svjetskom danu glazbe – 70 sudionika
- 16. – 20. srpnja ljetni kamp *Srednjovjekovni zanati* – petodnevni ljetni kamp sa cjelodnevnom programom i radionicama (9 – 16h) – 8 sudionika
- 20. – 24. kolovoza ljetni kamp *Srednjovjekovni zanati* – petodnevni ljetni kamp sa cjelodnevnom programom i radionicama (9 – 16h) – 10 sudionika
- 3. prosinca – posebno događanje povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom u suradnji sa Savezom gluhih i nagluhih Grada Zagreba – 8 sudionika
- 15. prosinca – radionica *A sad malo o glagoljici* – 5 sudionika
- 22. prosinca – radionica *Ususret Božiću* – 4 sudionika

Od 21. kolovoza do 30. prosinca kroz dvije izložbe tijekom Branimirove godine – *Hrvatska u vrijeme kneza Branimira – pisana svjedočanstva o knezu Branimiru i arheološka istraživanja Gornjeg Muća i Graditeljstvo Branimirovog vremena i materijalna kultura u ranosrednjovjekovnoj Kneževini Hrvatska* održana su 22 stručna vodstva za 444 sudionika. Uz izložbe održavala se radionica *Hrvatski pleter*, održano je 12 radionica na kojima je sudjelovalo 270 sudionika.

Ukupno je kroz raznovrsne programe u organizaciji Pedagoškog odjela tijekom Branimirove godine prošlo 1044 sudionika. (Babić)

Projekt *Od strukovnih zanimanja do kreativne industrije*

Arheološki muzej u Zagrebu je 8. veljače potpisao Ugovor kao nositelj projekta *Od strukovnih zanimanja do kreativne industrije*, popularnog naziva *Artefakt+dizajn=prototip*, financiran u iznosu od 789.298,63kn od strane Europskog socijalnog fonda i Državnog proračuna (Ministarstvo kulture) u potpunosti bespovratnim sredstvima. Projekt je u sklopu poziva *Učinkoviti ljudski potencijali, Umjetnost i kultura za mlade, B skupina – mlade nezaposlene osobe od 15 do 25 godina*. Projekt traje 18 mjeseci. (Babić)

23. Edukativna muzejska akcija LAĐA – tema *Knez Branimir*

Osim spomenutih događanja, Branimirova godina obilježila se i kroz 23. Edukativnu muzejsku akciju Lađa na temu *Knez Branimir*, od 18. travnja do 18. svibnja 2018. godine. Tijekom mjesec dana održane su brojne radionice, a završna svečanost bila je na Međunarodni dan muzeja, 18. svibnja. Događanja su se redom odvijala:

- 21. travnja – radionica *Upoznajmo kneza Branimira* – 12 sudionika
- 24. travnja – dvije radionice *Hrvatski pleter* – 50 sudionik
- 25. travnja – dvije radionice *Hrvatski pleter* – 48 sudionika
- 28. travnja – jedna radionica *Hrvatski pleter* – 14 sudionika
- 2. svibnja – jedna radionica *Hrvatski pleter* – 29 sudionika i jedna igraonica *Zaigrājmo s knezom Branimirom* – 29 sudionika
- 4. svibnja – jedna igraonica *Back to 888!* – 15 sudionika
- 11. svibnja – dvije igraonice *Zaigrājmo s knezom Branimirom* – 41 sudionika
- 12. svibnja – jedna igraonica *Zaigrājmo s knezom Branimirom* – 22 sudionika
- 18. svibnja Međunarodni dan muzeja – cjelodnevne radionice i igraonice koje su se vodile tijekom mjesec dana edukativne akcije (*Upoznajmo kneza Branimira, Hrvatski pleter, Back to 888!* i *Zaigrājmo s knezom Branimirom*). Tijekom ove manifestacije održana je *izložba Inspiracija Branimirovim vremenom*, na kojoj se predstavio nakit inspiriran starohrvatskim arheološkim spomenicima 9. stoljeća, autorice Ane Mrazek Lugarov, magistrice dizajna. – 120 sudionika

Tijekom cijele akcije i na programu Međunarodnog dana muzeja sudjelovalo je 380 sudionika. (Babić)

Muzeji izvan muzeja

Od 16. do 20. svibnja održana je manifestacija *Muzeji izvan muzeja* u organizaciji Hrvatskog prirodoslovnog muzeja i Turističke zajednice Grada Zagreba, a sve povodom Međunarodnog

dana muzeja. Na uglu Bakačeve i Cesarčeve ulice u Zagrebu podignut je tzv. MIM paviljon, gdje se predstavio i Arheološki muzej u Zagrebu izložbom *Arheo-špancir po Zagrebu i okolici*. Osim izložbe, održane su dvije edukativne radionice *Egipatska piramida* i jedna igraonica *Back to 888!*, na kojima je ukupno sudjelovalo 50 sudionika kroz tri dana. (Babić)

Muzej u posjeti

Pedagoški odjel Arheološkog muzeja u Zagrebu nastavio je i dalje s radom projekta *Muzej u posjeti*, koji je već sada, nakon nekoliko godina ostvarenja, prepoznat u mnogim zdravstvenim i rehabilitacijskim ustanovama. Ove godine program je bio tematske naravi, vezao se za Branimirovu godinu tu su radionice bile prilagođene na tu temu. U svakoj navedenoj instituciji održala su se dva posjeta, a još su po dva posjeta dogovorena da se održe od jeseni do kraja tekuće godine. Radionice koje su se odradile u dva posjeta su *Upoznajmo kneza Branimira* i *Zaigrājmo s knezom Branimirom*, a kroz preostala dva posjeta po instituciji tijekom jeseni održat će se radionice *Hrvatski pleter* i *Back to 888!*. Sve zajedno održano je 14 radionica, te se planira održati još 14.

Prema dogovorenom rasporedu, program se odvijao u sljedećim institucijama:

Dnevni centar za rehabilitaciju djece i mladeži „Mali dom“ , KBC – Zagreb, Klinika za pedijatriju, KBC „Sestre milosrdnice“, Klinika za pedijatriju, Centar za autizam, Dječja bolnica Srebrnjak, Klinika za dječje bolesti, KBC „Sestre milosrdnice“, Klinika za tumore. (Babić)

Manifestacija *Proljeće u Andautoniji* i *III. Festival eksperimentalne arheologije* održani su 27. svibnja. U okviru manifestacije posjetitelji su mogli razgledati lokalitet (uz besplatna stručna vodstva) i sudjelovati u raznovrsnim radionicama i igraonicama (rimске igre, izrada bula, keramičkih posuda, uljanica i nakita, klesanje kamena, pisanje na voštanim pločicama, rimska moda, mali arheolozi, rimski mirisi i dr.) te isprobati rimsku hranu i piće. U Interpretacijskom centru moglo se razgledati izložbu *Rimski mirisi*, te sudjelovati u radionici i napraviti svoj miris. U suradnji s Centrom za eksperimentalnu arheologiju-CEXA i ove je godine tijekom manifestacije organiziran *III. Festival eksperimentalne arheologije*, na kojem su stručnjaci prikazali rezultate eksperimentalnog proučavanja arheološke baštine. Održane su razne prezentacije (predenje i bojanje sirove vune, tehnike tkanja, radionica otiskivanja motiva na tkaninu uporabom replika keramičkih pintadera, tehnike izrade prapovijesnih keramičkih posuda, tehnike izrade kamenih sjekira i dljeta, tehnika izrade predmeta od drva na rekonstrukciji rimskodobne ručne tokarilice na luk, paljenje vatre pomoću različitih tehnika). Objašnjena vezana uz pojedine eksperimente bila su prikazana na popratnim

interpretacijskim pločama. Predstavljena je bila i radionica govorništva *Putovanje u umijeće govorenja rimskim stilom* (voditelj D. Vukelić) te je prikazana kazališna predstava *Neće grom u Rimljane* (kazališna skupina *Točka na i*). Kao i prijašnjih godina, gošća manifestacije bila je spisateljica i arheologinja R. Jeger, a koja je zajedno s prof. I. Karavanićem održala predavanja *Europa u ledenom dobu* i *Najstariji ukop ljudi sa psom – ljubimac ili nešto više?* Tijekom manifestacije ulaz u Arheološki park je bio besplatan za sve posjetitelje, a organiziran je bio i besplatan prijevoz autobusom tri puta dnevno iz Zagreba. Park je tijekom manifestacije posjetilo 450 posjetitelja. (organizatori: D. Kušan Špalj, N. Perok)

U okviru manifestacije *Dani europske baštine 2018*, u subotu i nedjelju 29. i 30. rujna 2018. godine, organizirano je događanje pod nazivom *Otvorena vrata Arheološkog parka Andautonija*. Tijekom dva dana, od 12 do 18 sati, posjetitelji su mogli besplatno razgledati lokalitet i izložbu *Mirisi u rimskom gradu Andautoniji* te sudjelovati u radionicama i igraonicama (rimске igre, „mali arheolozi“ i dr.). Park su tijekom manifestacije posjetila 184 posjetitelja (organizatori: D. Kušan Špalj, N. Perok)

Muzejska akcija *Zagreb dok ga još ni bilo – prije 1094.* (Ž. Kovačić, N. Jandrić, O. Domiter) – U sklopu muzejske akcije postavljen je oponašak novca cara Hadrijana na pročelje zgrade Županijskog suda u Zagrebu, Zrinjevac 5, te je spomenik svečano otvoren 15. prosinca.

Studentskom praksom u AMZ-u obuhvaćeno je 6 apsolvenata muzeologije. (koordinator studentske prakse O. Domiter)

Godina Troje u Hrvatskoj

Godina Troje osmišljena je kao niz događanja (znanstveno-popularna predavanja, radionice pedagoškog značaja, filmske projekcije, Susreti u lapidariju) kojima je tijekom 2018. godine obilježena 20. obljetnica uvrštenja Troje na UNESCO-ovu listu svjetske baštine. Sva događanja i popratna izložba realizirani su u suradnji s Yunus Emre turskim institutom u Hrvatskoj.

Uz niz posebnih i poratnih događanja namjenski je oblikovana izložba od 21 postera (150 x 70 cm) *Troja na putu – Put u Troju*.

Ovako oblikovana izložba čini zaokruženu cjelinu pogodnu za jednostavnu implementaciju u razne muzejsko-galerijske i prostore na otvorenom što joj daje odlike putujuće i *pop-up* izložbe. Shodno iskazanim interesima, izložbu je moguće postaviti diljem lokacija u zemlji i inozemstvu.

Izložba povodom *Godine Troje* zamišljena je kao fotografska izložba putujućeg karaktera koja bi premijerno bila postavljena u lapidariju Arheološkog muzeja u Zagrebu. Izložba je gostovala u Gradu Krku, Osijeku, Zadru, Rijeci, Karlovcu i Puli. Autori izložbe su H. Ivezić i O. Domiter.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Od 1. svibnja 2018. godine kreirano je i uređeno te dostavljeno medijima 36 najava, poziva i objava za medije o muzejskim događanjima: održavanje izložbi u muzeju i gostovanja izložbi u Hrvatskoj i inozemstvu, predavanja, edukativni programi – radionice i kampovi za djecu, otkrivanje spomenika, predstavljanje monografija) i ostalih aktivnosti i sadržaja muzeja od javnog interesa. Komunikacija s predstavnicima medija nakon objava i dogovaranje davanja izjava, snimanje radijskih i televizijskih priloga. Ažuriranje adresara novinara. Izrada mailing lista hrvatskih muzeja, veleposlanstava i dr. (D. Maračić)

Organizirano je 7 konferencija za medije:

- 7. veljače 2018. predstavljanje ciklusa javnih predavanja *Mend the Gap* (D. Prelčec)
- 5. ožujka 2018. predstavljanje EU projekta *Od strukovnih zanimanja do kreativne industrije* (Z. Babić)
- 26. ožujka 2018. predstavljanje ciklusa javnih događaja *Godina Troje u Hrvatskoj* (D. Prelčec)
- 2. listopada 2018. Konferencija za medije povodom svečane primopredaje novopronađenog ulomka Lumbardske psefizme (D. Maračić)
- 8. listopada 2018. najava međunarodne konferencije *Feničanska ruta* (D. Maračić)
- 20. listopada 2018. predstavljanje međunarodne konferencija o arheološkom kulturnom nasljeđu i turizmu *Sense and sustainability* (D. Maračić)
- 6. studenoga 2018. konferencija za medije i novinarski dan povodom otvorenja izložbe *Magister Giotto – Kapela Scrovegni* (D. Maračić)

O *Proljeću u Andautoniji* 2018. g. u Ščitarjevu, te o Arheološkom parku Andautonija i Danima baštine izvještavali su razni portali (www.prvi.hr, www.cityportal.hr,

www.arheologija.hr, www.tzzz.hr, <https://www.01portal.hr> > hia.com.hr i dr.), radijske postaje (Radio Sljeme, II program HRT, Radio Velika Gorica, Katolički radio i dr.)

O izložbi *Rimske zlatne naušnice iz Arheološkog muzeja u Zagrebu* (gostovanje u Arheološkom muzeju u Naroni) izvještavali su razni portali (www.metkovic.news.com, likemetkovic.com, radiodelta.hr, www.metkovicnet.com) i radio i tv (Radio Delta, Metković, hrt-regionalni dnevnik i dr.).

O muzejskim projektima, izložbama i ostalim događanjima izvještavali su mediji:

- Tiskovine: Du list, Glas Slavonije, Glas Istre, Glas koncila, Glas Podravine, Hrvatska revija, Hrvatski vojnik, Hrvatsko slovo, Jutarnji list, Kronika požeško-slavonska, Matica, Moslovački list, Nacional, Novi list, Podravski list, Posavska Hrvatska, Slobodna Dalmacija, Suvremena trgovina, Školske novine, Varaždinske vijesti, Večernji list, Virovitički list, Zadarski list, Zagreb moj grad, Zagreb in your pocket, 7 Plus Regionalni tjednik
- Radio: Antena, HR1, HR2, HR radio Rijeka, Radio Karlovac, Radio Sljeme, Radio Trsat, Radio 101, Hrvatski katolički radio, Laganini, Obiteljski radio Ivanić, Otvoreni radio, Radio Enter, Radio Kaj, Radio Zadar
- Televizija: HRT1, HRT4, Jabuka tv, Kanal RI tv, Mreža tv, TV Istra, Z1 televizija
- Portali: advent.hr, arhaeologija.hr, culturnet.hr, croportal.net, editfioume.hr, fama.com.hr, film-mag.net, glasgacke.hr, glashrvatske.hrt.hr, glasistre.hr, glaslike.hr, glas-slavonije.hr, hina.hr, historicart.com.hr, izravno.com, justzagreb.hr, jutarnji.hr, katedracakavskogsabora-otocac.hr, kulturauzagrebu.hr, lavoce.hr, licegrada.hr, mdc.hr, mojzagrebinfo.hr, nacional.hr, navezi.hr, obavjestajac.hr, poslovni.hr, povijest.hr, primorski.eu, rtvslo.si, scena.hr, senjskabura.hr, tportal.hr, urbancult.hr, vecernji.hr, wish.hr, elle.hr, zagreb.hr, zagreb.info, zagreb4you.com, zagrebinyourpocket.com 7dnevno.hr

L. Bakarić i A. Đukić dale su nekoliko izjava tiskanim i elektroničkim medijima povodom izložbe *Iapodes – Il misterioso popolo degli altopiani dell'Europa centrale/tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi*. Tiskani mediji uključuju Večernji list i Zadarski list. Elektronički mediji koji su prenijeli vijest o izložbi uključuju: croportal.net; 6. studenoga 2018.; culturenet.hr; 26. studenoga 2018.; glasgacke.hr; 19. studenoga 2018.; hina.hr; 25. studenoga 2018.; katedracakavskogsabora-otocac.hr; 23. studenoga 2018.; izravno.com; 24. studenoga 2018.; glashrvatske.hrt.hr; 23. studenoga 2018.; mdc.hr; studeni 2018.; mojzagrebinfo.hr; 25.

studenoga 2018.; nacional.hr; 25. studenoga 2018.; obavještajac.hr; 25. studenoga 2018.; primorski.eu; 16. studenoga 2018.; senjskabura.hr; 19. studenoga 2018.; vecernji.hr; 19. studenoga 2018.; glasistre.hr; 25. studenoga 2018.

L. Bakarić i A. Đukić dale su nekoliko izjava elektroničkim medijima povodom izložbe *Japodi – zaboravljeni gorštaci*. Radi se o elektroničkim medijima glasgacke.hr i glaslike.hr.

Medijske izjave vezane uz gostovanja izložbe *Anamneza- povijest bolesti u antičkom svijetu* – HRT, Dubrovačka TV, Radio Rijeka, Požeški radio, Istarska TV. (S. Latinović)

Medijske izjave vezane za stručni skup 10. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva – HRT (S. Latinović).

Medijske izjave za HRT o novoformiranom analitičkom muzejskom laboratoriju i konzervatorsko-restauratorskoj djelatnosti vezane uz stručni skup 10. susreti Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva (D. Doračić, S. Latinović).

Medijske izjave za Jutarnji list vezane uz konzervatorsko-restauratorsku i analitičku obradu ostave srebrnog posuđa iz Vinkovaca (D. Doračić)

Branimirova godina – 21 objava u novinama i časopisima (Hrvatski vojnik, Večernji list, Jutarnji list, Glas koncila, Zadarski list, Hrvatsko slovo, Slobodna Dalmacija, Novi list, Glas Slavonije, Školske novine, Matica). (M. Bunčić, A. Dugonjić)

Izložba *Utvrda Kličevica, Raštevici kod Benkovca* – objava u Zadarskom listu. (T. Pivac)

Objava svih događanja Pedagoškog odjela na različitim mrežnim portalima:

Civilnodrustvo.hr, culturenet.hr, Glas Hrvatske, HINA, Posavska Hrvatska, Poslovni dnevnik, Večernji list, Glas Slavonije, ICV (Babić)

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Sudjelovanje u emisiji televizije Z1 *Zagreb dok ga još ni bilo* 23. svibnja (T. Bilić, M. Nađ).

L. Bakarić i A. Đukić dale su izjavu za radijsku emisiju *Glas Hrvatske* povodom izložbe *Iapodes – Il misterioso popolo degli altopiani dell'Europa centrale/tajanstveni gorštaci u srednjoj Europi*; Hrvatski radio, prvi program, 15. studenoga, javljanje uživo.

L. Bakarić i A. Đukić dale su izjavu povodom izložbe *Japodi – zaboravljeni gorštaci* za program Radia Moslavina.

A. Bertol Stipetić gostovala je u emisiji Hrvatske radiotelevizije *Dobro jutro Hrvatska* povodom nominacije projekta *Iron-Age-Danube* za prestižnu nagradu najinovativnijeg projekta *Regio Stars award 2018*

J. Balen davala je izjave vezane uz izložbu *Povratak u prošlost – bakreno doba u sjevernoj Hrvatskoj* za radio Sljeme, HR 1 i 2 i Katolički radio te HRT emisiju *Znanstveni krugovi*, gostovala je u emisiji TV Koktel na Osječkoj TV o istraživanjima na nalazištu Viškovci kod Đakova. Davala je izjave tijekom boravka u Sarajevu različitim TV i radijskim postajama.

Branimirova godina – gostovanje u TV emisijama (*Dobro jutro Hrvatska, Dobar dan, Hrvatska, Vijesti iz kulture* (HRT), *Zagrebe, dobro jutro* (Z1), *Mreža TV, Laudato TV*), gostovanje u radijskim emisijama (Radio Sljeme, Katolički radio, Antena). (M. Bunčić, A. Dugonjić)

Izložba *Kule i utvrde Ravnih kotara* – gostovanje u radijskoj emisiji Radio Antene Zagreb. (T. Pivac)

Izložba *Tajne crkve sv. Lovre – otkrivena prošlost Crkvara* – gostovanje u TV emisiji *Vijesti iz kulture* (HRT) i radijskim emisijama (Radio Sljeme, Hrvatski katolički radio). (A. Dugonjić)

Županijska panorama, Regionalni dnevnik, Slavonska televizija – vijesti, Mreža TV, Dobro jutro Hrvatska (Babić)

Emisije *Katapultura HR1, Kulturne minute HKR, Dnevnik Radio Sljeme, Dnevnik – Gradski radio Osijek, Dnevnik – HR Osijek, Dnevnik – Slavonski radio* (Babić)

Izjava o novopronađenom sarkofagu u Aleksandriji – NOVA TV (I. Uranić)

Snimanje priloga emisije *Kod nas doma* – HTV (I. Uranić)

Snimanje emisije o mumijama za emisiju *Znanstveni krugovi* – HTV (I. Uranić)

Izjava za prilog za emisiju HRT-a *Znanstveni krugovi* – (tema Arheološki park Andautonija) 1. listopada (D. Kušan Špalj)

Sudjelovanje u radio emisiji *Etno,fletno* (Radio Sljeme) povodom Dana baštine u Arheološkom parku u Ščitarjevu, 1. listopada (D. Kušan Špalj)

Izjava za prilog HRT-a (za *Regionalni dnevnik*) povodom otvorenja izložbe *Rimske zlatne naušnice iz AMZ-a*, u Arheološkom muzeju u Naroni, 23. veljače (D. Kušan Špalj)

Povodom održavanja manifestacije *Proljeće u Andautoniji* i *Dana baštine*, dano je više izjava za radijske postaje (Radio Sljeme, II program HRT, Radio Velika Gorica, Katolički radio i dr.) (D. Kušan Špalj)

Z1 televizija, snimanje dokumentarne reportaže o muzejskoj akciji *Zagreb dok ga još ni bilo* (O. Domiter, I. Radman-Livaja), produkcija: Z1 televizija.

Z1 televizija, sudjelovanje u emisiji *Dobro jutro Zagrebe*, najava otvaranja spomenika Sestercij cara Hadrijana 13. prosinca, (Ž. Kovačić, N. Jandrić, O. Domiter)

Radio Sljeme – predstavljanje akcije *Zagreb dok ga još ni bilo* (Ž. Kovačić, O. Domiter)

Radio Zadar – najava gostovanja izložbe *Troja na putu* u Crkvi Sv. Donata (O. Domiter)

Jabuka TV, sudjelovanje u emisiji *Svakodnevice*, najava otvaranja spomenika Sestercij cara Hadrijana 13. prosinca, (Ž. Kovačić, O. Domiter)

Sudjelovanje u snimanju dokumentarnog filma o povijesti konja i konjogojstva u produkciji HRT-a (O. Domiter).

12.3. Predavanja

Ciklus predavanja *Mend the Gap* (koordinacija D. Prelčec)

- 8. veljače 2018. *Posebno mjesto, zanimljiva vremena: otok Palagruža i prapovijest Jadrana*, predavač: dr. sc. Stašo Forenbaher, Institut za antropologiju
- 22. ožujka 2018. *Istočnojadranska krška ušća – osobitosti i namjene*, predavač: dr. sc. Mladen Juračić, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu
- 3. svibnja 2018. *Arheogenetika – znanost koja povezuje prošlost i genetiku*, predavači: dr. sc. Ino Čurik i Vladimir Brajković, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
- 24. svibnja 2018. *Prehrana ljudi u prapovijesti: prijelaz s lova na stočarstvo na Jadranu*, predavač: dr. sc. Siniša Radović, Institut za paleontologiju i geologiju kvartara HAZU

- 14. lipnja 2018. *Podrijetlo, udomaćenje i širenje graha: dokazi sačuvani u DNA*, predavač: dr. sc. Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu
- 28. lipnja 2018. *Život na rubu: prapovijesni lovci, sakupljači i ribari u Dalmaciji*, predavač: Preston Miracle, ravnatelj laboratorije za zooarheologiju Grahame Clark pri Sveučilištu u Cambridgeu, Ujedinjeno Kraljevstvo
- 20. rujna 2018. *Genetska demografija ljekovite kadulje: Putovanje u prošlost*, predavač: Zlatko Šatović, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
- 11. listopada 2018. *Analiza ljudskih ostataka s ilirske nekropole Kopila*, predavač: dr. sc. Davorka Radovčić, Hrvatski prirodoslovni muzej
- 10. 2018. *Najveći i najmanji sisavci kvartara Hrvatske*, predavač: dr. sc. Jadranka Mauch Lenardić, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, HAZU
- 22. studenoga 2018. *Domestikacija goveda: nove spoznaje koje nam otkriva genomika*, predavač: dr. sc. Vlatka Čubrić Čurik, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
- 22. studenoga 2018. *Ljudi, životinje, špilje i podizanje razine mora*, predavači: dr. sc. Marta Pappalardo i dr. sc. Giovanni Boschian, Sveučilište u Pisi, Italija

Ciklus javnih događanja *Najveća svjetska arheološka nalazišta* (koncept i koordinacija S. Nagradić Habus)

- 14. ožujka 2018. *Teotihuacan – Šetnja kolijevkom bogova* predavač: Hrvoje Šajbinger
- 9. svibnja 2018. *Mauzolej prvog kineskog cara*, predavač: Krešimir Jurak, Konfucijev institut u – Zagrebu
- 10. listopada 2018. *Palmira – nestanak, pronalazak, uništenje* predavači: dr. sc. Marina Milićević Bradač i Miroslav Vuković, Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Ciklus javnih događanja Indija u AMZ-u (koordinacija L. Stefan)

- 24. studenoga 2018. *Kraljevstvo Vijayanagara*, predavač: Marijana Janjić, Indijski kulturni centar
- 24. studenoga 2018. radionica za djecu i odrasle *Svjetla nade*
- 8. prosinca 2018. *Lumbini – mjesto rođenja Gotame Buddhe. Tekstualni izvori i arheološki nalazi*, predavač: Višnja Grabovac, Odsjek za indologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Ciklus *Rromengo drom – Tisuću godina migracija Roma* (koordinacija S. Nagradić Habus)

- 3. travnja 2018. *Romani Chib – utjecaj migracije na jezik Roma*, predavač: dr.sc. Ljatif Demir, Odsjek za indologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
- 4. travnja 2018. *Samudaripen – Stradavanje Roma tijekom 2. svjetskog rata*, predavač: dr. sc. Tvrtko Jakovina, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
- 5. travnja 2018. *Pojavnost Roma u popularnoj kulturi*, predavač: dr. sc. Daniel Rafaelić, Hrvatski audiovizualni centar

Ostala predavanja:

- 6. ožujka 2018. Najava Zagrebačke egiptološke škole: *Mitologija Tekstova piramida*, predavač: Igor Uranić, AMZ
- 19. travnja 2018. *Težak život migranata – primjer starih Hrvata* predavač: dr. sc. Mario Šlaus, HAZU (koordinacija T. Pivac)
- 17. svibnja 2018. *Bioarheologija prapovijesti – mogućnosti i izazovi interdisciplinarnog pristupa* predavači: dr. sc. Mario Novak i dr. sc. Ivor Janković, Institut za antropologiju (koordinacija: T. Pivac)
- 31. kolovoza 2018. *Tragovi mumija – Prezentacija najnovijih paleoradioloških istraživanja na kanopskim vazama iz Arheološkog muzeja Zagrebu*, predavači: dr. sc. Frank Rühli, i dr. sc. Mislav Čavka (Igor Uranić)
- U sklopu ciklusa javnih događanja *Godina Troje u Hrvatskoj* održana su sljedeća predavanja (koordinatorica: H. Ivezić):
 - 27. ožujka 2018. *Troy: Story of a City from Myth to Archaeology*, predavač: dr. sc. Rustem Aslan, Sveučilište Çanakkale Onsekiz Mart, Turska
 - 24. travnja 2018. *Some of the best times of my life – my experience at Troy*, predavač: Sanjin Mihelić, ravnatelj Arheološkog muzeja u Zagrebu
 - 4. svibnja 2018. *Grobovi palih junaka u trojanskom ratu? – ponovni posjet mikenskim ukopima u Troadi i zapadnoj Anatoliji*, predavač: Filip Franković
 - 12. srpnja 2018. *Amazonke i narodi s mora*, predavači: Milana Vuković Runjić i Daniel Rafaelić
 - 13. srpnja 2018. *Sumrak bogova i nestanak heroja*, predavači: Milana Vuković Runjić i Daniel Rafaelić
 - 24. rujna 2018. *Brodovi trojanskih junaka*, predavač: dr. sc. Irena Radić Rossi, Odjel za Arheologiju Sveučilišta u Zadru

18. listopada 2018. *Neither Mycenaean, Nor Hittite: Troy In The Second Millenium BC*, predavač: dr. sc. Peter Pavúk, Institut za klasičnu arheologiju, Filozofski fakultet, Karlovo sveučilište u Pragu

11. prosinca 2018. *Tragovima izgubljenih Trojanaca i ukradenoga trojanskoga blaga*, predavač: dr. sc. Helena Tomas, Odsjek za Arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

18. prosinca 2018. *Refleksije Trojanskog rata u kulturi – odabrane teme*, predavač: dr. sc. Marina Milićević Bradač, Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

8. prosinca 2018. u 18 sati Višnja Grabovac s Odsjeka za indologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održala je predavanje u sklopu ciklusa Indija u AMZ-u: *Lumbinī – mjesto rođenja Gotame Buddhe. Tekstualni izvori i arheološki nalazi*. (koordinatorka: L. Štefan)

- Predavanje *New discoveries in the sanctuary of Roman settlement Aquae Iasae (Varaždinske Toplice)*, održano je 27. studenoga 2018., Univerzitet, Graz., (D. Kušan Špalj)
- Predavanje *Prijedlog projekta revitalizacije kulturno-povijesne baštine Varaždinskih Toplica*, održano je 12. prosinca 2018., Hotel Minerva, Varaždinske Toplice (D. Kušan Špalj)
- O. Domiter u sklopu provođenja programa *Arheološki susreti u školama* (S. Mihelić, J. Balen, O. Domiter) održao je sljedeća predavanja:
Srednja škola Jastrebarsko: 23. siječnja 2018. – Arheološki susret – Crkva Sv. Nikole Biskupa na Žumberku (29 učenika)
OŠ Viktorovac: 14. ožujka 2018. – Arheološki susret – uvodno predavanje i radionica Pišemo i čitamo hijeroglife (21 učenik); 6. lipnja 2018. – upoznavanje s tehnikama i metodama arheološkog iskapanja (16 učenika)
- Predavanje *O muzejskoj akciji i izložbi Zagreb dok ga još ni bilo* u sklopu Muzejske edukativne akcije, svibanj 2019. (Ž. Kovačić, N. Jandrić, O. Domiter)
- Održano predavanje *Populacija Siscije u svjetlu epigrafskih izvora* u sklopu Prolećne škole arheologije Univerziteta u Novom Sadu, od 19. do 24. ožujka 2018. (I. Radman-Livaja)

12.4. Promocije i prezentacije

18. siječnja 2018. predstavljanje monografije Arheološkog muzeja Istre: *Istra, lav i orao*

21. veljače 2018. predstavljanje monografije Arheološkog muzeja Istre: *Monkodonja 2*

28. veljače 2018. predstavljanje *50. sveska 3. serije Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu*

13. travnja 2018. predstavljanje monografije *Forum Naronitanum*

17. travnja 2018. predstavljanje monografije *12 godina talijanske misije u Burnumu*

7. svibnja 2018. predstavljanje knjige pjesama *Ponuda dana* autora Mara Pitarevića

16. listopada 2018. predstavljanje monografije *Special Place, Interesting Times: The island of Palagruža and transitional periods in Adriatic prehistory*, autora dr. sc. Staše Forenbahera

13. – 18. studenog 2018. – voditelj projekta i koordinator za Arheološki muzej u Zagrebu na 41. međunarodnom sajmu knjiga – Interliber (N. Gostinski)

13. travnja 2018. – predstavljanje monografije *Forum Naronitanum* u Arheološkom muzeju u Zagrebu (koordinator) (N. Gostinski)

A. Bertol Stipetić i M. Rakvin, sudjelovale su u organizaciji i realizaciji manifestacije *Halštatski dan*, održane u Kaptolu 23. lipnja u suradnji s općinom Kaptol, Odsjekom za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Centrom za prapovijesna istraživanja.

M. Rakvin koordinirala je događanja u Arheološkom muzeju u Zagrebu u sklopu Međunarodnog dana arheologije, 20. listopada.

Tijekom manifestacije Noć muzeja postavljena je vitrina s materijalom iz nalazišta Kaptol te s promidžbenim i pedagoškim materijalom projekta Iron-Age-Danube (M. Rakvin, A. Bertol Stipetić)

Sudjelovanje u akciji *Muzeji izvan muzeja*, koju je organizirao Hrvatski prirodoslovni muzej. Akcija je trajala od 16. do 20. svibnja 2019. u središtu grada Zagreba, na uglu Cesarčeve i Bakačeve ulice gdje je bio napravljen paviljon. Arheološki muzej u Zagrebu sudjelovao je s pedagoškim radionicama, predavanjem i prigodnom izložbom *Arheo-špansir po Zagrebu i okolici*. Za AMZ koordinator je bila J. Balen, a u odabiru građe sudjelovale su J. Balen, M. Bunčić, A. Ivanković i D. Kušan Špalj. Pedagoški program osmislila je Z. Babić (radionice

su vodile A. Bertol Stipetić, S. Habus i Z. Babić). Predavanje i vodstvo osmislio je i vodio O. Domiter.

J. Balen bila je jedan od promotora Glasnika Zemaljskog muzeja BIH, sv. 54 (2017). Promocija je održana 30. svibnja u Sarajevu.

Muzejska akcija *Zagreb dok ga još ni bilo – prije 1094.*, predstavljanje Akcije Udruzi turističkih vodiča grada Zagreba, svibanj, 2018. (O. Domiter).

6. ožujka 2018. u 12 sati održana je prezentacija projekta *Putovima Frankopana, kulturno-turistička rura – snaga, slabosti, prilike i prijetnje*, a o projektu su govorili Valerij Jurešić, dr. sc. Biserka Bilušić Dumbović, prof. Krešimir Rogina, Irena Grdinić i Hicela Margan (koordinatorka: H. Ivezić)

17. travnja 2018. u 17.30 sati u Velikoj dvorani Arheološkog muzeja u Zagrebu održalo se predstavljanje knjige *Burnum Project – Istraživanja arheološke Misije bolonjskog Sveučilišta u Hrvatskoj (2005. – 2015.)* (koordinatorka: D. Prelčec)

7. svibnja 2018. u 19 sati održano je predstavljanje knjige pjesama *Ponuda dana*, autora Mara Pitarevića (koordinatorka: H. Ivezić)

12.5. Koncerti i priredbe

U sklopu manifestacije *Branimirova godina* održan je koncert srednjovjekovne i renesanse glazbe u izvedbi ansambla Marco Polo (u susret Svjetskom danu glazbe), 20. lipnja, s početkom u 20 h.

U sklopu programa Glazbeni Salon Arheološkog muzeja u Zagrebu, održano je 11 koncerata i 1 stručno predavanje o građi klavira:

- 2. veljače 2018. u 20 sati – Emanuel Pavon, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 16. veljače 2018. u 20 sati – Domen Marinčić, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 16. ožujka 2018. u 20 sati – Ana Benić i Pavao Mašić, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 23. ožujka 2018. u 20 sati – Zlatko Josip Grgić, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu

- 20. travnja 2018. u 20 sati – Ansambl Marco Polo, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 4. svibnja 2018. u 20 sati – Bartolomej Stanković, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu (predavanje)
- 18. svibnja 2018. u 20 sati – Hrvoje Jugović, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 8. lipnja 2018. u 20 sati – Gudački kvarteti, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 21. rujna 2018. u 20 sati – Hrvoje Jugović i Michael Tsalka, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 19. listopada 2018. u 20 sati – Igor Paro i Zoran Kelava, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 26. listopada 2018. u 20 sati – Lara Rimac, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 7. prosinca 2018. u 20 sati – Kvintet Kalamos, Velika dvorana Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 9. lipnja 2018. Elle Boutique (koordinacija S. Mijač Božek, D. Maračić)
- 11. lipnja 2018. koncert *Cantate Domino* i smotra gospel zborova (koordinacija D. Maračić)

12.6. Djelatnost klubova i udruga

Klub prijatelja AMZ –a – Zagrebačka Egiptološka škola

12.7. Ostalo

25. svibnja 2018. od 17 do 22 sata, Galerija AMZ sudjelovala je na manifestaciji *Reli po Galerijama* (koordinatori: I. Mlinarić, A. Sabljic)

NOĆ MUZEJA

Manifestacija Noć muzeja održana je 1. veljače od 18 do 01 sati

Program :

- Stalni postav: Pretpovijesna, Egipatska, Antička, Srednjovjekovna, Numizmatička zbirka i Lapidarij
- Povremene izložbe:

Dvije prapovijesne riznice Portugala – arheološka nalazišta Côa i Lagar Velho

Orijentalna glazbala

- Museum shop – prigodna prodaja muzejskih publikacija i suvenira
- Susreti u Lapidariju
- Broj posjetitelja: 5093

Odjel za marketing i odnose s javnošću izradio je protokole otvorenja izložbi, konferencija za medije i otkrivanje spomenika i ostvario komunikaciju s protokolom Grada Zagreba, Ministarstvom kulture, Veleposlanstvima, gradom Orahovica i općinom Muć a vezano za prisustvovanje visokih uzvanika izložbama Muzeja. Izrada i slanje poziva za visoke uzvanike i goste za strateški važna događanja muzeja. Izrada scenarija i moderiranje otvorenja izložbi, press konferencija i otkrivanje spomenika. (D. Maračić)

Posjet predstavnika Rute rimskih careva i novinara Arheološkom parku Andautonija- u svrhu snimanja promotivnog filma i drugih materijala za promociju Rute 7. rujna 2018. (izjave i vodstvo po lokalitetu – D. Kušan Špalj, N. Perok).

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

Museum shop – redoviti rad na osmišljavanju novih suvenira i izrade replika muzejskih predmeta, uvođenje u prodaju nove linije suvenira – moderan nakit inspiriran vremenom kneza Branimira, organizacija promotivne prodaje i prezentacija novih muzejskih suvenira i publikacija; pronalazak novih kanala prodaje za muzejske suvenire i publikacije.

Evidencija posjetitelja Arheološkog muzeja, Galerije AMZ i arheološkog parka Andautonija (prikupljanje i obrada podataka o broju i vrsti – kategorijama posjetitelja u svrhu izrade statističkih izvješća)

Uređivanje sadržaja za mrežne stranice muzeja i ažuriranje sadržaja: objava najava i informacija o događanjima, objava sadržaja prema važećim propisima Republike Hrvatske

Kreiranje sadržaja i objava za društvene mreže Facebook (D. Maračić, H. Ivezić), Twitter (D. Maračić) i Instagram (N. Gostinski).

Kreiranje sadržaja *Pretpovijest petkom* za facebook i objava istih (A. Đukić)

Izrada mailing liste osnovnih i srednjih škola i slanje informacija o programu muzeja. (D. Maračić)

Obavijesti AMZ-a koje se šalju mailom – uspostava jedinstvene mail adrese info@amz.hr s koje se putem poslužitelja za masovno slanje mailova šalju obavijesti muzeja korisnicima. Napravljena kategorizacija sadržaja Obavijesti AMZ-a. Ažuriranje liste korisnika koji primaju obavijesti muzeja. Kreiranje i slanje pozivnica i obavijesti o muzejskim događanjima (D. Maračić)

Komunikacija s potencijalnim donatorima i sponzorima cjelogodišnjeg projekta *Branimirova godina – Hrvatska u vrijeme kneza Branimira* povodom 1130. obljetnice oltarne grede iz Gornjeg Muća. Ostvarena donacija Zaklade Adris – 40.000,00 kuna. (D. Maračić)

Dostava muzejskih programskih aktivnosti za promotivne materijale Turističkog informativnog centra TZGZ i Zagreb in your pocket.

U razdoblju od 13. do 18. studenog, Arheološki muzej u Zagrebu izlagao je na 41. Međunarodnom sajmu knjiga i učila Interliber 2018., koji se održao na Zagrebačkom velesajmu. (N. Gostinski)

Muzej je imao izložbeno prodajni prostor tijekom stručnog skupa 22nd *European Meeting of the Paleopathology Association* u organizaciji Instituta za antropologiju koji se održao od 28. 8. do 1. rujna 2018. u Sheraton hotelu. (D. Maračić, M. Korić)

Donacije: Muzej je donirao desetak rimskih suvenira Hrvatskom društvu klasičnih filologa i Državnom povjerenstvu za provedbu natjecanja iz klasičnih jezika, koji se dodjeljuju kao nagrade najboljim natjecateljima.

Tiskanje propagandnog materijala za *Proljeće u Andautoniji* 2018. (plakati)

Izrada suvenira Arheološkog parka Andautonija (yoyo, lutke, magneti, šalice, majice i dr.), sve u suradnji s Likovnim studijem.

Tiskanje promidžbenog materijala (100 B1 postera) i zakup oglasnog prostora za mini-jumbo plakate (Zrinjevac, Uspinjača, Trg bana Jelačića) u svrhu promocije izložbe Zagreb dok ga još ni bilo – prije 1094.

Predstavljanje izložbe *Zagreb dok ga još ni bilo – prije 1094.* u izlogu Turističkog informativnog centra Turističke zajednice grada Zagreba (Jurišićeva ulica)

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE I DRUGI PROGRAMI (navesti koji)	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI (pojedinačni posjet)	1.694	1.420		602	3.716		24.567	6.063	100	30.730	34.446
KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mladi, umirovljenici,...)	2.355	90		785	3.230			500	20	520	3.750
GRUPE - odrasli (broj osoba)	384	7		0	391					0	391
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)	98	0		30	128					0	128
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)	7.243	0		2.796	10.039	72				72	10.111
GRUPE - srednja škola(broj osoba)	2.023	101		265	2.389					0	2.389
GRUPE - studenti (broj osoba)	451	43		115	609					0	609
OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA (broj osoba)	0	0		0	0					0	0
OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)	1.724	0		221	1.945					0	1.945
STRANI TURISTI (pojedinačno i grupno)	6.885	36		41	6.962					0	6.962
BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)	3.057	1.349	15.793	918	5.324		24.567	6.563	120	31.250	36.574
UKUPNO:	22.857	1.697	0	4.855	29.409	72	24.567	6.563	120	31.322	60.731

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

- RH 11,9 %
- lokalna samouprava 69,5 %
- vlastiti prihod 7,6 %
- sponzorstvo i donacije 1,2 %
- EU fondovi 9,8 %

15.2. Investicije

191.207,00 kn

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

Izrada suvenira / U 2018. godini je izliveno je i ispatinirano ukupno 2897 raznih suvenira izrađenih od gipsa i akristala te izrađeno 11 silikonskih kalupa (V. Mesarić).

Izrađen je Prijedlog smještaja i organizacije prostora konzervatorsko-restauratorskog odjela u sklopu buduće dogradnje muzejske zgrade (D. Doračić, M. Gregl, S. Latinović, V. Mesarić i Z. Znidarčić).

Izložba *Anamneza – povijest bolesti u antičkom svijetu* autora Slađane Latinović, Sunčice Nagradić Habus i Danijela Lončara osvojila je Godišnju nagradu Hrvatskog muzejskog društva za 2017. u kategoriji – Izložba godine.

Program *Muzejska ordinacija zabave* u sklopu izložbe *Anamneza-povijest bolesti u antičkom svijetu* autorica Slađane Latinović i Sunčice Nagradić Habus osvojio je godišnju nagradu Hrvatskog muzejskog društva za 2017. godinu u kategoriji – Edukativno-pedagoški program.